

Επιστρέφουν
οι επενδύσεις
σε ορυκτά
καύσιμα Σελ. 10

Η ΣΤΡΟΦΗ
Ευρωπαϊκοί
κολοσσοί
εγκαταλείπουν
τις ΑΠΕ

ΛΟΓΩ ΤΡΑΜΠ
Επιβραδύνεται
σημαντικά
η πράσινη
μετάβαση

ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ
Τοποθετούν
δισεκατομμύρια
σε εξορύξεις
πετρελαίου

ΟΙ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ
Τι θα κρίνει
το μέλλον
της καθαρής
ενέργειας

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ενιαία κεφαλαιαγορά ζητάει η Κριστίν Λαγκάρντ

Η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ επανήλθε στο ακανθώδες θέμα της ενοποίησης των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών. Επικαλούμενη την προσπάθεια της Ευρώπης να ανταγωνιστεί τις ΗΠΑ σε καινοτομία, αλλά και την επιδείνωση του γεωπολιτικού περιβάλλοντος, τόνισε πως είναι επιτακτική ανάγκη να δημιουργήσει η Ε.Ε. μια ενιαία κεφαλαιαγορά. Σελ. 12

Με Nurofen,
ο πονοκέφαλος δεν
θα χαλάσει
τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ.
ΕΠΙΒΛΕΠΟΜΕΝΟ ΤΟΝ ΑΛΤΟ Α ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΟΤΟΧΩΝ ΣΑΣ.

Nurofen Express

ΔΡΟΜΟΣ ΠΑΦΟΥ-ΠΟΛΗΣ

Στη Νομική Υπηρεσία η επιλογή για ΑΒΑΞ

Οδηγίες από τη Νομική Υπηρεσία ζητάσε το υπουργείο Μεταφορών για την πρόνοια του δεύτερου προσφοροδότη, ο οποίος θα αναλάβει να ολοκληρώσει την Α' φάση του δρόμου Πάφου-Πόλης Χρυσόχους. Η δεύτερη καλύτερη προσφορά ήταν αυτή της ΑΒΑΞ, ελληνικής εταιρείας κυπριακών συμφερόντων, η οποία φαίνεται να μην είναι αδιάφορη στην προοπτική να αναλάβει την ολοκλήρωση του έργου. Σελ. 5

Ανοιξαν την πόρτα για νέες επενδύσεις

Οι αναβαθμίσεις από τους Οίκους αξιολόγησης συνιστούν ψήφο εμπιστοσύνης στην κυπριακή οικονομία

Τον δρόμο για πρόσθετες επενδύσεις δείχνουν οι πρόσφατες αναβαθμίσεις της κυπριακής οικονομίας. Ο Οίκος Moody's αναβάθμισε την Κυπριακή Δημοκρατία κατά δυο βαθμίδες στο Α3 από Βaa2, με σταθερές προοπτικές. Η

διπλή αναβάθμιση προκάλεσε την έκπληξη τόσο των επενδυτών όσο και των απλών πολιτών, έναντι της αξιολόγησης του Score προ ενός μηνός, καθώς ο Οίκος Moody's θεωρείται ένας από τους αυστηρότερους οίκους αξιολόγησης.

Ο οίκος επικαλέστηκε μεταξύ άλλων παραγόντων, τη σημαντική βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών, τη μεγάλη μείωση στους δείκτες χρέους και τους σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια

στην Κύπρο. Μεγάλο αγκάθι που πρέπει να διαχειριστεί η χώρα είναι το κρατικό μισθολόγιο. Το σημαντικό είναι ότι η Κύπρος αρχίζει να μπαίνει σε εντελώς διαφορετικό επίπεδο επενδυτικού «σπέκτρο», μπορεί να δανειζεται πιο

πολλά χρήματα και πιο φθηνά και οι επενδυτές θα τη βλέπουν ως ένα κράτος που αξίζει να δώσουν ψήφο εμπιστοσύνης. Ανοικτό είναι το ενδεχόμενο για περαιτέρω αναβαθμίσεις από Fitch και S&P μέσα στον Δεκέμβριο. Σελ. 3

10 ΧΡΟΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ «Κ»

Όταν πριν από ακριβώς δέκα χρόνια η Οικονομική «Κ» έκανε την παρέμβασή της στα οικονομικά δρώμενα του τόπου, είχε στόχο να λειτουργήσει ως αντίβαρο στην παραπληροφόρηση, στον λαϊκισμό και στην αδιαφάνεια. Γιατί πίστευε και πιστεύει ότι η οικονομία είναι στο επίκεντρο των κοινωνιών και ότι αφορά στη διαχείριση των πόρων της κοινωνίας. Αφορά στους θεσμούς, στους νόμους και στις στρατηγικές που ακολουθεί η Πολιτεία. Αφορά όμως και στη διαφάνεια, τη μετρημένη παρουσίαση των γεγονότων και σε μια βαθύτερη αντανόηση όσων τεκταίνονται στην Κύπρο, στην περιοχή μας και στον κόσμο. Στη διαδρομή των δέκα ετών, η Οικονομική «Κ» παρέμεινε πιστή και χωρίς την παραμικρή παρέκκλιση, στις αρχές που είχε θέσει εξ αρχής. Με αποκαλυπτικά ρεπορτάζ και συνεντεύξεις, δυναμική αρθρογραφία, και έγκυρη ενημέρωση, χωρίς λαϊκισμούς και υπερβολές, έφερε στο φως προβλήματα πολιτών, μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων και γενικότερα του κοινωνικού συνόλου και υπέβαλε εισηγήσεις για αντιμετώπισή τους. Αυτή την πορεία θα συνεχίσει να ακολουθεί η Οικονομική «Κ», ακόμα πιο δυναμικά. Κι αυτό δεν είναι απλώς υπόσχεση. Είναι διαβεβαίωση.

Δυσφορία για την ακρίβεια σε όλο τον κόσμο

Ο πληθωρισμός που γνωρίσαμε τα τελευταία χρόνια, συνεπακόλουθο της πανδημίας και του εμφράγματος στην εφοδιαστική αλυσίδα αλλά και της ενεργειακής κρίσης, έπληξε το βιοτικό επίπεδο των καταναλωτών ανά τον κόσμο, ανάγκασε τις κεντρικές τράπεζες σε μια επιθετική στροφή σε περιοριστική νομισματική πολιτική και έφερε τις κυβερνήσεις αντιμέτωπες με τη δυσφορία των ψηφοφόρων τους. Κι ενώ εδώ και αρκετούς μήνες αποκλιμακώνεται και τείνει προς τα θεωρούμενα κανονικά επίπεδα, έχει προλάβει να αφήσει το τοξικό αποτύπωμά του στην πολιτική ζωή των ανεπτυγμένων οικονομιών επηρεάζοντας καθοριστικά την πολιτική συγκυρία. Σελ. 13

Πληγώνουν την ανάπτυξη οι απεργιακές κινήτοποιήσεις

Αλυσιδωτές επιπτώσεις

Αναζητά την εργασιακή ειρήνη σε τρεις νευραλγικούς τομείς της οικονομίας η κυβέρνηση και προβληματίζεται για αλυσιδωτές επιπτώσεις. Η ξενοδοχειακή βιομηχανία, ο κατασκευαστικός τομέας και ο τομέας της υγείας παραμένουν ανοικτά μέτωπα για την κυβέρνηση, με τις απεργίες να κλιμακώνονται. Σελ. 4

Μένουν Κύπρο τα χρήματα από πώληση Ελληνικής

Η Eurobank πλήρωσε 1,1 δις.

Κοντά στο 1,1 δισεκατομμύριο ευρώ έδωσε η Eurobank, για απόκτηση της Ελληνικής Τράπεζας, ενώ αν υπολογιστεί και το 6,53% των μετοχών που υπολείπονται για να αποκτήσει το 100% της Τράπεζας, η επένδυση θα φτάσει στα 1,2 εκατ. Τα 2/3 των χρημάτων πέρασαν σε Κύπριους, ή κυπριακών συμφερόντων ταμεία και εταιρείες. Σελ. 3

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 6

- Κενά αέρος στην καταδίκη του ψευδοκράτους από την Ευρωβουλή
- Ο «διπλός» συνασπισμός της Ούρσουλα Φον ντερ Λάιεν

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Οι θεωρητικές συζητήσεις μπλοκάρουν την Ε.Ε.

Οι μεταρρυθμιστικές αλλαγές που δρομολογεί η Ευρωζώνη είναι κρίσιμης σημασίας και θα απαιτήσουν την αποτελεσματική κινητοποίηση και χρήση των ιδιωτικών κεφαλαίων. Οι εξελίξεις τρέχουν και η κατάσταση καθίσταται πειστική όσον αφορά στην ανάγκη σύστασης ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς κεφαλαίων κατά το πρότυπο των αμερικανικών χρηματιστηρίων. Το τεχνολογικό χάσμα που καταγράφεται μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ δεν μπορεί να αφήσει κανέναν ασυγκίνητο. Την ίδια στιγμή οι γεωπολιτικές εξελίξεις θέτουν τους βασικούς πυλώνες της παγκόσμιας οικονομίας σε πορεία σύγκρουσης. Το ελεύθερο εμπόριο για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια παρουσιάζει ρωγμές και η ανοικτή ευρωπαϊκή οικονομία βρίσκεται σε δυσμένεια. Η ευρωπαϊκή οικονομία για να μπορέσει να ανταπεξέλθει τις

δυσμενείς συνθήκες χρειάζεται επείγοντως μια ενιαία αγορά κεφαλαίων. Η απελευθέρωση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας είναι μονόδρομος για να αποκτήσει δυναμική η ευρωπαϊκή οικονομία και να πετύχει το τεχνολογικό άλμα. Η ευρωπαϊκή αγορά κεφαλαίων είναι απαραίτητη για να χρηματοδοτήσει την καινοτομία στα αρχικά στάδια. Κυρίως, όμως, για να αποτελέσει ανάχωμα σε μια όλο και πιο κατακερματισμένη παγκόσμια οικονομία, η οποία θα απαιτήσει χρόνια και προσπάθεια για να επαναφέρει, αν ποτέ τα καταφέρει, τις προ πανδημίας συνθήκες. Η ενιαία αγορά κεφαλαίων θα έχει ως στόχο να κινητοποιήσει τις αποταμιεύσεις των ευρωπαίων πολιτών για τη διασφάλιση της μακροχρόνιας ευημερίας της Ευρωζώνης.

Η συζήτηση για την ευρωπαϊκή κεφαλαιαγορά μπαίνει αισίως στο δε-

κατο έτος, χωρίς σημεία συγκλίσεων που θα επέτρεπαν αισιοδοξία για τελική κατάληξη της προσπάθειας. Οι ευρωπαίοι ηγέτες, για ακόμα μια φορά, προτάσσουν το εθνικό συμφέρον παραγνωρίζοντας την ευρωπαϊκή προοπτική. Αφήνουν τη συζήτηση σε θεωρητικό επίπεδο επιδιώκοντάς το ιδανικό, καταλήγοντας ως συνήθως στο τίποτα. Η δημιουργία της ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς είναι απαραίτητη για την επαναφορά της ανταγωνιστικότητας στην ευρωπαϊκή οικονομία μέσω της καινοτομίας.

Σήμερα, οι ευρωπαϊκές αποταμιεύσεις είναι κλειδωμένες σε καταθετικούς λογαριασμούς τραπεζών, σε αντίθεση με το τι συμβαίνει στις ΗΠΑ όπου αξιοποιούνται για χρηματοδότηση των επιχειρήσεων που μεγεθύνουν το αποτύπωμα της αμερικανικής οικονομίας και την καθιστούν ανθε-

κτική. Στην Ευρώπη, ακόμα και όταν οι αποταμιεύσεις βρίσκουν τον δρόμο τους προς τις αγορές αντιμετωπίζουν περιορισμένες επιλογές και παραμένουν εγκλωβισμένες σε εθνικό επίπεδο, στερεώνοντας τους τη δυνατότητα να αξιοποιηθούν πανευρωπαϊκά. Το μεγαλύτερο πρόβλημα, όμως, έχει να κάνει με το ότι ακόμα και όταν αυτά τα λεφτά επενδύονται δεν καταλήγουν ποτέ στις καινοτόμες επιχειρήσεις, οι οποίες με τη σειρά τους είναι παγιδευμένες σε μια μη ανεπτυγμένη αγορά επιχειρηματικού κεφαλαίου.

Η ευρωπαϊκή κεφαλαιαγορά ως μια κοινή πλατφόρμα επενδύσεων μπορεί να προσφέρει λύσεις στα προβλήματα και κυρίως να ξεκλειδώσει την ευρωπαϊκή προοπτική. Όσο η κατάσταση παραμένει στάσιμη τόσο τα προβλήματα θα διογκώνονται, ανατροφοδοτώντας τον εαυτό τους. Η απουσία ε-

πιχειρήσεων με ψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, προκαλεί χαμηλές αποτιμήσεις στις μετοχές, περιορίζει τη ρευστότητα και στερεί τις αποδόσεις από τους επενδυτές.

Όλοι στην Ευρωζώνη γνωρίζουν τι πρέπει να γίνει. Η ΕΚΤ αναλαμβάνει δράση και ετοιμάζεται να δρομολογήσει εξελίξεις, παρουσιάζοντας με κάθε ευκαιρία την αναγκαιότητα για κοινή ευρωπαϊκή αγορά κεφαλαίων. Βρισκόμαστε στο και ένα, για ανάλυση δράσης. Για να υπάρξει πρόοδος θα χρειαστούν μικρές στοχευμένες ενέργειες γύρω από κοινούς στόχους. Η αρχή μπορεί να γίνει δίνοντας περιχόμενο σε όσα έχουν αναγνωριστεί και μπορούν να διασπάσουν το αδιέξοδο. Ο χρόνος για θεωρητικές συζητήσεις έχει εξαντληθεί. Με πρωταγωνιστή την ΕΚΤ οι εξελίξεις μπορούν να κινηθούν με αποφασιστικότητα.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback!**

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK

μπλε

ΣΧΟΛΙΟ
Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ακούει κανείς ή στη Λευκωσία ψιχαλίζει

«Δεν ξέρω αν είναι βέβαιο ότι θα βρεθεί τελική λύση για το ζήτημα του Μουσείου Χαρακτηικής Χαμπή στα Πλατανίσκια και αν μετά από λίγα χρόνια ή μήνες δεν θα ανακύψει και κάποιο άλλο πρόβλημα. Μακάρι να κάνω λάθος και όλα να κυλήσουν ομαλά και το Μουσείο να συνεχίσει να λειτουργεί όπως πρέπει και το σπουδαίο αρχείο του να προστατευτεί. Μακάρι η παρέμβαση της υφυπουργού Πολιτισμού κας Κασσιανίδου να είναι καταλυτική και να αντληφθούν όλοι την αξία του να υπάρχει ένα μουσείο τόσο ενεργό στην ύπαιθρο. Ένα μουσείο που αν η τοπική αρχή είχε ελάχιστη αντίληψη για το τι μπορεί να της προσφέρει ολόχρονα δεν θα το πολεμούσε, αλλά θα προσπαθούσε να το αξιοποιήσει προς όφελός της». Έτσι ξεκινούσε το άρθρο μου με τίτλο «Λίγα για τα μικρά μουσεία...» στις 22 Νοεμβρίου του 2023, και ένα χρόνο μετά τα ίδια. Κατά πώς φαίνεται θα πρέπει να το πάρει απόφαση και ο ίδιος ο Χαμπής πώς μάλλον τίποτε δεν θα γίνει και να μην περιμένει τίποτε, ώστε αν γίνει, κάποτε, να χαρεί διπλά. Αλλά για την ώρα ασ κρατάει μικρό καλάθι, για να μην απογοητευτεί και πάλι.

Πάντως, απορίας άξιον θα έλεγε κανείς πως είναι η μη λύση του προβλήματος που αντιμετωπίζει εδώ και πάρα πολλά χρόνια το Μουσείο Χαρακτηικής του Χαμπή στα Πλατανίσκια της Λεμεσού. Αλλά γνωρίζοντας πώς γίνονται πολλά πράγματα στα πολιτιστικά δρώμενα της χώρας δεν μου κάνει εντύπωση. Μία ακόμη λοιπόν δημόσια καταγγελία έκανε ο Χαμπής τις αμέσως προηγούμενες ημέρες για τα νερά που αναδύονται από το πάτωμα του αρχείου του μουσείου, μία ιστορία που δεν είναι ούτε φετινή, ούτε του 2023, είναι ιστορία που πάει εξή χρόνια πίσω. Αιτία της διαρροής είναι, όπως αναφέρει ο Χαμπής Τσαγγάρης, σε όλες τις καταγγελίες του, αλλά και στην πιο πρόσφατη, η υδροδότηση της γειτονικής κατοικίας και από τον γειτονικό λάκκο αποχέτευσης. Πολλάκις έχει καταγγείλει το ζήτημα ο Χαμπής, και έχει λάβει πάμπολλες διαβεβαιώσεις από αρμοδίους της Πολιτείας ότι το ζήτημα θα λυθεί, ότι θα βρεθεί λύση και φυσικά... τίποτε δεν γίνεται.

Αναρωτιέμαι γιατί είναι τόσο δύσκολο να βρεθεί μία λύση, ή έστω να πουν οι αρχές, όποιες και αν είναι αυτές, Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού, Τουρκοκυπριακές Περιουσίες, υφυπουργείο Πολιτισμού, υπουργείο Εσωτερικών, οικία δημοτική αρχή, κάποιος τέλος πάντων, πως ξέρετε κ. Χαμπή, είναι δύσκολο αυτό που πρέπει να γίνει, χρειάζονται μελέτες, χρήματα, προϋπολογισμοί, και αυτά δεν μπορούν να γίνουν, άρα βρείτε εσείς λύση... εμείς αδυνατούμε. Θα ήταν νομίζω πιο τίμιο, από πλευράς της Πολιτείας.

Καταλαβαίνω, βέβαια, πως είναι δύσκολο, έως αδύνατον να περάσει η μία υπηρεσία ή το υπουργείο σε όσα πρέπει να κάνει κάποια άλλη, εκτός και αν υπάρχει το κατάλληλο πρόσωπο, που θα σπικόσει το τηλέφωνο και θα απαιτήσει λύση. Μία ιδέα θα ήταν να έκανε μία προσπάθεια η κα Πικί, ως υφυπουργός παρά το Πρόεδρο. Σίγουρα, δεν είναι κάτι που σχετίζεται με την εύρυθμη λειτουργία του κράτους, αλλά που έχει σχέση με την ίδια την Κύπρο, με ένα κομμάτι της, το δημιουργικό, που πάσχει πολλαπλώς και σε πολλά επίπεδα.

Εγώ κρατώ αυτό που ο ίδιος ανέφερε σε ανάρτησή του σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης, το οποίο ξέρω πως το εννοεί με όλη του την ψυχή: «Και θα συνεχίσω να περιμένω τους επισκέπτες στο Μουσείο, να τους ξεναγώ, να προσπαθώ να ανεβάσω την χαρακτηριστική στην Κύπρο πιο ψηλά, και να καταγγέλλω, από ευθύνη, το συνεχιζόμενο έγκλημα».

Στη σκηνή, οι μουσικοί Δημήτρης Σπύρου και Βασίλης Βασιλείου, με τον ιδιαίτερο ήχο του theremin, του hand drum μέσα σε μια ρυθμική δόνηση από beats, συνομιλούν με το υπερρεαλιστικό οπτικό περιβάλλον του Κωνσταντίνου Κ., όπου οι λέξεις και οι εικόνες του Εμπειρικού ζωντανεύουν και αποκτούν οπτικοακουστική διάσταση. Ο Δημήτρης Σπύρου μιλάει στην «Κ» για τη μουσική παράσταση «Ισπαχάν». Το 1964, ο Ανδρέας Εμπειρικός ηχογραφεί τα ποιήματά του που αργότερα κυκλοφόρησαν στη συλλογή «Ο Εμπειρικός διαβάζει Εμπειρικό». Το 2016, ο μουσικός Δημήτρης Σπύρου συνάντησε τον Λεωνίδα Εμπειρικό (γιο του ποιητή) στο πατρικό σπίτι στην Αθήνα, όπου ηχογράφησε τον ίδιο να απαγγέλλει ποιήματα του πατέρα του.

Το Ισπαχάν αποτελεί ένα πολυεπίπεδο ταξίδι, όπου οι σπάνιες αυτές ηχογραφήσεις συνδυάζονται με ζωντανή μουσική και εικαστικά στοιχεία, δημιουργώντας έναν χώρο άνευ ορίων και όρων.

–Τι το ιδιαίτερο έχει το «Ισπαχάν» ώστε να καθίσταται τόπος συνάντησής σου με τον Βασίλη Βασιλείου;

–Τόπος συνάντησης με τον Βασίλη θα μπορούσε να είναι και μια ηλιόλουστη αυλή, με ένα χαλαρό καφεδάκι πάνω σε μια αιώρα. Το «Ισπαχάν», όμως, δεν είναι τόσο τόπος όσο τρόπος και αφοράμή για να βάσουμε κάτω τις ιδέες μας, να δοκιμάσουμε νέα πράγματα, νέους ήχους, μέσα από μια διαδικασία ανταλλαγής απόψεων. Αυτό που κάνει το «Ισπαχάν» ιδιαίτερο είναι ότι ακούγονται οι αυθεντικές απαγγελίες ηχογραφημένων ποιημάτων του Εμπειρικού από το 1964, τόσο από τον ίδιο τον ποιητή, με τον χαρακτηριστικό του τρόπο, όσο και από τον γιο του, Λεωνίδα. Όλα αυτά πλαισιώνονται από ρυθμούς με beats, handpan, theremin και samples, δημιουργώντας ένα μοναδικό ηχητικό αποτέλεσμα.

–Μου είχες πει παλαιότερα, πάλι μιλώντας για τον Εμπειρικό, πως ένα από τα πράγματα που σε εμπνέουν από τον Εμπειρικό είναι

Ισπαχάν: Δοκιμάζοντας νέους ήχους και ιδέες

Αυτό που κάνει το «Ισπαχάν» ιδιαίτερο είναι ότι ακούγονται οι αυθεντικές απαγγελίες ηχογραφημένων ποιημάτων του Εμπειρικού από το 1964, τόσο από τον ίδιο τον ποιητή, με τον χαρακτηριστικό του τρόπο, όσο και από τον γιο του, Λεωνίδα.

Η μουσική ντύθηκε από κοινού με τον Βασίλη [σ.σ. Βασιλείου] Ξεκινώντας ακούγοντας τα ποιήματα και επιλέγοντας εκείνα που μας άγγιξαν περισσότερο και μετά προσπαθήσαμε να βρούμε μια συνοχή και μια ροή.

–Τι αγωνίζεστε να δείξετε τη δουλειά σας σε μια εποχή που ίσως να μη θέλει να τη δει ή να ασχοληθεί μαζί της... ισχύει ακόμα;

–Ισχύει, όπως ισχύει πάντα, και πιθανότατα θα ισχύει και στο μέλλον. Όμως, αν το σκεφτείς, αυτό δεν έχει ιδιαίτερη σημασία. Όλοι είμαστε μέρος αυτής της εποχής, που μοιάζει με ένα τράινο σε συνεχή κίνηση: κάποιοι κάθονται

αναπαυτικά στα βαγόνια, κάποιοι προσπαθούν να βρουν την είσοδο, και άλλοι τρέχουν λαχανιασμένοι δίπλα στις ράγες, κρατώντας ποδήλατο.

Μέσα σε όλο αυτό τον πανζουρλισμό χρειάζαστε μια στάση για να πούμε λίγο νεράκι, να αναπνεύσουμε και κάποιοι να μας πει ότι: «Όλα στη γη θέλουν αγάπη και στοργή! είμαστε κλώνι με πεφταστέρα μπλεγμένα μέσ' στα φύλλα». Έτσι, για να τη σπάσουμε στους καιρούς.

– «Καταιγίς οξυτάτης μορφής εκσέπασε τη χώρα» όπου ερωτά βάλε υψήλιος... πιστεύεις όντως πως έχει ενσκήψει καταιγίδα πάνω μας;

–Κοίτα και καταιγίδες έχουν ενσκήψει πάνω μας αλλά και όμορφα ηλιοβασιλέματα. Όλα είναι αναμενόμενα και ταυτόχρονα απρόβλεπτα. Το ζήτημα είναι σε ποια κατάσταση σε βρίσκουν, τι σε αφορά και σε τι είσαι χρήσιμος. Όλα πιστεύω είναι ανάλογα από ποια οπτική γωνιά τα βλέπεις. Ο

καθένας διαλέγει τον δρόμο του και ακολουθεί αυτόν που τον τρελαίνει λιγότερο.

–Μπορείς να βάλεις σε λέξεις το πώς έντυσες με μουσική τα ποιήματα του Εμπειρικού;

–Η μουσική ντύθηκε από κοινού με τον Βασίλη. Ξεκινήσαμε ακούγοντας τα ποιήματα και επιλέγοντας εκείνα που μας άγγιξαν περισσότερο και μετά προσπαθήσαμε να βρούμε μια συνοχή και μια ροή. Το μουσικό ντύσιμο των ποιημάτων ήταν ένα μακρύ παιχνίδι ανακάλυψης ήχων και ρυθμών που έδεναν στην αρχική μας αίσθηση των ποιημάτων αλλά και να είναι αντιπροσωπευτικό του δικού μας «ήχου».

–Τι χρειάζεται να έχει κανείς μαζί του γι' αυτό το υπερβατικό ταξίδι που έχετε ετοιμάσει;

–Για αρχή, ζακέτα –έχει λίγο κρύο. Εκτός από την καλή του διάθεση, δεν χρειάζεται να έχει μαζί του τίποτα άλλο. Τα πράγματα είναι πιο απλά απ' ό, τι φαίνονται

συνήθως. Φτιάξαμε κάτι που μας αρέσει πολύ και τώρα θέλουμε να το μοιραστούμε. Αυτό είναι το ζητούμενο και αυτό είναι όλο.

Τώρα, αν είναι υπερβατικό ταξίδι ή όχι, δεν το ξέρω και δεν με αφορά. Ο καθένας το βιώνει με τον δικό του τρόπο, ανάλογα με τις ανάγκες και τα βιώματά του. Εμείς απλώς κάνουμε ένα μοίρασμα. Χωρίς τυμπανοκρουσίες, χωρίς υποσχέσεις για εκπλήρωση επιθυμιών. Άνευ όρων, άνευ ορίων.

✎ **Συντελεστές**
Κείμενα,απαγγελίες: Ανδρέας Εμπειρικός, Λεωνίδας Εμπειρικός
Μουσική: Δημήτρης Σπύρου, Βασίλης Βασιλείου
visuals: Κωνσταντίνος Κ παραγωγή: βιταμίνη 2024

✎ **Παραστάσεις:** 29 Νοεμβρίου, Πολυώκρος συνεργείο, Ελευθερίας 91, Λεμεσός και 30 Νοεμβρίου, Θέατρο Χώρα, Κοραή 1, Λευκωσία, έναρξη ώρα 8:30 μ.μ.
Πληροφορίες/κρατήσεις τηλεφώνω 99098255

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Εκθεση Φωτογραφίας

Στην 22η έκθεση καλλιτεχνικής φωτογραφίας της Φωτοδού και στο λευκώμα που τη συνοδεύει, που εγκαινιάζεται την Παρασκευή, 29 Νοεμβρίου στον εκθεσιακό χώρο της Φωτοδού, συμμετέχουν 14 φωτογράφοι, μέλη της Φωτοδού με ένα σύνολο 84 φωτογραφιών. Συμμετέχουν οι: Γιάννης Αναστασιού, Γιαννάκης Βάκνης, Βαρνάβας Βαρνάβα, Ιωάννης Γέρο, Δώρος Δημητρίου, Μιχάλης Θεοχαρίδης, Χάρης Ιωάννου, Αλέξανδρος Κόρμπιτς, Γρηγόρης Μιχαήλ, Μάριος Νικολάου, Μάκας Οικονομίδης, Anastasia Potekhina, Πάμπος Χαράλαμπος, Βασίλης Χρυσάνθου.

Εκθεσιακός χώρος της Φωτοδού, Εξάνθης Ξενιέρου 37, Άγιος Αντώνιος, Λευκωσία. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 10 Δεκεμβρίου και θα είναι ανοικτή Δευτέρα με Παρασκευή από τις 18:00 μέχρι τις 20:00. Πληροφορίες www.fotodos.org

Στην 22η έκθεση καλλιτεχνικής φωτογραφίας της Φωτοδού και στο λευκώμα που τη συνοδεύει, που εγκαινιάζεται την Παρασκευή, 29 Νοεμβρίου στον εκθεσιακό χώρο της Φωτοδού, συμμετέχουν 14 φωτογράφοι, μέλη της Φωτοδού.

Μια κωμωδία υψηλής αισθητικής, την «Η πιο φάλτσα σοπράνο που πέρασε από τη γη», υπογράφει η Ναστάζια Χριστοδούλου στην πρώτη της σκηνοθετική κατάθεση, με τη Χριστίνα Αρτεμίου στον πρωταγωνιστικό ρόλο.

Συνεχίζονται οι παραστάσεις στο θέατρο «ΔΙΟΝΥΣΟΣ» του έργου Τόνυ Κούσνερ «Άγγελι στην Αμερική»: Ο Αϊών καταφθάνει, σε σκηνοθεσία Αιμίλιου Χαραλαμπίδη. Πρόκειται για ένα βαθύτατο πολιτικό έργο.

την περίσκεψη και τη σύνεση, αλλά να προέρχεται από την καρδιά» όπως ισχυρίζεται για να δικαιολογήσει την εμμονή της να «εκτελεί» έργα του κλασικού ρεπερτορίου και κυρίως Μότσαρτ. Παίζουν οι: Αρτεμίου Χριστιάνα, Γρηγόρης Γεωργίου, Ηλιάνα Κάκκουρα, Κλείτος Κομοδίκης, Χριστίνα Κωνσταντίνου, Χριστίνα Χριστόφια.
Πρεμιέρα, Σάββατο 30 Νοεμβρίου, 8:00 μ.μ. Παραστάσεις στη Λευκωσία κάθε Παρασκευή και Σάββατο, ώρα 8:00 μ.μ. και Κυριακή 7:00 μ.μ. Περιοδείες 4 και 5 Δεκεμβρίου Αθηνών, Δημοτικό Θέατρο «Νίκος Μούλιαρης», ώρα 8:00 μ.μ. 11 και 12 Δεκεμβρίου, Περβόλια, Δημοτικό Θέατρο, ώρα 8:00 μ.μ. 13 και 14 Δεκεμβρίου, Ριλάτο Λεμεσός, ώρα 8:30 μ.μ. 18 Δεκεμβρίου, Πάφος, Θέατρο Μαρκίδειο, ώρα 8:00 μ.μ. και 19 Δεκεμβρίου Παραλίμνι, Χενιόν ώρα 8:00 μ.μ. Θέατρο Μασκαρίνι, Αθάλδος 4 Λασιά. Πληροφορίες και κρατήσεις τηλεφώνω 99251331.

Παρουσίαση βιβλίων

Ο **Εκδοτικός** Οίκος Εν Τύποις παρουσιάζει τα βιβλία της λαογράφου Ελένης Παπαδημητρίου «Η Κύπρος που έζησα» και «Τα ξεφάνωτα». Χαιρετισμό θα απευθύνουν οι Βούλα Κοκκίνου διευθύντρια των Εκδόσεων Εν Τύποις και ο Νίκος Χατζιοττοφάνου, δήμαρχος Καραβά. Το βιβλίο «Η Κύπρος που έζησα» θα παρουσιάσει ο ιστορικός και διπλωμάτης Γιώργος Γεωργής και το βιβλίο «Τα ξεφάνωτα» θα παρουσιάσει η φιλόλογος Χρυσόθεμις Χατζηπαναγή.
Παρασκευή 29 Νοεμβρίου, ώρα 7:00 μ.μ. Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών, Μιλήτου 2, Στρόβολος, Λευκωσία. Η εκδήλωση τελεί υπό την αιγίδα του Δήμου Καραβά.

παραδώσει κάρβουνο στο τοπικό μοναστήρι, κάνει μια ανακάλυψη που τον αναγκάζει να αντιμετωπίσει το παρελθόν του και τη συνύπαρξη σιωπηλής μιας πόλης που ελέγχεται από την Καθολική Εκκλησία. Πρωταγωνιστούν: Ciar n Hinds, Cillian Murphy, Emily Watson, Michelle Fairley.

Προβολές από τις 28 Νοεμβρίου ώς τις 11 Δεκεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ.

Άγγελοι στην Αμερική

Συνεχίζονται οι παραστάσεις στο θέατρο «ΔΙΟΝΥΣΟΣ» του έργου Τόνυ Κούσνερ «Άγγελοι στην Αμερική»: Ο Αϊών καταφθάνει, σε σκηνοθεσία Αιμίλιου Χαρα-

λαμπίδη. Το Angels in America «Άγγελοι στην Αμερική», είναι ένα βαθύτατο πολιτικό έργο, από τα πιο σημαντικά της σύγχρονης δραματουργίας. Είναι ένα έργο προφητικό και τρομακτικά επίκαιρο. Η θεματική εγγύτητα του έργου με την εποχή μας, ξεδιπλώνεται με έναν εντυπωσιακό τρόπο. Ο πυρήνας του επεξεργάζεται την πολυπλοκότητα της σύγχρονης κοινωνίας, η οποία χαρακτηρίζεται έντονα από μια αναζήτηση ταυτότητας. Μέσα από αλληπάλληλες συγκρούσεις, διαφαίνεται η κρίση σε πολιτικό, σεξουαλικό, θρησκευτικό, οικονομικό, οικολογικό, υγειονομικό και κυρίως σε ηθικό επίπεδο. Παίζουν οι ηθοποιοί: Μυρσίνη Χριστοδούλου, Έλενα Δημητρίου, Χρή-

στος Γιάνγκου, Φώτης Φωτίου, Μυρτώ Στοδοπούλου στην πρώτη της σκηνοθεσία Λόντου, Χάρης Αττώνης.

Παραστάσεις στη Λευκωσία, κάθε Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο στις 8:30 μ.μ. και Κυριακή στις 6:30 μ.μ. μέχρι τις 22 Δεκεμβρίου. Το έργο είναι κατάλληλο για άτομα άνω των 16 χρόνων Πληροφορίες τηλεφώνω 22818999 και 99621845. Θέατρο Διό- νυσος, Διαγόρου 29, Λευκωσία.

Η πιο φάλτσα σοπράνο που πέρασε από τη γη

Μια κωμωδία υψηλής αισθητικής, την «Η πιο φάλτσα σοπράνο που πέρασε

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντές: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Ανοίγει νέο επενδυτικό «σπέκτρο» η Κύπρος

Παράθυρο για περαιτέρω αναβαθμίσεις από Fitch και S&P μέσα στον Δεκέμβριο - Οι προοπτικές, οι προκλήσεις και τα αγκάθια

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Την προηγούμενη Παρασκευή, 22 Νοεμβρίου, ο Οίκος Moody's αναβάθμισε την Κυπριακή Δημοκρατία κατά δυο βαθμίδες στο A3 από Baa2, με σταθερές προοπτικές. Αυτή είναι η πρώτη φορά που κάποιος από τους Οίκους Αξιολόγησης κατατάσσει την Κύπρο στην κατηγορία «Α» των πιστοληπτικών βαθμίδων από το 2011, αν αφήσουμε στην άκρη τον ευρωπαϊκό Οίκο Αξιολόγησης που είχε θέσει την Κύπρο στα τέλη Οκτώβρη επίσης σε Α- από BBB+. Ο Moody's επικαλέστηκε, μεταξύ άλλων παραγόντων, τη σημαντική βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών, τη μεγάλη μείωση στους δείκτες χρέους και τους σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια στην Κύπρο. Η διπλή αναβάθμιση προκάλεσε την έκπληξη τόσο των επενδυτών όσο και των απλών πολιτών, έναντι της αξιολόγησης του Score προ ενός μηνός, καθώς ο Οίκος Moody's θεωρείται ένας από τους αυστηρότερους οίκους αξιολόγησης.

Η Κύπρος επέστρεψε στην επενδυ-

Σύμφωνα με τον οικονομικό αναλυτή της Athlos Capital, Φάνο Βλαδιμήρου, η διπλή αναβάθμιση των Moody's κρίνεται απόλυτα δικαιολογημένη.

τική βαθμίδα μόλις το 2018, ενώ σχεδόν 7 χρόνια μετά δυο Οίκοι από τους πέντε (το 2022 η Ευρωπαϊκή Ένωση έδωσε εντολή αποδοχής για το Score και το 2023 έγινε αποδεκτός από την ΕΚΤ) την έχουν στην πρώτη βαθμίδα. Ο στόχος των τριών Α(AAA) είναι μακρύς, ωστόσο αναμένουμε πιθανώς θετικές αξιολογήσεις και από τους Fitch και Standard and Poor's στις 6 και 13 Δεκέμβρη αντίστοιχα, που θα φέρουν την Κύπρο πιο κοντά στον ανώτατο στόχο. Ομολογούμενως φαντάζει πολύ μακρινό το 2018 που έφτασε ο Σεπτέμβριος εκείνου του χρόνου για να βγάλει από τα «σκουπίδια» (Junk) ο S&P τη χώρα, ενώ τα κείμενα των Οίκων τότε ήταν εστιασμένα στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και τη διαχείρισή τους που ήταν επιτακτική. Μην ξεχνάμε πως η Κύπρος

Η Κύπρος επέστρεψε στην επενδυτική βαθμίδα μόλις το 2018, ενώ σχεδόν 7 χρόνια μετά δυο Οίκοι από τους πέντε την έχουν στην πρώτη βαθμίδα.

ήταν στα σκουπίδια (junk) για 7 και πλέον χρόνια.

Πλέον, η Κύπρος έχει να διαχειριστεί πλεονάσματα, ρυθμούς ανάπτυξης που φιγουράρουν στους μεγαλύτερους ανάμεσα σε άλλα κράτη-μέλη, μηδαμινά μη εξυπηρετούμενα δάνεια στις τράπεζες, χαμηλά ποσοστά ανεργίας και δείκτη χρέους που οδηγείται κοντά στα νέα ευρωπαϊκά πρότυπα. Μεγάλο αγκάθι που πρέπει να διαχειριστεί η χώρα είναι το κρατικό μισθολόγιο. Κυβέρνηση, υπουργείο Οικονομικών, Κεντρική Τράπεζα και πολιτικοί καιρέτσαν τη διπλή αναβάθμιση της κυπριακής οικονομίας. Εκείνο που έχει σημασία είναι ότι η Κύπρος αρχίζει να μπαίνει σε εντελώς διαφορετικό επίπεδο επενδυτικού «σπέκτρο», μπορεί να δανείζεται πιο πολλά χρήματα και πιο φθηνά και οι επενδυτές

θα την βλέπουν ως ένα κράτος που αξίζει να δώσουν ψήφο εμπιστοσύνης.

Δικαιολογημένη αναβάθμιση

Σύμφωνα με τον οικονομικό αναλυτή της Athlos Capital, Φάνο Βλαδιμήρου, η διπλή αναβάθμιση των Moody's κρίνεται απόλυτα δικαιολογημένη και ναμένει περισσότερες αναβαθμίσεις στο γγγύς μέλλον και από άλλους Οίκους, εάν φυσικά η δημοσιονομική πολιτική παραμείνει πειθαρχημένη. «Οι λόγοι που μας κάνουν να είμαστε αισιόδοξοι είναι, μεταξύ άλλων, ότι η Κύπρος τα τελευταία χρόνια, παρά τις μεγάλες διενθείς προκλήσεις, καταφέρνει να επιτυγχάνει από τους μεγαλύτερους ρυθμούς ανάπτυξης (3,7%- πρόβλεψη 2024) στην Ευρωζώνη, μεγάλα πρωτογενή πλεονάσματα (5,1% του ΑΕΠ - πρ. 2024)

και από τους μεγαλύτερους ρυθμούς μείωσης του δείκτη χρέους προς ΑΕΠ (70% - πρ. 2024) παγκοσμίως», τόνισε ο κ. Βλαδιμήρου.

Μειωμένο κόστος δανεισμού

Ο οικονομικός αναλυτής της Athlos Capital υπέδειξε πως η αναβάθμιση πρακτικά εξαργυρώνεται σε μειωμένο κόστος δανεισμού. Γενικά, είπε, η καλή πορεία της κυπριακής οικονομίας και η αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησής της, έχουν ως αποτέλεσμα τη σταδιακή μείωση (αν οι εξωγενείς παράγοντες παραμείνουν σταθεροί) του κόστους δανεισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας. «Ενδεικτικά, το περιθώριο επιτοκίου (spread), το οποίο αποτελεί σημαντικό μέρος από το συνολικό κόστος δανεισμού, μεταξύ του 10ετούς ο-

μολόγου της Κύπρου με το αντίστοιχο της Γερμανίας μειώθηκε από τις 200 μονάδες βάσης 2 χρόνια πριν, στις 70 μ.β. σήμερα. Ο λόγος είναι ότι οι υψηλότερες αξιολογήσεις, αύξησαν το ενδιαφέρον για τα κυπριακά ομόλογα, ενώ παράλληλα η συμπεριληψη τους σε διάφορους δείκτες ομολόγων αύξησε αισθητά τη ζήτηση. Αυτό σημαίνει ότι, παρά τις μεγάλες αυξήσεις των επιτοκίων που παρατηρούμε διεθνώς, η Κύπρος καταφέρνει και δανείζεται με συγκριτικά χαμηλό επιτόκιο, με όλα τα οφέλη που αυτό συνεπάγεται», εξήγησε σχετικά.

Προσέκκυψε ξένων επενδύσεων Δεύτερο σημαντικό στοιχείο που εξαργυρώνεται από την αναβάθμιση της κυπριακής οικονομίας, υπογράμμισε ο αναλυτής της Athlos Capital, ότι οι αναβαθμίσεις ενισχύουν την αξιοπιστία

της χώρας προς τους επενδυτές και ότι η υψηλότερη πιστοληπτική αξιολόγηση ενδυναμώνει την εμπιστοσύνη των επενδυτών προς την Κύπρο, η οποία γίνεται πιο ελκυστική για ξένες επενδύσεις. «Επίσης, υπάρχουν θεσμικοί επενδυτές οι οποίοι στρατηγικά επενδύουν αποκλειστικά σε χώρες με υψηλή πιστοληπτική αξιολόγηση, για αυτό οι αναβαθμίσεις ανοίγουν παράθυρο ευκαιριών και σε αυτού του είδους επενδυτές. Μεγαλύτερες ξένες επενδύσεις, οδηγούν σε μεγαλύτερους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης και περισσότερες θέσεις εργασίας», συμπλήρωσε.

Αναβαθμίσεις τραπεζών

Η αναβάθμιση της Κυπριακής Δημοκρατίας και η αύξηση της εμπιστοσύνης προς την κυπριακή οικονομία, μπορεί να οδηγήσει και σε αναβαθμίσεις εταιρειών του ιδιωτικού τομέα, όπως οι τράπεζες. Ο κ. Βλαδιμήρου σχολίασε ότι, καθώς η αξιολόγηση του αξιόχρεου της Κύπρου λειτουργεί ως «ταβάνι» για τις αξιολογήσεις εταιρειών του ιδιωτικού τομέα, υψηλότερο «ταβάνι» σημαίνει και μεγαλύτερα περιθώρια για αναβαθμίσεις των τραπεζών. «Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μείωση του κόστους δανεισμού (μέσω νέων εκδόσεων ομολόγων) και για τις τράπεζες, που δυναμικά αυτό μπορεί να μετακυλήσει και στους δανειολήπτες», τόνισε.

«Αυτές είναι μόνο κάποιες από τις επιπτώσεις των αναβαθμίσεων, καθώς τα οφέλη, τόσο άμεσα όσο και έμμεσα είναι πολλαπλά. Εμείς από την πλευρά μας, διαπιστώνουμε σημαντική αύξηση του ενδιαφέροντος των επενδυτών για ομόλογα τόσο της Κυπριακής Δημοκρατίας όσο και των ομολόγων των δυο μεγάλων εγχώριων τραπεζών», κατέληξε στην ανάλυσή του.

Θετικά Outlook

Η προοπτικές (outlook) και του Fitch και του S&P για την Κύπρο είναι θετικές, που σημαίνει ότι πράγματι υπάρχει περίπτωση να δούμε αναβαθμίσεις στο πρώτο 150ήμερο του Δεκεμβρίου. Αμφότεροι, Fitch και S&P έχουν την Κύπρο στο BBB+ με θετικές τις προοπτικές. Οι Moody's, πάντως, την Παρασκευή στο ριπόρτ τους έγραψαν πως η Κύπρος έχει μειώσει σημαντικά τον δείκτη του δημοσίου χρέους από την κορύφωσή του το 2020, και κατατάσσεται μεταξύ των χωρών με τις μεγαλύτερες μειώσεις του δείκτη χρέους σε παγκόσμια κλίμακα.

Η Eurobank πλήρωσε 1,1 δισ. για την Ελληνική Τράπεζα

Τα 2/3 των χρημάτων από την πώληση πέρασαν σε Κύπριους, ή κυπριακών συμφερόντων ταμεία και εταιρείες

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Πριν από το 2024 η Eurobank «έκλεισε» το ανοικτό ζήτημα της απόκτησης της Ελληνικής Τράπεζας, αφού συμφώνησε και με τη Δήμητρα Επενδυτική και τη Logicom για αγορά των μετοχών τους. Η «σούμα» της επένδυσης στην κυπριακή αγορά μέχρι στιγμής είναι κοντά στα 1,1 δισεκατομμύρια ευρώ από την Eurobank, ενώ αν υπολογιστεί και το εναπομείναν 6,53% των μετοχών που υπολείπονται για να αποκτήσει το 100% της Ελληνικής Τράπεζας μετά τον Φεβρουάριο του 2025, η επένδυση θα φτάσει στα 1,2 εκατομμύρια ευρώ. Η εξαγορά της Ελληνικής Τράπεζας από την Eurobank πιθανώς να βγlike στον Όμιλο ακριβότερα από ό, τι αρχικά υπολόγιζε, ωστόσο η τιμή των τελευταίων πράξεων φαίνεται πως βασίστηκε σε δεδομένα που η ηγεσία της Eurobank Κύπρου είδε κατά την είσοδό της στην τράπεζα από τα τέλη Σεπτεμβρίου και έκτοτε. Ιδίως οι τρεις τελευταίες εξαγορές από την Eurobank μετοχών της Ελληνικής Τράπεζας, της ETYK, της Δήμητρα Επενδυτική και της Logicom, έσπασαν «για τα καλά» το φράγμα του «μετακίνητου», 2,56 ευρώ ανά μετοχή του καλοκαιριού και της δημόσιας προσφο-

ράς του Ιουλίου. Οι εξαγορές των μετοχών έφτασαν το υψηλό των 4,84 ευρώ ανά μετοχή, δίνοντας το μήνυμα πως η Ελληνική τελικά έχει πρόσθετη αξία, η οποία ανακαλύφθηκε μετά την ανάληψη των καθκόντων των τριών μεγαλοστελεχών της Eurobank εντός της Ελληνικής. Ο λόγος για τους κυρίους Μιχάλη Λοΰη, Χάρη Χαμπάκη και Στέφανο Κασσιανίδη, ως CEO, αναπληρωτή CEO και ανώτερο γενικό διευθυντή, αντίστοιχως.

Κάνοντας τους υπολογισμούς, 750 εκατομμύρια ευρώ των πράξεων του τελευταίου μήνα με τις ETYK, Δήμητρα Επενδυτική και Logicom είναι χρήματα που εν πολλοίς επενδύονται σε «κυπριακά χέρια», σε μετόχους κυπριακών συμφερόντων και σε Ταμεία Προνοίας, Υγείας και άλλα. Η Eurobank είχε υπολογίσει τον Μάρτη του 2024 σε δημοσιογραφική αποστολή στην Αθήνα που συμμετείχε και η «Κ», να έφτανε η επένδυση στην Ελληνική στα 800 εκατ. ευρώ. Εντούτοις, αν κάνουμε τους υπολογισμούς, 750 εκατ. ευρώ επενδύθηκαν μόνο στον τελευταίο μήνα, ενώ άλλα 130 εκατ. ευρώ θα δοθούν για τις μετοχές στο πλαίσιο της νέας δημόσιας πρότασης του Φεβρουαρίου του 2025 στους υπόλοιπους μετόχους. Σύνολο, λίγο κάτω από 900

εκατ. ευρώ θα καταλήξουν σε μετόχους με έντονο κυπριακό στοιχείο.

Από 800 εκατ. στα 1,2 δισ.

Στο πλαίσιο δημοσιογραφικής αποστολής στην Αθήνα τον Μάρτη, ο CEO της Eurobank, κ. Φωκίων Καραβίας, είχε σχολιάσει πως το Eurobank - Ελληνική θα ήταν μάλλον η μεγαλύτερη επένδυση που έχει γίνει με μετρητά από έναν μη κυπριακό όμιλο στην Κύπρο. Όπως γράφτηκε πιο πάνω, θα ήταν μία επένδυση που θα ξεπερνούσε τα 800 εκατομμύρια ευρώ σε μετρητά και τότε είχε τόνισει πως, ένα σημαντικό μέρος του τιμήματος αυτού θα κατέληγε στην Κύπρο και μάλιστα σε ιδιώτες μετόχους. Ο κ. Καραβίας είχε τότε συμπληρώσει ότι είναι μία επένδυση που αποτελεί ισχυρή ψήφο εμπιστοσύνης στην κυπριακή οικονομία, καθώς όπως είχε πει, δεν θα προχωρούσε η Eurobank σε επένδυση τέτοιου μεγέθους αν δεν πίστευε στις προοπτικές της κυπριακής οικονομίας.

Θα αγοράσει BOC;

Μετά τις πράξεις της Eurobank με τη Δήμητρα Επενδυτική και τη Logicom, ο κ. Βαρνάβας Ειρήναρχος θα έχει από τον Φεβρουάριο του 2025 σχεδόν μισό δισ. ευρώ μετρητών διαθέσιμα για νέα

Ο CEO της Eurobank, κ. Φωκίων Καραβίας, είχε σχολιάσει πως, το Eurobank - Ελληνική θα ήταν μάλλον η μεγαλύτερη επένδυση που έχει γίνει με μετρητά από έναν μη κυπριακό όμιλο στην Κύπρο.

επένδυση. Στην Ετήσια Γενική Συνέλευση (ΑΓΜ) της Τράπεζας Κύπρου (BOC) τον περασμένο Μάη είχε πρώτη θέση στη συνέλευση. Ο κ. Β. Ειρήναρχος είναι ήδη μέτοχος της Τράπεζας Κύπρου, αλλά με τα σχεδόν 500 εκατ. ευρώ θα μπορεί εάν θελήσει να μετατραπεί στον μεγαλύτερο μέτοχο της Τράπεζας Κύπρου και να φτάσει εύκολα σε ένα 9,9%, ποσοστό που δεν θέλει και ιδιαίτερες εποπτικές εγκρίσεις. Όλα τα παραπάνω εάν θελήσει να συνεχίσει να πρωταγωνιστεί στα κυπριακά τραπεζικά δρώμενα. Η χρηματιστηριακή αξία της Τράπεζας Κύπρου, πάντως, κινείται στα 2 δισ. ευρώ και αντιστοιχούν σε 446 εκατ. μετοχές. Με τα 500 εκατ. μπορεί να αγοράσει έως και 111 εκατ. μετοχές στο 4,5 ευρώ ανά μετοχή, δηλαδή το 1/4 της τράπεζας. Γίνεται αντιληπτό πως εποπτικά κάτι τέτοιο είναι περιπλοκό, ωστόσο μέχρι το 10% είναι ένα εφικτό σενάριο που δεν αποκλείεται να δούμε σε μελλοντικό στάδιο. Μην ξεχνάμε πως και η ETYK μετά τη συναλλαγή με τη Eurobank προχώρησε σε αγορά και άλλων μετοχών της BOC.

Οι πράξεις

Η Eurobank απέκτησε τη Δευτέρα το 21,33% της Ελληνικής από τη Δήμητρα

Επενδυτική, έναντι 426 εκατ. ευρώ και το 3,33% από τη Logicom που είχε στην Ελληνική, έναντι 66 εκατ. ευρώ. Η ETYK πώλησε το 12,8% που είχε στην Ελληνική Τράπεζα έναντι 243 εκατ. ευρώ, προ μερικών ημερών, αλλά τελικά αυτή η πράξη θα ανέβει στα 256,1 εκατ. ευρώ αφού θα προσαρμμοστεί στην ίδια τιμή που πώλησε τις μετοχές της η Δήμητρα Επενδυτική και η Logicom. Η Eurobank είχε δώσει στην Third Point, για το 12,6% της 33 εκατ. ευρώ, στο τότε πολύ χαμηλό των 80 σεντ του ευρώ ανά μετοχή. Στην Pimco είχε δώσει η Eurobank 182,9 εκατ. ευρώ, στο 2,35 ευρώ την κάθε μετοχή. Στην Wargaming είχε δώσει 71,7 εκατ. επίσης στο 2,35 ανά μετοχή, και για τα Ταμεία Προνοίας που σχετίζονταν με την εταιρεία τεχνολογίας άλλα 4,3 εκατ. ευρώ. Από τη Senvest είχε αγοράσει 16,8 εκατ. ευρώ μετοχών, πάλι στα 2,35 ευρώ την κάθε μετοχή. Στη δημόσια πρόταση του καλοκαιριού του 2024 η Eurobank είχε αγοράσει μετοχές αξίας 1,29 εκατ. ευρώ, στην τιμή του 2,56 ευρώ ανά μετοχή.

Το μόνο που απομένει πλέον είναι η Eurobank να καταβάλει στους εναπομεινάντες μετόχους του 6,53% της Ελληνικής Τράπεζας, 4,84 ευρώ για κάθε μετοχή.

Γνωρίζεις:

- τους όρους εργασίας σου;
- ότι ο μισθός σου προστατεύεται;
- το ύψος του κατώτατου μισθού;

Μάθε τα εργασιακά σου δικαιώματα!

Μάθε περισσότερα:

ΜΑΘΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

ΤΜΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Φουρτούνες φέρνουν οι διεκδικήσεις

Δείχνουν τα δόντια τους στην κυβέρνηση οι εργαζόμενοι στον ξενοδοχειακό, κατασκευαστικό και ιατρικό τομέα

Της **ΔΗΡΩΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Πονοκεφαλιάζουν την κυβέρνηση τα ανοικτά εργασιακά μέτωπα που παρατηρούνται σε ουσιώδεις τομείς της οικονομίας, με τις κινητοποιήσεις να πολλαπλασιάζονται και να εντείνονται και τις επιπτώσεις να κλιμακώνονται μέρα με την ημέρα. Την ώρα που η κυβέρνηση πανηγυρίζει για τα θετικά αποτελέσματα που παρουσιάζει η οικονομία, οι εργαζόμενοι σε νευραλγικούς τομείς απειλούν με πάγωμα των κλάδων διεκδικώντας την τήρηση των συμφωνηθέντων στις συλλογικές τους συμβάσεις.

Το κράτος προβάλλει την επιτυχή δημοσιονομική πολιτική του, τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα και τις συνεχείς μεταρρυθμίσεις που επισφραγίστηκαν με τη διπλή αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας στον βαθμό A3 από τον Οίκο Αξιολόγησης Moody's, για πρώτη φορά μετά από 13 χρόνια. Μάλιστα, με θετικές προοπτικές αξιολογεί την Κύπρο και ο οίκος αξιολόγησης Fitch, προσθέτοντας ότι οι συνολικές

Καμπανάκι για επέκταση των συνεπειών στην οικονομία από τις απεργίες – Εμμένουν στις θέσεις τους οι εμπλεκόμενες πλευρές.

δημοσιονομικές επιδόσεις της περιοχής αναμένεται να παραμείνουν εξαιρετικά ανομοιογενείς. Ωστόσο, όπως φαίνεται οι έντονες διεκδικήσεις των εργαζομένων, αλλά και των συνδικαλιστικών οργανώσεων που τους εκπροσωπούν σε τρεις διαφορετικούς τομείς της οικονομίας, έχουν προκαλέσει φουρτούνες στην Κυβέρνηση, η οποία βλέποντας το διέξοδο που παρατηρείται στα εργασιακά ανησυχεί για τις επιπτώσεις που επέρχονται στην οικονομία της χώρας. Παράλληλα, δεν λείπουν και οι συνεχείς επικρίσεις κατά της κυβέρνησης η οποία κατηγορείται για ανικανότητα και ανεπάρκεια όσον αφορά τη διαμεσολάβησή της για θετική κατάληξη στα φλέγοντα θέματα των διεκδικήσεων που επέφεραν κύμα απεργιών.

Ο ξενοδοχειακός κλάδος, ο κατασκευαστικός κλάδος και ο τομέας της υγείας αποτελούν τα ανοικτά μέτωπα

Πνέει τα μένεα η Κυβέρνηση για την απεργία των ιατρών, ωστόσο ανησυχεί και για τη στασιμότητα του κατασκευαστικού τομέα.

της κυβέρνησης όσον αφορά τα εργασιακά, με το σκονί να τεντώνεται και από τις δυο πλευρές προκαλώντας αλυσιδωτές οικονομικές αλλά και κοινωνικές επιπτώσεις.

Δuo τα αρμόδια υπουργεία που χειρίζονται την κατάσταση και πολλοί οι εμπλεκόμενοι. Τόσο ο υπουργός Εργασίας Γιάννης Παναγιώτου, που χειρίζεται τον ξενοδοχειακό και τον κατασκευαστικό κλάδο, όσο και υπουργός Υγείας Μιχάλης Δαμιανού απευθύνουν εκκλήσεις προς τους εργαζομένους που απεργούν επιδιώκοντας ο διάλογος να μην κλείσει και να εξερευρεθεί η χρυσή τομή.

Το πωσγύρισμα ξενοδόχων

Εδώ και πολλούς μήνες γίνονται προσπάθειες για να κλείσει το ζήτημα της ανανέωσης των συλλογικών συμβάσεων στην ξενοδοχειακή βιομηχανία χωρίς

αποτέλεσμα. Οι συντεχνίες ΣΕΚ και ΠΙΕΟ μάλιστα είχαν εξαγγείλει μέχρι και απεργιακά μέτρα στον κλάδο μετά από απόρριψη της μεσολαβητικής πρότασης που υποβλήθηκε από τον αρμόδιο υπουργό, χωρίς ωστόσο να θεθούν σε ισχύ καθώς η δεύτερη πρόταση έγινε δεκτή τελικά από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις. Στην πορεία την ανατροπή έκανε ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων (ΠΑΣΥΣΕ) με τα μέλη του να απορρίπτουν ομόφωνα την πρόταση που τελούσε υπό επικύρωση λόγω διευκρινίσεων που απαίτησαν σε σχέση με την καταβολή εφάπαξ ποσού ύψους €240 σε όσους εργάζονταν στον κλάδο πριν από την 31 Δεκεμβρίου 2023 και αναλόγως των μηνών απασχόλησης το 2024. Όπως φαίνεται σήμερα τα μέλη του ΠΑΣΥΣΕ έχουν ικανοποιηθεί με τις διευκρινίσεις του αρμόδιου υπουργού και την ερχόμενη Δευτέρα πρόκειται να

λάβουν τις τελικές αποφάσεις τους σχετικά με την ανανέωση της σύμβασης. Στο μεταξύ, χθες, τα μέλη του Συνδέσμου Τουριστικών Επιχειρήσεων Κύπρου (ΣΤΕΚ)/ΕΣΕΚ ενέκριναν την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης για την ξενοδοχειακή βιομηχανία για την περίοδο 2024-2027.

Παγώνουν οι κατασκευές

Σε ισχύ παραμένει η απεργία των εργαζομένων στον κλάδο σκυροδέματος, με τους εργαζομένους να μην έχουν επιστρέψει ακόμη στα εργοτάξια, μετά από τρεις εβδομάδες. Το τσιπ είναι αρκετά θολό ακόμα, καθώς οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι διαφωνούν έχοντας στη μέση τον αρμόδιο υπουργό να κρούει καμπανάκι για την επέκταση των συνεπειών της απεργίας στην οικονομία.

Όπως φαίνεται, διατεθειμένοι να

Τραβά το σκονί ο Πρόεδρος

Το κράτος δεν πρόκειται να υποκύψει σε πιέσεις που δεν έχουν στο επίκεντρο το καλώς νοούμενο συμφέρον του συνόλου της κοινωνίας ή και που λειτουργούν ανασταλικά στις μεγάλες μεταρρυθμίσεις, τόνισε ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης, σε καιρεσιμό του στην επίσημη τελετή της απονομής των βραβείων KEBE Business Leader Awards. Μιλώντας για το θέμα των απεργιακών μέτρων, ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης κάλεσε τους πάντες να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων και μέσα σε πνεύμα σύνεσης και συνείδησης «και χωρίς τις όποιες έξωθεν παρεμβάσεις, που ενδεχομένως να εξυπηρετούν άλλες σκοπιμότητες να μην οδηγηθούμε σε κρίση, αδιαφορώντας για τις συνέπειες στην οικονομία, αλλά και στους πολίτες –στο τέλος της ημέρας– όπως είδαμε να γίνεται στο παρελθόν». Είπε ακόμη ότι ο ίδιος από την πρώτη ημέρα ανάληψης των καθηκόντων του είχε αναφέρει ότι «για αυτή την κυβέρνηση η υγεία και η παιδεία είναι οι πιο σημαντικές προτεραιότητες», προσθέτοντας ότι «δεν μπορούμε να δεχθούμε η παιδεία και η υγεία –που έχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στον προϋπολογισμό του κράτους– να χρησιμοποιούνται τα παιδιά και οι ασθενείς για εξυπηρέτηση άλλων συμφερόντων».

μπουν σε νέο διάλογο για εξεύρεση συμβιβαστικής λύσης εμφανίζονται οι εργοδότες του κλάδου έτοιμου σκυροδέματος μετά από τη νέα προσπάθεια του υπουργού Εργασίας να φέρει ξανά στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων τα εμπλεκόμενα μέρη. Ωστόσο, το κλίμα είναι αρνητικό από πλευράς των συντεχνιών, οι οποίες απάντησαν αρνητικά στην επιστολή του υπουργού, σημειώνοντας ότι οι θέσεις τους είναι γνωστές και ένας νέος γύρος διαπραγματεύσεων δεν θα μπορούσε να προσθέσει οτιδήποτε επί της ουσίας.

Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Σκυροποιών με ανακοίνωσή του καλεί το κράτος να αναλάβει τις ευθύνες του και να πάρει την απαραίτητη προσαρμογή στις εταιρείες Έτοιμου Σκυροδέματος, ώστε να μπορούν να λειτουργούν απρόσκοπτα και να εξυπηρετούν τις ανάγκες της οικοδομικής βιομηχανίας. Προειδοποιούν

δε, ότι εξετάζουν το ενδεχόμενο να θέσουν το προσωπικό σε αναγκαστική άδεια.

Όπως ανέφερε ο πρόεδρος της ΟΕΒ Μιχάλης Αντωνίου στην εκπομπή του ΣΠΟΡ FM Διασπορά Ειδήσεων, η κατάσταση στον κλάδο είναι σε οριακό σημείο με τις συνέπειες της απεργίας να επεκτείνονται σε ολόκληρη την οικονομία. Διαπιστώνονται ζημιές εκατομμυρίων και στασιμότητα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, τόνισε. Είναι πολύ στενά τα περιθώρια για επανεκκίνηση του κλάδου, καθώς για κάθε μια μέρα που χάνεται χρειάζεται 1,5 ημέρα για να αναπληρώσει τις εργασίες, επισημάνε ο κ. Αντωνίου. Μίλησε ακόμα για εξευτελισμό των διαδικασιών και τελεσίγραφων από μέρους των συντεχνιών, σημειώνοντας ότι στο τέλος δεν θα έχουμε τίποτε να μας προστατέψει σε πιο μεγάλες εργασιακές διαφορές που έρχονται.

Η κόντρα γιατρών - OKYNY

Η απεργία των γιατρών που άρχισε χθες και θα διαρκέσει μέχρι τις 28 Νοεμβρίου 07:30 π.μ., αποτελεί την αιχμή του δόρατος για την κυβέρνηση. Ενώ η κατάσταση χθες στα δημόσια νοσηλευτήρια φαίνεται να κύλησε ομαλά, ο υπουργός Μιχάλης Δαμιανός απεύθυνε νέα έκκληση προς τους γιατρούς του δημοσίου να προσέλθουν σε διάλογο με βάση τη δική του μεσολαβητική πρόταση.

Ερωτηθείς πόσο ανησυχεί ο υπουργείο μια ενδεχόμενη επίο αόριστον απεργία, ενδεχόμενο στο οποίο αναφέρουν οι γιατροί, ο υπουργός Υγείας είπε ότι «πάντοτε είναι ένα κακό σενάριο το να γίνεται απεργία».

Στο μεταξύ, πρόταση για θεσμοθέτηση ελαχίστων επιπέδων λειτουργίας σε ουσιώδεις υπηρεσίες, εν μέσω απεργιακών κινητοποιήσεων, καταθέτει η πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Αννίτα Δημητρίου, η οποία καλεί την κυβέρνηση και ειδικότερα τον υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να αρχίσει άμεσα διαβούλευση στο πλαίσιο του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος στους τομείς που κρίνονται ως ουσιώδεις για τους πολίτες.

Όπως αναφέρει, «διαμορφώνουμε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο, σε σχέση με την Εφαρμογή Ελαχίστων Επιπέδων Λειτουργίας Ουσιώδων Υπηρεσιών, το οποίο θα κατευθύνει τη δράση μας τους επόμενους μήνες».

Ακαδημία εθελοντών στα πρότυπα της Ελλάδας

Στόχος η ενιαία εκπαίδευση απέναντι στις φυσικές καταστροφές - Το έργο εντάσσεται στην ατζέντα της 2ης Διακυβερνητικής

Του **ΠΑΥΛΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ**

Για τις καταστροφές που προκάλεσαν οι σφοδροί άνεμοι την περασμένη Κυριακή, με αποτέλεσμα να γίνουν 129 κλήσεις στην Πυροσβεστική για να παράσχει βοήθεια, παρούσης ήταν και οι πιστοποιημένες εθελοντικές οργανώσεις. Η Πυροσβεστική, η οποία έχει διάταξη που διέπει την εμπλοκή των εθελοντικών ομάδων, τις κάλεσε να υποστηρίξουν για τα προβλήματα και τις ζημιές που προκάλεσαν οι πτώσεις δέντρων σε δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους και οι με-

Σύμφωνα με τον προγραμματισμό του Γραφείου του Επιτρόπου Εθελοντισμού, τον νέο χρόνο αναμένεται να ξεκινήσει η πρώτη σεζόν επιμόρφωσης υπό την καθοδήγηση εκπαιδευτών από την Ελλάδα.

Σήμερα είναι ενεργές στην Κύπρο οκτώ πιστοποιημένες εθελοντικές ομάδες, ένας θεσμός ο οποίος αυτή την περίοδο ενισχύεται. Στη φωτογραφία εθελοντές του «Support CY» συνδράμουν στην αντιμετώπιση των εκτεταμένων ζημιών που προκάλεσαν οι ανεμοθύελλες την περασμένη Κυριακή.

φείου του Επιτρόπου του Πολίτη, με το Σώμα Εθελοντών της Τράπεζας Κύπρου.

Το μοντέλο της Ελλάδας

Στα πρώτα χρόνια λειτουργίας της, η ακαδημία θα καθοδηγείται από αντίστοιχη της Ελλάδας με κάθοδο στην Κύπρο εκπαιδευτών, καθώς ήδη το «SupportCY» εκπαιδεύει τους εθελοντές του, φέρνοντας εκπαιδευτές από την Ελλάδα. Σε γενικές γραμμές θα ακολουθεί το ίδιο μοντέλο λειτουργίας της αντίστοιχης στην Ελλάδα, όπως δηλώνει στην «Κ» ο επίτροπος του Πολίτη, Παναγιώτης Παλατές, για να τονίσει ότι η Ελλάδα έχει εδώ και χρόνια πολύ καλά αναπτυγμένες δομές εκπαίδευσης και ενεργοποιήσεων των εθελοντών. Παράλληλα, τόνισε ότι η ακαδημία εντάσσεται στο πλαίσιο της θεσμοθετημένης από τη Βουλή την περασμένη εβδομάδα συνεργασίας Κύπρου - Ελλάδας για θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης των

φυσικών και/ή ανθρωπογενών καταστροφών. Όπως πληροφορείται η «Κ», η συγκεκριμένη συμφωνία θα απασχολήσει και τη δεύτερη Διακυβερνητική Σύνοδο Κύπρου - Ελλάδας που λαμβάνει χώρα σήμερα στη Λευκωσία με αντιπροσωπείες υπό τον πρόεδρο Χριστοδουλίδη και τον πρωθυπουργό Μητσοτάκη.

Στην παρούσα φάση το νομοσχέδιο της ίδρυσης, που περιλαμβάνει μία κατάρτιση και ψήφιση. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό του Γραφείου του Επιτρόπου Εθελοντισμού, τον νέο χρόνο αναμένεται να ξεκινήσει η πρώτη εκπαιδευτική σεζόν, ώστε να υπάρχει ε-

τοιμότητα και ενόψει τις επόμενες αντιπυρικές περιόδου.

Η συνεργασία

Σύμφωνα με τον νόμο που ψήφισε την περασμένη εβδομάδα η Βουλή για κύρωση της συμφωνίας Κύπρου - Ελλάδας για την πρόληψη και αντιμετώπιση των φυσικών και/ή ανθρωπογενών καταστροφών, οι τομείς συνεργασίας μεταξύ των δύο κρατών περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων βοήθεια σε περιπτώσεις καταστροφών και ανάπτυξη μεθόδων και στρατηγικών για τη μείωση κινδύνων που αντιμετωπίζουν τα δύο μέρη, ιδιαίτερα όσον αφορά δασικές πυρκαγιές, σεισμούς, τσουνάμι και έντονα καιρικά φαινόμενα. Μάλιστα ορίστηκαν εκπρόσωποι και από τα δύο κράτη και ήδη υπάρχει χρηματοδότηση, για να πραγματοποιηθούν οι πρώτες δράσεις. Όπως λέχθηκε σε προηγούμενο διάστημα, κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου, ο

προϋπολογισμός κάθε δράσης θα αποφασιζόταν ανά περίπτωση, με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα.

Ενισχύεται ο θεσμός

Σήμερα είναι ενεργές στην Κύπρο οκτώ πιστοποιημένες εθελοντικές ομάδες, ένας θεσμός ο οποίος αυτή την περίοδο ενισχύεται, όπως αναφέρει στην «Κ» ο επικεφαλής της ομάδας εθελοντών της Support CY, Μάριος Σταύρου. Σημειώνει ότι προηγήθηκε η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον περασμένο Σεπτέμβριο για επέκταση της ασφαλιστικής κάλυψης σε όλες τις ομάδες εθελοντών που στελεχώνουν εθελοντικές ομάδες δήμων και κοινοτήτων για θέματα πρόληψης και καταστολής πυρκαγιών, όπως και η απόφαση των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών (Πυροσβεστική, Τμήμα Δασών, Πολιτική Άμυνα κ.α.) να θεσμοθετήσουν και οι ίδιες συγκεκριμένες διαδικασίες και πρωτόκολλα για την ενεργοποίηση των εθελοντών σε περιπτώσεις φυσικών και/ή ανθρωπογενών καταστροφών. Το επόμενο βήμα εντοπίζεται στην πρωτοβουλία του Γραφείου του Επιτρόπου του Πολίτη για την ίδρυση της Ακαδημίας Εθελοντών. Ενδεικτικά, ανέφερε ότι στις καταστροφές από τις ανεμοθύελλες της περασμένης Κυριακής, η Πυροσβεστική Υπηρεσία, η οποία έχει διάταξη που διέπει την εμπλοκή των εθελοντικών ομάδων, για τις 129 κλήσεις που της έγιναν, κλήθηκαν να υποστηρίξουν και οι πιστοποιημένες εθελοντικές ομάδες, οι οποίες έχουν την πιστοποίηση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, λόγω του ότι οι εθελοντές της παρακολουθούν συγκεκριμένη εκπαίδευση της Υπηρεσίας.

Η ενιαία «γλώσσα»

Αναφορικά με την ακαδημία, εξήγησε ότι πλέον ο επόμενος στόχος, στο πλαίσιο της ενίσχυσης του θεσμού των εθελοντών, είναι να εισαχθεί στην Κύπρο μία ενιαία εκπαίδευση. «Απλά δεν αν φύγω ως εθελοντής της Λευκωσίας και πάω στην Πάφο, για να επιχειρήσω σε πυρκαγιά, θα πρέπει να “μιλώ την ίδια γλώσσα” επιχειρησιακά με τον συνάδερφο

στην Πάφο, να έχουμε τις ίδιες γνώσεις και να μπορεί να βασιστεί ο ένας πάνω στον άλλο. Ο μόνος τρόπος για να μπορέσεις να το πετύχεις αυτό, είναι να έχεις μία ενιαία εκπαίδευση», τόνισε ο κ. Σταύρου. Απαντώντας σε σχετικό ερώτημα, είπε ότι μέσω της ακαδημίας το ζητούμενο δεν είναι τόσο η αύξηση του αριθμού των εθελοντών, όσο η βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητάς τους. «Σίγουρα, σε κάποιες περιπτώσεις οι αριθμοί μπορεί να αυξηθούν, αλλά σίγουρα όχι στον υπέρμετρο βαθμό, με αποτέλεσμα να μην ελέγχονται ή στο τέλος της ημέρας να μην είναι αποτελεσματικοί για τις αρμόδιες Υπηρεσίες», ανέφερε.

Επένδυση στην πρόληψη

Μία βασική επένδυση που θα γίνει με την ακαδημία, είναι για το κομμάτι της πρόληψης, σύμφωνα με τον κ. Παλατέ, φέρνοντας το παράδειγμα περιπόλων από εθελοντικές ομάδες, έτσι ώστε να εντοπίζονται εστίες πυρκαγιές που ξεσπούν. Όπως είπε, αυτό ήδη έγινε πιλοτικά από το «Support CY» τη φετινή χρονιά. Στην τομή της αντιμετώπισης διεκρίνεται ότι τόσο για τις πυρκαγιές όσο και για άλλες φυσικές καταστροφές, όπως οι πλημμύρες και οι σεισμοί, θα λειτουργούν επικουρικά, πίσω από τις αρμόδιες υπηρεσίες, όπως η Πυροσβεστική Υπηρεσία και η Πολιτική Άμυνα, που αναλαμβάνουν το κύριο μέρος.

Αύξηση φαινομένων

Με αφορμή τις μεγάλες έντασης ανεμοθύελλες της περασμένης Κυριακής, οι οποίες προξένησαν εκτεταμένες ζημιές, ο κ. Σταύρου αναφέρθηκε στα μεμονωμένα δεδομένα γύρω από τις φυσικές καταστροφές, μέσα από τις εμπειρίες του ως διασώστης στην Κύπρο και το εξωτερικό. «Είναι φανερό, ότι μόνο στην Κύπρο, αλλά σε ολόκληρη την Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο, ότι πλέον τα φαινόμενα αυτά έχουν γίνει πολύ πιο ακραία, πολύ πιο απρόβλεπτα και πολύ περισσότερο καταστροφικά. Οφείλουμε πλέον ως κράτη και ως Κύπρος να λάβουμε τα αναγκαία μέτρα, για να μειώσουμε αυτές τις συνέπειες», είπε.

Στη Νομική Υπηρεσία η επιλογή της ΑΒΑΞ για τον δρόμο Πάφου–Πόλης

Οδηγίες ζήτησε το υπουργείο Μεταφορών για την πρόνοια του δεύτερου προσφοροδότη σε έργα που τερματίζονται

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Από τις οδηγίες που θα δοθούν από τη Νομική Υπηρεσία θα εξαρτηθεί το κατά πόσο θα συμπεριστεί ο χρόνος εξεύρεσης νέου εργολάβου, ο οποίος θα αναλάβει να ολοκληρώσει την Α' φάση του δρόμου Πάφου–Πόλης Χρυσοχούς μετά την καταγγελία της σύμβασης και την απομάκρυνση της INTPAKAT, εταιρεία στην οποία είχε ανατεθεί το έργο. Στον απόηχο ενημερωτικού σημειώματος του γενικού λογιστή Ανδρέα Αντωνιάδη στη Βουλή, που αποκάλυψε την περασμένη Κυριακή η «Κ» και στο οποίο αναφερόταν πως η αναθέτουσα αρχή, στην προκειμένη περίπτωση τα Δημόσια Έργα, έχει ως εναλλακτική επιλογή να στραφεί στη δεύτερη κατά αξιολόγηση προσφορά για να συνεχίσει και να ολοκληρώσει το έργο. Μια επιλογή που σαφέστατα δίνει τη δυνατότητα αποφυγής πρό-

Το υπουργείο Μεταφορών έχει ζητήσει από τη Νομική Υπηρεσία να διευκρινίσει εάν στα έγγραφα του έργου Πάφου–Πόλης υπάρχει η πρόνοια για εναλλακτική επιλογή και αν ναι ποιο είναι το πλαίσιο εντός του οποίου μπορεί να κινηθεί το κράτος.

σθетων χρονικών καθυστερήσεων που εκ των πραγμάτων θα προκύψουν εάν το έργο εισέλθει σε νέα φάση επαναπροκήρυξης. Ωστόσο και με το σκεπτικό να μην υπάρξει νεκρός χρόνος από το επίσημο ναυάγιο του έργου, τα Δημόσια Έργα με εντολή του υπουργού Μεταφορών προετοιμάζονται για το σενάριο που το έργο του δρόμου ξεκινήσει και πάλι από την αρχή. Μια διαδικασία που σύμφωνα με το καλύτερο σενάριο θα ολοκληρωθεί σε διάστημα από τρεις έως έξι μήνες.

Γνωμάτευση

Από την περασμένη Πέμπτη, όπως πληροφορείται η «Κ», το υπουργείο Μεταφορών έχει αποταθεί στη Νομική Υπηρεσία ζητώντας οδηγίες/διευκρινίσεις για τα όσα ανέφερε ο γενικός λογιστής στο ενημερωτικό σημείωμά του. Το ερώτημα που έχει τεθεί είναι, πρώτον, αν ο συγκεκριμένος όρος, δηλαδή η εναλλακτική επιλογή του δεύτερου προσφοροδότη, περιλαμβάνεται στη σύμβαση του έργου. Δεύτερον, εάν υπάρχει κατά πόσο είναι εφαρμόσιμη στην περίπτωση της συγκεκριμένης σύμβασης και ποιο είναι το πλαίσιο στο οποίο δύναται να κινηθεί το κράτος. Με βάση το σημείωμα του γενικού λογιστή, η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων έχει εισαγάγει ήδη σχετική πρόνοια στα πρότυπα έγγραφα των διαγωνισμών δημοσίων έργων. Εδώ ο γενικός λογιστής αναφέρει πως η κάθε αναθέτουσα αρχή έργο της οποίας τερματίστηκε πρέπει «αφού αξιολογήσει τα δεδομένα που διαμορφώνονται ενώπιόν της, μετά τον τερματισμό ενός έργου, να ενεργοποιήσει έναν καθορισμένο μηχανισμό για να αποταθεί στον επόμενο στη σειρά κατάταξης προσφοροδότη, προκειμένου να του προταθεί η συνέχιση και ολοκλήρωση του διακοπέντος έργου».

Η ΑΒΑΞ

Με βάση την αξιολόγηση των τεσσάρων προσφορών που είχαν υποβληθεί για την Α' φάση του δρόμου Πάφου–Πόλης Χρυσοχούς, η δεύτερη καλύτερη προσφορά ήταν αυτή της ΑΒΑΞ. Ελληνικής εταιρείας κυπριακών συμφερόντων, την οποία μετά το ναυάγιο οι πληροφορίες που υπάρχουν τη φέρουν να μην είναι αδιάφορη στην προοπτική να αναλάβει και να ολοκληρώσει το έργο. Ωστόσο, οι ίδιες πληροφορίες λένε πως μέχρι σήμερα δεν έχει δεχθεί επίσημη ή ανεπίσημη κρούση από αρμόδιους φορείς. Κάτι που εκ των πραγμάτων θα γίνει εάν η Νομική Υπηρεσία επιβεβαιώσει ότι υπάρχει σχετική πρόνοια στους όρους του

διαγωνισμού και τελικά τα Δημόσια Έργα επιλέξουν να αποφύγουν χρονοβόρες διαδικασίες. Εάν τελικά η αναθέτουσα αρχή επιλέξει να ενεργοποιήσει τη σχετική διαδικασία θα είναι η πρώτη φορά που γίνεται για δημόσιες συμβάσεις που δεν ολοκληρώθηκαν. Η δεύτερη καλύτερη προσφορά της εταιρείας ήταν της τάξης των €78.870.000, κατά €5.891.000 πιο υψηλή από αυτήν της INTPAKAT.

Νέα έγγραφα

Και ενώ η τελευταία πράξη του ναυαγίου είναι σχεδόν βέβαιο πως θα παιχθεί στις δικαστικές αίθουσες τα Δημόσια Έργα, όπως υποστηρίζεται, ετοιμάζουν τα έγγραφα του νέου

Παράλληλα με τη γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία, τα Δημόσια Έργα ετοιμάζουν τα έγγραφα νέου διαγωνισμού, μια διαδικασία που εάν τελικά «περπατήσει» θα ολοκληρωθεί σε διάστημα τριών έως έξι μηνών.

διαγωνισμού. Εκτός από τις τυποποιημένες διαδικασίες η επαναπροκήρυξη του έργου που τερματίστηκε απαιτεί την καταγραφή με ακρίβεια της εργασίας που έχει εκτελεστεί από τον προηγούμενο ανάδοχο του έργου. Μια εργασία που κρίνεται σημαντική τόσο για τον νέο δια-

γωνισμό όσο και για τη διαφορά αναθέτουσας αρχής και αναδόχου.

Η πλευρά των Δημοσίων Έργων επιδιώκει πάνω στο θέμα αυτό να υπάρχει μια συμφωνία με την άλλη πλευρά όταν η υπόθεση πάει στο δικαστήριο. Εδώ πρέπει να υπενθυμίσουμε πως σύμφωνα με δημόσια τοποθέτηση του CEO της INTPAKAT, Αλέξανδρου Εξάρχου, η εταιρεία θα διεκδικήσει δικαστικώς αποζημιώσεις της τάξης των €32 εκατ. όσο το ποσό που απαιτούσε πριν το ναυάγιο και που απορρίφθηκε από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ). Ωστόσο, υπάρχουν πληροφορίες που θέλουν το διεκδικούμενο ποσό να είναι μεγαλύτερο.

Ο χρόνος

Εάν και εφόσον επιλεγεί η επαναπροκήρυξη της Α' φάσης του δρόμου Πάφου–Πόλης Χρυσοχούς αυτή θα γίνει το αργότερο σε έξι μήνες, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που έχουν δοθεί στο υπουργείο Μεταφορών. Συνολικά η Α' φάση υπολογίζεται ότι θα αποπερατωθεί σε τρία χρόνια. Στα νέα έγγραφα του διαγωνισμού θα υπάρχει και πρόνοια για αλλαγή στον οδικό χάρτη εκτέλεσης του έργου. Όπως εκτιμάται η Α' και Β' φάση του δρόμου θα ξεκινήσουν ταυτόχρονα, κάτι που θα διαφοροποιήσει την κατεύθυνση εκτέλεσης των έργων της Β' φάσης προκειμένου να μην υπάρξουν προβλήματα. Αντί η Β' φάση να εκτελείται από το σημείο που τελειώνει η Α' φάση προς την Πόλη Χρυσοχούς, όπως ήταν προγραμματισμένο, τα έργα θα ξεκινήσουν αντίστροφα προκειμένου να ενωθεί η αρχή της Β' φάσης με το τέλος της Α' φάσης, τμήμα που πιστεύεται ότι θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τότε.

Μπλόκαρ αν εγγυητική ύψους €7,2 εκατ.

Υπέρ του πρώην αναδόχου του έργου Πάφου–Πόλης έληξε η πρώτη δικαστική μάχη για τις εγγυητικές επιστολές. Το Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου έκανε δεκτό το αίτημα της INTPAKAT για την έκδοση ενδιάμεσου διατάγματος με το οποίο «μπλοκάρεται» η κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης ύψους περίπου 7,2 εκ. ευρώ. Η συγκεκριμένη εξέλιξη θεωρείται σπάνια για τη κυπριακή νομική δεδομένα και η απόφαση θα έχει ισχύ μέχρι την τελική εκδίκαση της υπόθεσης. Ωστόσο, αυτό που δημιουργεί εύλογες απορίες είναι το σκεπτικό της απόφασης για σοβαρή και εμπεριστατημένη επικειρηματολογία από την πλευρά της INTPAKAT, που σε συνδυασμό με τους ισχυρισμούς της κυπριακής πλευράς για τους λόγους καταγγελίας της σύμβασης δεν δικαιολογεί στην παρούσα φάση το αίτημα κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΟΥΓΚΟ ΝΤΙΣΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η Ευρώπη έχει έναν άσο στο μανίκι της

Στην προεκλογική εκστρατεία του ο Ντόναλντ Τραμπ δεμεύτηκε να τερματίσει γρήγορα τον πόλεμο στην Ουκρανία, επειδή δεν θέλει να πληρώσουν οι ΗΠΑ την υπεράσπισή της. Αν η Ευρώπη υποσχόταν να βρει τα αναγκαία μετρητά, πιθανώς αντλώντας από τα 300 δισ. δολάρια των ρωσικών συναλλαγματικών διαθεσίμων που «πάγωσαν» η Δύση, ο Ντόναλντ Τραμπ θα κινητοποιεί πιθανώς με στόχο μια καλύτερη συμφωνία με τον Βλαντιμίρ Πούτιν. Πέραν της Ουάσιγκτον, η Ε.Ε., η Βρετανία και

άλλες ευρωπαϊκές χώρες ανησυχούν, διότι μια κακή συμφωνία με την Ουκρανία θα διακυβευε την ασφάλειά τους. Οπότε, η Ευρώπη έχει ένα ισχυρό κίνητρο να πείσει τον Τραμπ για την ανάγκη μιας αξιοπρεπούς συμφωνίας. Ο τελευταίος έχει χαρακτηρίσει κάποιες ευρωπαϊκές χώρες «παραβατικές» επειδή δεν πληρώνουν αρκετά για την άμυνά τους.

Ωστόσο, θα τον ικανοποιούσε το γεγονός ότι από μια αύξηση δαπανών θα ωφελούνταν κυρίως οι αμερικανικές

εταιρείες εξοπλισμού, διότι η Ευρώπη άργησε να ενισχύσει τη δική της αμυντική βιομηχανία.

Ο Τραμπ θα μπορούσε να ασκήσει πιέσεις στον Πούτιν λέγοντάς του ότι η Δύση μπορεί να προσφέρει τόσο επιπλέον οικονομική και στρατιωτική στήριξη ώστε η Ουκρανία να κρατήσει την πρώτη γραμμή. Θα πρόσθετε πως η Ρωσία τελικά θα εξαντλούσε τα στρατεύματα και τα χρήματά της, επομένως τη συμφέρει μια αξιοπρεπής συμφωνία τώρα. Η θετική έκβαση αυτού του σχε-

δίου απαιτεί η Γηραιά Ηπειρος προκαταβολικά να δεσμεύσει περίπου 300 δισ. δολάρια, ώστε να καλύψουν την Ουκρανία για τρία χρόνια. Ενα τέτοιο ποσό ίσως έπειθε τον Πούτιν ότι η Ουκρανία θα μπορούσε να αντέξει έναν πόλεμο φθοράς.

Θεωρητικά, οι ευρωπαϊκές χώρες θα μπορούσαν απλώς να δώσουν στην Ουκρανία 300 δισ. δολάρια, ήτοι μόλις το 0,4% του αθροιστικού ΑΕΠ της Ε.Ε. και του Ηνωμένου Βασιλείου ή περίπου διπλάσιο ποσόν από ό,τι σήμερα. Αλλά

σε μια εποχή ανελαστικών προϋπολογισμών, οι ευρωπαϊκές χώρες θα δυσκολευτούν απλώς να υπογράψουν μια επιταγή.

Εναλλακτικά, θα μπορούσαν να αποδεσμευθούν τα «παγωμένα» ρωσικά συναλλαγματικά διαθέσιμα, εκ των οποίων τα πιο πολλά, περίπου 210 δισ. ευρώ, βρίσκονται στην Ε.Ε. Ωστόσο, πολλοί αξιωματούχοι, ειδικά στη γερμανική κυβέρνηση και στην ΕΚΤ, έδειξαν απροθυμία να το κάνουν. Τέλος, μια πιο ισχυρή από νομικής άποψης

εναλλακτική λύση θα ήταν το λεγόμενο δάνειο επανόρθωσης, που πρότεινα με συναδέλφους προ μηνών και συνίσταται στο να δανείσουν οι «Επτά» στην Ουκρανία 300 δισ. δολάρια. Σε αντάλλαγμα, το Κίεβο θα υποσχεθεί την αξίωσή του για πολεμικές αποζημιώσεις έναντι της Μόσχας. Σε αντίθετη περίπτωση, οι «Επτά» θα κληρονομούσαν την αξίωση και θα την αντιτάθμιζαν με τα δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία στη συνέχεια θα καρπώνονταν.

ΑΠΟΛΑΥΣΕ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ!

ΕΥΣΤΟ
Κερδίζεις στη στιγμή!

€60.000
σε 2 τυχερούς μοιράζει

το Χριστουγεννιάτικο ξυστό
Και πολλά άλλα μικρότερα προσ!

€2.000.000

το Χριστουγεννιάτικο λαχείο
Και πολλά άλλα μικρότερα προσ!

€60.000
σε 1 τυχερό μοιράζει

ΚΡΑΤΙΚΟ ΛΑΧΕΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ 20% ΣΕ ΤΥΧΕΡΑ ΛΑΧΕΙΑ ΜΕ ΚΕΡΔΟΣ ΑΝΩ ΤΩΝ €5.000

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Safer Gambling
safergambling.gov.cy

ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΤΑΙ Η ΠΑΡΑΚΕΝΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ

Κενά αέρος στην καταδίκη του ψευδοκράτους

«Ανευ ψηφίσματος» συζήτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με δήλωση από την απερχόμενη Κομισιόν, χωρίς Τουρκία και «διά ταύτα»

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΑ

Η επιτομή της έννοιας της «φραστικής καταδίκης» άνευ ουσίας και χωρίς το παραμικρό κόστος, έστω πολιτικό για την Τουρκία, αντανακλάται μέσα από τη συζήτηση που έλαβε χώρα προχθές, αργά τη νύκτα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με στόχο την καταδίκη της 41ου επιτείου εγκαθίδρυσης της παράνομης οντότητας του ψευδοκράτους, στην Κύπρο. Αν και η καταδίκη της αποσυστημικής οντότητας έλαβε χώρα για πρώτη φορά σε ευρωπαϊκό τερπέν και τα μηνύματα ήταν εύηχα καταδικάζοντας με υποδεικτικό ύφος την ανακήρυξη του ψευδοκράτους, τα κενά βούυν και εντοπίζονται σε τέσσερα τουλάχιστον επίπεδα:

Εν πρώτοις, θα πρέπει να ληχθεί ότι η καταδίκη του ψευδοκράτους από την ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εξαντλήθηκε σε μια συζήτηση, χωρίς ψήφισμα, το οποίο όπως πληροφορείται η «Κ», δεν επεδίωξε καμία πολιτική ομάδα και συνεπώς κανένα κυπριακό κόμμα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κάτι που εκ των πραγμάτων υποβαθμίζει το όλο εγχείρημα.

Το δεύτερο εξαιρετικά ενδιαφέρον στοιχείο, είναι ότι απουσίαζαν η Τουρκία και οι ευθύνες της, ακόμη και από τον τίτλο του εγγεγραμμένου προς συζήτηση θέματος στην ολομέλεια της Ευρωβουλής, για την «καταδίκη της παράνομης μονομερούς ανακήρυξης της ανεξαρτησίας της αποσυστημικής οντότητας της Κύπρου...». Μάλιστα, πληροφορίες φέρουν Κύπριους ευρωβουλευτές να είχαν προ-σπαθήσει να βάλουν στο κάδρο και την Τουρκία, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Το τρίτο που θα πρέπει επίσης να ειπωθεί—σε συνέχεια του πιο πάνω—αφορά στην ουσία των όσων δεν ακούστηκαν από την Κομισιόν, καθώς δεν υπήρξε καμία αναφορά στην Τουρκία, πόσο μάλλον υπόδειξη προς την Άγκυρα από τον αντιπρόεδρο Μαργαρίτη Σχοινά, που εκπροσώπησε το Σώμα. Ο αντιπρόεδρος της Κομισιόν επανέλαβε μεν τη θέση της Ε.Ε. για λύση διζωνικής δικονομικής μορσοπονδίας. Και διαμήνυσε, προφανώς φωτογραφίζοντας τα Άγκυρα, χωρίς να την αναφέρει, ότι «όποιο βαυκαλίζονται ακόμα ότι μπορεί τάχα μου να προκύψει κάποιο είδους διευθέτηση μέσω δύο κρατών ή δύο εννοτήτων, μάλλον δεν έχουν μιλήσει με κανέναν στην Ευρώπη». Οι αναφορές Σχοινά θα μπορούσαν να αποκτήσουν ουσιαστική σημασία μόνο εάν συνοδεύονταν από κάποιες συνέπειες/επιπτώσεις. Όχι κατ' ανάγκη κυρώσεις, αλλά έστω και ένα πολιτικό μήνυμα διασυνδέσεων των προωθούμενων ευρωτουρκικών ντοσιέ με την επίλυση του Κυπριακού, που αποτελεί το αφήγημα της Λευκωσίας,

Η συζήτηση έλαβε χώρα πέντε μέρες πριν από τη λήξη της υφιστάμενης θητείας της Κομισιόν, η οποία τοποθετήθηκε στην άνευ ψηφίσματος συζήτηση, διά του αντιπροέδρου Μαργαρίτη Σχοινά, ο οποίος δεν θα βρίσκεται καν στο σκηνά της νέας Κομισιόν, που αναμένεται να αναλάβει καθήκοντα την 1η Δεκεμβρίου.

Η πολιτική εκμετάλλευση από το ΕΛΑΜ, το εκτοπισμένο βρέφος 40 ημερών σε μία άστοχη συζήτηση χωρίς τη διεκδίκηση κανενός ουσιαστικού πολιτικού κέρδους.

αλλά δεν ικανοποίησε έστω και φραστικά ο Μαργαρίτης Σχοινάς, παρά το γεγονός ότι θα ήταν πολιτικά ανέξοδο, δεδομένου ότι βρίσκεται στη δύση της θητείας του.

Ένα τέταρτο ζήτημα αφορά στο γεγονός ότι η συζήτηση έλαβε χώρα πέντε μέρες πριν από τη λήξη της υφιστάμενης θητείας της Κομισιόν, η οποία τοποθετήθηκε στην άνευ ψηφίσματος συζήτηση, διά του αντιπροέδρου Μαργαρίτη Σχοινά, ο οποίος δεν θα βρίσκεται καν στο σκηνά της νέας Κομισιόν, που α-

ναμένεται να αναλάβει καθήκοντα την 1η Δεκεμβρίου. Υπάρχει κι ένα πέμπτο ζήτημα, το οποίο δεν χρειάζεται ιδιαίτερη ανάλυση και αφορά στη «χορογραφία» της συζήτησης. Η οποία συζήτηση, όχι μόνο πραγματοποιήθηκε αργά το βράδυ, με αποτέλεσμα ο αριθμός των ευρωβουλευτών να είναι εξαιρετικά περιορισμένος. Αλλά και κατά την πρώτη μέρα της Συνόδου, που είναι ευρέως γνωστό ότι οι πλείστοι ευρωβουλευτές είναι «χαμένοι», λόγω της μετακίνησης από τις χώρες τους, στο Στρασβούργο. Το αποτέλεσμα σε σχέση με την παρουσία και τη συμμετοχή ευρωβουλευτών, ήταν επεικώς απογοητευτικό, κάτι που προφανώς αφήνει εκτεθειμένους όλες τις πολιτικές ομάδες και συνεπώς και τα κυπριακά κόμματα που επικεντρώθηκαν εμφανώς στην εσωτερική κατανάλωση και όχι στην ουσία του ζητήματος.

Το αυτομαστίγωμα ΔΗΣΥ

Από τη συζήτηση που ξεκίνησε γύρω στις 9.30 το βράδυ της Δευτέρας και ο-

λοκληρώθηκε 36 λεπτά αργότερα, καθίσταται σαφές ότι η απουσία στόχευσης δεν είναι χαρακτηριστικό μόνο της παρούσας κυβέρνησης, αλλά χαρακτηρίζει σε μεγάλο βαθμό και την αντιπολίτευση, κυρίως αυτήν που εκκρόάζεται από τον Δημοκρατικό Συναγερμό.

Ο οποίος ΔΗΣΥ, διά του επικεφαλής, ευρωβουλευτή του, Λουκά Φουρλά, ανέφερε ότι στην περίπτωση της Κύπρου, «η Ευρώπη έχει αποτύχει να σταθεί στο ύψος της ιστορίας της», ενώ σε άλλο σημείο της τοποθέτησής του υποστήριξε ότι «κλείνει τα μάτια στη συνεχιζόμενη τουρκική κατοχή». Παράλληλα, λόγω της μετακίνησης από τις χώρες τους, στο Στρασβούργο. Το αποτέλεσμα σε σχέση με την παρουσία και τη συμμετοχή ευρωβουλευτών, ήταν επεικώς απογοητευτικό, κάτι που προφανώς αφήνει εκτεθειμένους όλες τις πολιτικές ομάδες και συνεπώς και τα κυπριακά κόμματα που επικεντρώθηκαν εμφανώς στην εσωτερική κατανάλωση και όχι στην ουσία του ζητήματος.

ηγέτες κρατών-μελών στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ελέγχει απόλυτα την Κομισιόν και άρα είναι ο κατεξοχόν διαμορφωτής των θέσεων και αποφάσεων της Ε.Ε., τις οποίες επέκρινε με δριμύτητα ο Λουκάς Φουρλάς, θεωρώντας προφανώς ότι αφορούν άλλους και όχι την παράταξη του. Και συνεπώς ούτε και τον ίδιο.

Τον κ. Φουρλά ακολούθησε ο Μιχάλης Χατζηπαντέλα (ΔΗΣΥ-ΕΛΑΚ). Αφού αυτοπαρουσιάστηκε ως «Ελληνοκύπριος ευρωβουλευτής» (!) (σ.σ. και όχι ως Κύπριος), ανέφερε ότι «πριν από 50 χρόνια στην τουρκική εισβολή, ήμουν ένα εκτοπισμένο βρέφος 40 ημερών». Και στη συνέχεια διερωτήθηκε «γιατί η παραβίαση του διεθνούς δικαίου στην Ουκρανία προκαλεί αντίδραση, ενώ για την Κύπρο επικρατεί σιωπή;» Ως επίσης και «γιατί οι εκτοπισμένοι μας δεν έχουν λάβει αποζημιώσεις από ευρωπαϊκούς πόρους;» Ερωτήσεις που κατά κύριο λόγο, θα έπρεπε να υποβληθούν στη συντριπτική πλειονότητα των ηγετών

Ο «διπλός» συνασπισμός της Φον ντερ Λάιεν

Ενώ το ΕΛΚ φέρνει την ακροδεξιά στην εξουσία, η πρόεδρος της Κομισιόν ρίχνει γέφυρες στους Πράσινους

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΓΩΓΟΥ ΚΑΚΟΝΗ

Με τον διορισμό του πρώην επικεφαλής των Πρασίνων, Φίλιπ Λαμπέρ, ως συμβούλου της για θέματα κλιματικής αλλαγής επικρατεί η πρόεδρος της Κομισιόν, Ούρσουλα Φον ντερ Λάιεν, να καθιστά τις αντιδράσεις από την παραγκωνισμένη πολιτική ομάδα των οικολογικών κομμάτων της ΕΕ, τη στιγμή που κατά τη σημερινή ψηφοφορία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οι τρεις κύριες πολιτικές ομάδες αναμένεται να εγκρίνουν τη νέα ομάδα των επιτρόπων, βάζοντας τέλος στη μακρά διαδικασία που ξεκίνησε στις ευρωεκλογές του Ιουνίου.

Η κίνηση της κ. Φον ντερ Λάιεν σχετίζεται ευθέως με την αριθμητική της σημερινής ψηφοφορίας, καθώς, παρά την εξασφάλιση μέρους των ψήφων της ομάδας ακροδεξιών και συντηρητικών κομμάτων του ECR μέσω της τοποθέτησης του Ραφαέλε Φίτο στη θέση του αντιπροέδρου της Κομισιόν για τα μετέωρα συνοχικά και τις μεταρρυθμίσεις, η Γερμανίδα πολιτικός θέλει να κλειδώσει έστω μέρος των Πρασίνων, όπως έγινε και κατά την εκλογή της για δεύτερη θητεία από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Ιούλιο.

Ήδη τη Δευτέρα, μετά την ανακοίνωση του διορισμού Λαμπέρ, η κοινοβουλευτική ομάδα των Πρασίνων ανακοίνωσε πως μετά από μια μακρά συζήτηση, αποφάσισε με «μικρή πλειοψηφία» να στηρίξει την έγκριση του Κολεγίου των Επιτρόπων, στέλνοντας το μήνυμα πως παραμένουν διαθέσιμοι για συνεργασία με γνόμενα μεταξύ άλλων τα περιβαλλοντικά θέματα, μαζί με το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (ΕΛΚ), τους Σοσιαλδημοκράτες (S&D) και τους Φιλελεύθερους (Renew). Επιδείκνουν παράλληλα στις έντονες επικρίσεις τους για τη συνεργασία του ΕΛΚ με ακροδεξιά κόμματα, μεταξύ άλλων και για αναβολή της ψηφοφορίας για τη νομοθεσία για την αποκατάσταση της φύσης, σε συντονισμό και με κόμματα της σκληρής δεξιάς στην ομάδα Πατριώτες για την Ευρώπη (PΕΕ) των Ορμπάν, Λεπέν και Σαλβίνι.

Τίποτα φυσικά δεν έχει τελειώσει, καθώς

παραμένει ανοικτό το ενδεχόμενο «αποστασιών» από τις επίσημες αποφάσεις των πολιτικών ομάδων, κάτι που καθίσταται δυσκολότερο καθώς αυτή τη φορά η ψηφοφορία είναι ονομαστική. Επίσης, σε αντίθεση με τη μυστική ψηφοφορία για επανεκλογή της πρόεδρος της Κομισιόν τον Ιούλιο (όπου χρειαζόταν απόλυτη πλειοψηφία), αυτή τη φορά απαιτείται μόνο απλή πλειοψηφία για την έγκριση του Κολεγίου των Επιτρόπων.

Μετρούν αποστασίες

Εκτός προόπτου η κ. Φον ντερ Λάιεν, έχοντας περάσει τους επιτρόπους της χωρίς ούτε μια απόρριψη από τη διαδικασία των ακροάσεων εν μέρει και λόγω της παρασκηνιακής συμφωνίας ΕΛΚ, S&D και Renew και την κατά περίπτωση συμμαχία ΕΛΚ - ECR, θα εξασφαλίσει και τις ψήφους για την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Όμως θα πρέπει να συγκρατήσει τις απώλειες από την πολύ πιθανή αποχή του ισπανικού Λαϊκού Κόμματος από την ομάδα

Τίποτα δεν έχει τελειώσει, καθώς παραμένει ανοικτό το ενδεχόμενο «αποστασιών» από τις επίσημες αποφάσεις των πολιτικών ομάδων, κάτι που καθίσταται δυσκολότερο καθώς αυτή τη φορά η ψηφοφορία είναι ονομαστική.

του ΕΛΚ, λόγω της διαφωνίας με τον διορισμό της υπουργού του Σοσιαλιστικού Κόμματος, Τερέζα Ριμπέρα, στην ισχυρή θέση της αντιπροέδρου της Κομισιόν για την πράσινη μετάβαση και ανταγωνιστικότητα. Διαφωνία με αφορμή τη μικροπολιτική συζήτηση στην Ισπανία για τις ευθύνες όσον αφορά στις πλημμύρες στη Βαλένθια, η οποία όμως έγινε και η αφορμή για την τελευταία πράξη

στην αντιπαράθεση του ΕΛΚ με το S&D για τον διορισμό του κ. Φίτο, υπουργού ΕΕ της Τζόρτζια Μελόνι.

Απώλειες, παράλληλα, θα πρέπει να αναμένονται και από τις τάξεις των Σοσιαλδημοκρατών, ειδικά μετά και τη στροφή της ηγεσίας η οποία ήταν έτοιμη να καταψηφίσει τον κ. Φίτο, όμως λόγω του ότι ο Ιταλός υποψήφιος θα μπορούσε να περάσει στην

ψηφοφορία για να τον εγκρίνει η αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή.

Θολό είναι το τοπίο και στους Πράσινους λόγω της διαφωνίας στις τάξεις της ομάδας για τη στηρίξη στη νέα Επιτροπή, ενώ οι Φιλελεύθεροι της ομάδας Renew έχουν περισσότερους λόγους να είναι ευχαριστημένοι έχοντας εξασφαλίσει τη θέση της ύπατης εκπροσώπου με την Κάγια Κάλας, και να εγκριθεί η Χάτζια Λαμπή ως επίτροπος Διαχείρισης Κρίσεων παρά τις επικρίσεις για την εμπειρία της.

«Πράσινοι» γραμμές

Όπως και το S&D, το οποίο μετά από τις έντονες ανησυχίες τις οποίες εξέφρασε, αφήνοντας να αιωρείται ως ενδεχόμενο ακόμα και την καταψήφιση της νέας Επιτροπής, και οι Πράσινοι χρειάστηκε να πραγματοποιούν στροφή, επικαλούμενοι δημόσια την ανάγκη για σταθερότητα, αλλά και το γεγονός πως δεν θα μπορούσαν εύκολα σε μια ονομαστική ψηφοφορία να ρίξουν το Κολέγιο της υποψήφιας που στηρίζαν τον Ιούλιο.

Οι Πράσινοι είχαν άλλωστε βρεθεί σε δύσκολη θέση, όπως και το Renew, λόγω των μεγάλων απωλειών που είχαν στις ευρωεκλογές, ειδικά σε σχέση με τους Σοσιαλδημοκράτες που, αν και είχαν ανάλογες απώλειες σε αριθμό εδρών, δεν είχαν αναλογικά τις ίδιες απώλειες σε σχέση με το μέγεθός τους, διατηρώντας τη δεύτερη θέση.

Η πολιτική ομάδα των Πρασίνων μπορεί να έμεινε εκτός νυμφώνος, όμως η ανάγκη της κ. Φον ντερ Λάιεν να διαφυλάξει και πάλιν να εφαρμόσει αποτελεσματικά (βλέπε με τρόπο αποδοτικό για την οικονομία) τα μέτρα που έχουν ήδη δρομολογηθεί, έδωσε την ευκαιρία για να συνεχίσουν να έχουν έναν περιορισμένο ρόλο ρυθμιστή.

Σε αυτό ακριβώς το ενδεχόμενο παρέπεμψαν οι ηγέτες της ομάδας, Μπας Άικαουτ και Τέρι Ράιντκε, οι οποίοι μετά τη συνάντηση στην οποία αποφασίστηκε η θετική ψήφος στο νέο Κολέγιο των Επιτρόπων, τόνισαν πως θεωρούν επικτή μια συμμαχία των τεισάρων με το ΕΛΚ, το S&D και το Renew.

του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και στην ηγεσία της Κομισιόν, που προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, όπως άλλωστε και ο ΔΗΣΥ και οι ευρωβουλευτές του.

Σύρθηκαν πίσω από το ΕΛΑΜ

Στη δική του τοποθέτηση, ο ευρωβουλευτής του ΕΛΑΜ (Ευρωπαίοι Συντηρητικοί-Μεταρρυθμιστές) Γεάδης Γεάδης φρόντισε να υπομνήσει ότι η πραγματοποίηση της συζήτησης στην ολομέλεια, με τα προαναφερθέντα κενά, ήταν δική του πρωτοβουλία. Γεγονός που επικρίθηκε να αξιοποιηθεί, αν όχι να εκμεταλλευθεί, από το βήμα της ολομέλειας, εκθέτοντας όλες τις υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις, που εντέλει «σύρθηκαν» πίσω από τη γραμμή που χάραξε το ΕΛΑΜ, συναινώντας σε μια εκ των πραγμάτων ανούσια και άστοχη συζήτηση, χωρίς τη διεκδίκηση κανενός ουσιαστικού πολιτικού κέρδους. Στο πλαίσιο της τοποθέτησής του, ο κ. Γεάδης ανέφερε ότι η απελευθέρωση της Κύπρου «αποτελεί μονόδρομο για ολόκληρο το ευρωπαϊκό οικοδόμημα», ενώ αντιτάχθηκε σε οποιαδήποτε λύση θα οδηγεί σε διχοτόμηση του νησιού, «είτε με τη δημιουργία δύο κρατών, είτε στη βάση ομοσπονδίας δύο ζωνών», όπως χαρακτηριστικά ανέφερε.

Μετρημένοι ήταν ο ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ Γιώργος Γεωργίου, ο οποίος σημείωσε ότι «επιμένουμε στη λύση του Κυπριακού, λύση διζωνικής δικονομικής μορσοπονδίας με πολιτική ισότητα, και την επανένωση της Κύπρου με τον λαό της», προσθέτοντας ότι «μόνο έτσι καταργείται το ψευδοκράτος, όχι με φωνασκίες».

Ο ευρωβουλευτής του ΔΗΚΟ (Σοσιαλιστές-Δημοκράτες) Κώστας Μαυρίδης ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι από τον τίτλο της συζήτησης στην ολομέλεια απουσίαζε «η λέξη Τουρκία». Υπέδειξε προς τον Μαργαρίτη Σχοινά ότι «στο κατεχόμενο μέρος της Κύπρου δεν υπάρχει Τ/κ ηγέτης, αλλά κατοχικός και υποτέλης στην Τουρκία», υποδείχνει που θα έπρεπε να είχε απευθυνθεί πρωτίστως σε όλες τις κυπριακές κυβερνήσεις, που δέχονται τον όρο «Τουρκοκύπριος ηγέτης», περιλαμβανομένων και αυτών στις οποίες συμμετείχε και συμμετέχει και το ΔΗΚΟ, από το οποίο προέρχεται και ο Κώστας Μαυρίδης.

Ο ανεξάρτητος ευρωβουλευτής Φειδίας Παναγιώτου ανέφερε ότι «και οι δύο κοινότητες στην Κύπρο έκαναν λάθος που μας οδήγησαν στον δικασμό», ενώ σημείωσε ότι το 95% της λύσης του Κυπριακού έχει συμφωνηθεί, αλλά ότι η διαδικασία διπραγματεύσεων βρίσκεται σε τέλμα.

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Εργαστήρια Τεχνητής Νοημοσύνης στην Κύπρο

Συζητάμε όλο και περισσότερο καθημερινά για την εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης και πώς αυτή θα επηρεάσει τη ζωή μας και την εργασία μας. Όπως κάθε νέα τεχνολογία, έρχεται για να μας βοηθήσει να βελτιώσουμε την ποιότητα ζωής μας και γι' αυτό τον λόγο θα πρέπει να ετοιμαστούμε κατάλληλα για να την εντάξουμε στην καθημερινότητά μας. Η Κύπρος έχει την ευκαιρία να θέσει την τεχνητή νοημοσύνη ως κεντρικό πυλώνα ανάπτυξης της χώρας. Για να το πετύχει, θα πρέπει να δημιουργήσει τις κατάλληλες πολιτικές που θα επηρεάσουν θετικά την κοινωνία, από την υγεία και την καθημερινότητά μέχρι την άμυνα και τη βιομηχανία. Στο εξωτερικό υπάρχουν ειδικά εργαστήρια τεχνητής νοημοσύνης, ενώ κι εμείς μπορούμε να δημιουργήσουμε στις τέσσερις επαρχίες. Αυτά τα εργαστήρια θα συνεσφύρουν στην ανάπτυξη, την εκπαίδευση και τη διαχείριση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης όπου και θα συμβάλουν καθοριστικά στην οικονομική ανάπτυξη της Κύπρου, καθιστώντας μας κέντρο τεχνολογικής ανάπτυξης. Γιατί είναι τόσο σημαντικό να δημιουργήσουμε τέτοια εργαστήρια; Καταρχάς με την ανάπτυξη εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης τοπικά θα μειωθεί η εξάρτηση από ξένες τεχνολογίες, εξασφαλίζοντας έτσι την εθνική ασφάλεια και την τοπική ανάπτυξη. Μπορούν επίσης να λυθούν προβλήματα στον τομέα της γεωργίας ή της υγείας, βελτιώνοντας την κοινωνική συνοχή. Είναι, επίσης, ένας νέος τρόπος για να ενισχυθεί η οικονομική ανάπτυξη, προσελκύοντας περισσότερες ξένες επενδύσεις, ενώ την ίδια ώρα θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας. Για να το καταφέρουμε αυτό θα πρέπει να προσεέλθουμε επισημότητες στον τομέα τεχνητής νοημοσύνης και γενικότερα της τεχνολογίας, όπως επίσης θα πρέπει να αναπτύξουμε προγράμματα στα δικά μας πανεπιστήμια. Θα χρειαστεί να επενδύσουμε σε νέα υπερσύγχρονα υπολογιστικά συστήματα και να δημιουργήσουμε οικοσυστήματα συνδεδεμένα με τα πανεπιστήμια. Στο εξωτερικό τέτοιου είδους εργαστήρια έχουν δημιουργηθεί από ιδιωτικές εταιρείες, στις οποίες μπορούμε να απευθυνθούμε για στήριξη. Η Google με την Deepmind, η Microsoft με τα AI Labs, η META με τα AI research και η OpenAI επενδύουν στην έρευνα αιχμής και σε εφαρμογές προηγμένων συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης. Με λίγα λόγια μπορούμε να αντιγράψουμε πρακτικές, οι οποίες όμως θα μας βοηθήσουν να αναπτύξουμε τις δικές μας τεχνολογικές λύσεις στη χώρα μας, ώστε να μην χρειάζεται να αγοράζουμε απλώς έτοιμες λύσεις. Έτσι μπορεί να αναπτυχθεί η καινοτομία στην Κύπρο, δημιουργώντας αξία!

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επικειρήσεων.

«το παιδί φοβάται να πάει σχολείο»

**ΜΠΟΥΛΙΝΓΚ
& ΕΦΗΒΙΚΗ ΒΙΑ**

- Οι αιτίες και οι συνέπειες
- Οι θύτες και τα θύματα
- Τι πρέπει να γνωρίζουν γονείς και παιδιά;

➔ **1/12**

Ειδική Έκδοση
ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο πολιτικός κίνδυνος απειλεί τις τράπεζες

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Είναι φανερό πλέον ότι «ένα φάντασμα» πλανάται πάνω από την Ευρώπη», κι αυτό είναι η επιστροφή του πολιτικού κινδύνου που απειλεί με ύφεση την ευρωπαϊκή οικονομία. Τα καλά νέα είναι ότι η ελληνική οικονομία είναι ασφαλής, έχει πλεόνασμα, το χρέος μειώνεται ενώ το μεγαλύτερο μέρος του είναι εκτός αγοράς. Ωστόσο ο ανεξέλεγκτος να επιτραπεί από τις εξελίξεις η αγορά δεν είναι αμελητέο. Ειδικά, αν γοργά που είχαν θεαματικά άνοδο το τελευταίο διάστημα όπως τα ακίνητα ή και οι τράπεζες, η κερδοφορία των οποίων συχνά έγινε αντικείμενο κριτικής ως φοβημένο στην απουσία αλλαγισμού. Ακόμα και η ΕΚΤ στην έπαιση έκθεσή για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα που δόθηκε πριν από λίγες μέρες στη δημοσιότητα, διατυπώνει (με τον τρόπο της) ανησυχίες και προειδοποιεί.

Κινδυνεύει η «φιριαμβευτική» πορεία των ελληνικών τραπεζών; Καμία φορά η απλοϊκή προστάτευση! Το μέσο κοινό των νέων δανεισμού για τις ελληνικές επιχειρήσεις τον Σεπτέμβριο ήταν 5,5%, πενταπλάσιο από το αντίστοιχο των χωρών της Ευρωζώνης αλλά και τον μέσο όρο παρ' όλην που (για διάφορους λόγους) είναι κοντά μας, Πορτογαλία, Κύπρος, Ιταλία, Ισπανία (IOBE, Νοέμβριος 2024). Ταυτόχρονα τα επιτόκια για καταθέσεις είναι συμβολικά, κινούνται στην περιοχή κάτω από 1,5%.

Αν «Εχάσουμε» την εκπαιδευτική παραίτηση, το ζήτημα που προκύπτει είναι αν η τραπεζική χρηματοδότηση ενισχύει την παραγωγικότητα. Αν η τραπεζική χρηματοδότηση κατευθύνεται σε εταιρείες μειωμένων παραγωγικότητας, η ύφεση θα έλυνε την κερδοφορία αλλά και την ποιότητα των τραπεζικών κεφαλαίων. Η μείωση εισόδων και κερδών στην αγορά θα έχει επιπτώσεις και στην οικονομική σταθερότητα. Αν «πνέγαμε» η άνοδος των τιμών ακινήτων, αν μικροεπαισθηί η και μεγάλα κέρδη δυσκολεύονται να εξυπηρετήσουν τα δάνεια τους, οι επιπτώσεις θα είναι σημαντικές. Βέβαια, οι επιπτώσεις δεν είναι ίδιες σε κάθε

περίπτωση. Δανειοδοτούμενοι με υψηλότερη παραγωγικότητα μπορούν να βρουν χρηματοδότηση από τράπεζες ή άλλες πηγές. Οι τράπεζες που έχουν υψηλή επάρκεια κεφαλαίων αλλά και τους καλύτερους πελάτες, έχουν μεγαλύτερη αντοχή στις πιέσεις της συλλογικής. Το ουσιαστικό πρόβλημα της ελληνικής αγοράς είναι ότι το μεγάλο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας δεν αντέχει την αναποχή της θετικής πορείας. Ακόμα κι αν κάποιες μεγάλες τράπεζες αντεπεξέρχονται, η αντοχή μικρότερων πιστωτικών ιδρυμάτων είναι περιορισμένη. Επείθονταν μάλιστα επιτόκια σε δανειοδοτούμενους αλλά κι αυτοί τα πλήρωναν γιατί δεν μπορούσαν να πάρουν ευνοϊκότερο δάνειο από τα μεγάλας.

Προβλεπόμενα είναι και η Ν ΕΚΤ που εντοπίζει ένα διαρθρωτικό ζήτημα. Στα τέλη του 2022, στην Ευρωζώνη, μόνον το 20% των εταιρειών λειτουργούσε χωρίς τραπεζική χρηματοδότηση. Στην Ευρώπη οι εταιρείες δεν έχουν πρόσβαση σε άλλες πηγές χρηματοδότησης όπως είναι τα χρηματιστήρια, ενώ μόνο για τις πέντε εταιρείες είναι στην αγορά ομολόγια. Προφανώς είναι δικά στην ελληνική αγορά τα πράγματα είναι χειρότερα. Εταιρείες με χαμηλή παραγωγικότητα εξασφαλίζουν (με κόστος) τραπεζική χρηματοδότηση προκειμένου να λειτουργούν. Γι' αυτό και οι τράπεζες διατηρούν «μαεζιλία»: κεφαλαίοι παράκτιας κακής γνώρισης από τους δανειτές. Είναι εκθεισμένες σε ευάλωτους πελάτες χαμηλής παραγωγικότητας και διατάζουν να επεκταθούν σε νέες δανειοδοτήσεις.

Θεωρητικά, η λύση θα ήταν η μη τραπεζική χρηματοδότηση, όπως η διάθεση μετοχών σε ένα χρηματιστήριο ή επενδύσεις venture capital ή ομόλογα. Το «πρόβλημα» είναι ότι οι επενδυτές αυτοί συχνά αποφεύγουν υψηλό ρίσκο ή ζητούν χαμηλότερη αποτίμηση της (υπερτιμωμένης) εταιρείας, ή εκνευρίζουν (υπερπαισδόμενος) βασικούς μετόχους με ενδοχικές ερωτήσεις. Αυτές που θα βελτίωναν την παραγωγικότητα αν μπορούσαν να προσαρμοστούν.

Οι προσπάθειες καταστολής της παγκόσμιας φοροδιαφυγής και το αμερικανικό φορολογικό σύστημα μετέτρεψαν την Ιρλανδία στον «κακομαθημένο νεοίλουτο» της Ευρώπης, μια χώρα τόσο ευόπλη που διοχετεύει πλέον χρήματα όχι σε ένα, αλλά σε δύο κρατικά επενδυτικά ταμεία. Το Δουβλίνο κατασκευάζει το πιο ακριβό παιδικό νοσοκομείο στον κόσμο, ενώ προωθεί σχέδια για έναν αυτοκινητοδρόμο που θα συνδέει το Κορκ με το Λίμερι, νέα αντιπλημμυρικά συστήματα στο Σάνον και πλωτά ισολικά πάρκα. Εξά από το κοινοβούλιο υπάρχει ένα νέο υπόσχετο ποδηλάτων που κοστίζει μισό εκατ. δολάρια, φιλοξενεί 36 ποδηλάτες και δεν κρατάει εκτός τη βροχή. Το κράτος ξοδεύει επιπλέον 10 εκατ. δολάρια για να απομακρύνει τα κινητά από το σχολείο κατασκευάζοντας μα-

Τα απρόσμενα κέρδη είναι
αποτέλεσμα των μέτρων
κατά της φοροδιαφυγής
από ΗΠΑ και Ε.Ε.

γυναικές θήκες. Πίσω από το τεράστιο κομμάτι σπατάλης βρίσκονται το... φορολογικό σύστημα των ΗΠΑ και η παγκόσμια καταστροφή της φοροδιαφυγής. Οι ΗΠΑ και η Ε.Ε. πέρασαν την περασμένη δεκαετία αλλάζοντας νόμους και πιέζοντας τις πολυεθνικές να μη μεταφέρουν κέρδη σε υπεράδραστους «φορολογικούς παραδείσους», όπως τα νησιά Κέιμαν, όπου δεν έχουν δραστηριότητες και δεν πληρώνουν εταιρικό φόρο. Συνεπώς, πολλές αμερικανικές εταιρείες—όπως η Apple, η Google της Alphabet, η Microsoft και η Pfizer—μετέφεραν μαζικά τα κέρδη τους στην Ιρλανδία, η οποία έχει χαμηλό εταιρικό φορολογικό συντελεστή.

Το αποτέλεσμα είναι ένα τεράστιο, απροσδόκητο κέρδος για μια χώρα 5,4

εκατομμυρίων κατοίκων. Η Ιρλανδία, η οποία προσφέρει πλέον συντελεστή επιφόρου 15% στις μεγάλες εταιρείες σε σύγκριση με 21% στις ΗΠΑ, αναμένεται ότι το 2024 θα έχει συγκεντρώσει 37,5 δις. ευρώ σε εταιρικά φορολογικά έσοδα, από 4,6 δις. ευρώ μία δεκαετία νωρίτερα. Μια χώρα που ήταν κάποτε διάσημη για τη μαζική μετανάστευση στα καζάρια με τη χρονοκίνητη μηχανή και φλέτρες με τη χρονοκίνητη πριν από 15 χρόνια, εισάγει πλέον μαζικά εργαζόμενα να விπλούν τα πάντα, αεροπλάνα πάρκο επιτομία, μια αλληλογραφία σχεδόν αδρανής πριν από μια γενιά. «Οι Ιρλανδοί η Ιρλανδία είχε πολλούς ανθρωπίνους και καθόλου χρήματα. Τώρα έχουμε πολλά χρήματα και όχι αρκετό κόσμο», λέει ο Σίμους Κόφι, πρόεδρος του Ιρλανδικού Δημοκρατικού Κόμματος.

βούλιο εκτιμά ότι μόλις τρεις μεγάλες ξένες εταιρείες αποτελούσαν το 43% των εισπράξεων από φόρους εταιρειών το 2022, ενώ περίπου το 15% του ιρλανδικού εργατικού δυναμικού απασχολείται σε περίπου 1.000 αμερικανικές εταιρείες.

Προς το παρόν οι ηγμένες της Ιρλάνδίας δεν αιθάνονται πείση. Ενώφνη τον εκλογών της 29ης Νοεμβρίου ο κυβερνήτων συνασπισμός ανακοίνωσε έναν προϋπολογισμό που περιλάμβανε περικοπές φόρου και παροχές σε κάθε νοικοκυριό, ύψους 7,1 δισ. ευρώ. Μακροπρόθεσμα έχει επίσης μεγάλα σχέδια. Το επενδυτικό σχέδιο της κυβέρνησης για το 2040 περιλαμβάνει έναν περιφερειακό δρόμο γύρω από το Γκάουγέι, ένα μετρό στο Δουβλίνο και περίπου 30.000 νέα σπίτια στις αποβάθρες του Κορκ.

Το μεγάλο ερώτημα είναι αν θα ολοκληρωθούν όλα αυτά. Το προβλεπόμενο κόστος του νοσοκομείου παιδών, που υπολογίζεται στα 2,2 δις. ευρώ, είναι ανέκδοτο στο Δουβλίνο, όπως και το ακριβό υπόστεγο πωλημάτων του κοινοβουλίου. «Ζητήσαμε υπόστεγο, όχι το Ταξ Μαξάου», λένε πολίτες. Οι ειδικοί προειδοποιούν ότι αυτή η αύξηση των κρατικών δαπανών κινδυνεύει να τροφοδοτήσει τον πληθωρισμό σε μια οικονομία που προβλέπεται να αυξηθεί κατά 2,5% φέτος και κοντά στο 3% το επόμενο έτος.

Η Ιρλανδία υποφέρει επίσης από χρόνια έλλειψη στέγης και χρειάζεται περίπου επιπλέον 80.000 εργατές για να έρθουν να να χτίσουν καταλύματα. Σημεία καμπίς η απόφαση από το ανώτατο δικαστήριο της Ε.Ε., που απαιτήσει από την Apple να πληρώσει στην Ιρλανδία 14,5 δις. δολάρια σε μν καταβληθέντες φόρους που είχαν συσσωρευθεί εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία – απόφαση στην οποία αντιτάχθηκε η κυβέρνηση της Ιρλανδίας, λέγοντας ότι ο κολοσισμός δεν της χρωστούσε τα συγκεκριμένα χρήματα.

Επιστροφή στις επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα

Ευρωπαϊκοί πετρελαϊκοί κολοσσοί εγκαταλείπουν σχέδιά τους στις ΑΠΕ και τοποθετούν δισ. στις εξορύξεις υδρογονανθράκων

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Όταν ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ υπόσχεται πως από την πρώτη ημέρα του στον Λευκό Οίκο θα εγκρίνει νέες εξορύξεις πετρελαίου, νέους αγωγούς και νέα διυλιστήρια και όταν διορίζει υπουργό Ενέργειας τον ιδιοκτήτη μιας πετρελαϊκής, είναι σαφές ότι αρχίζει μια νέα εποχή κυριαρχίας των ορυκτών καυσίμων και προφανές ότι μπαίνει σε δεύτερη μοίρα η μετάβαση στην καθαρή ενέργεια. Πολλώ δε μάλλον όταν στην Ευρώπη οι πετρελαϊκοί κολοσσοί υπαναχωρούν από τις υποσχέσεις που έδωσαν τα τελευταία χρόνια για εκτεταμένες επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και επενδύουν ξανά δισεκατομμύρια σε νέα σχέδια εξορύξης υδρογονανθράκων.

Σε ό,τι αφορά τη στάση του Ντόναλντ Τραμπ είναι απολύτως συνεπής, καθώς στην πρώτη του θητεία κορυφώθηκε η παραγωγή των αμερικανικών βιομηχανικών σκιστολιθικού πετρελαίου, δίνοντας του τη δυνατότητα να υπερηφανεύεται πως επί των ημερών του η υπερδύναμη κατέκτησε την πλήρη ενεργειακή αυτόρκεα της. Οι ευρωπαϊκές πετρελαϊκές, όμως, είχαν στραφεί στην καθαρή ενέργεια όταν φαινόταν πιο αποδοτική επένδυση από την επένδυση στους υδρογονάνθρακες. Τόσο η BP όσο και άλλες ενεργειακές υποσχέθηκαν να μειώσουν

Οι ευρωπαϊκές εταιρείες είχαν στραφεί στην καθαρή ενέργεια όταν φαινόταν πιο αποδοτική επένδυση.

Αμφισβητείται ο στόχος για αύξηση της αμερικανικής παραγωγής, δεδομένου ότι έχουν ήδη εξαντληθεί οι περιοχές εξορύξης που είναι αποτελεσματικές.

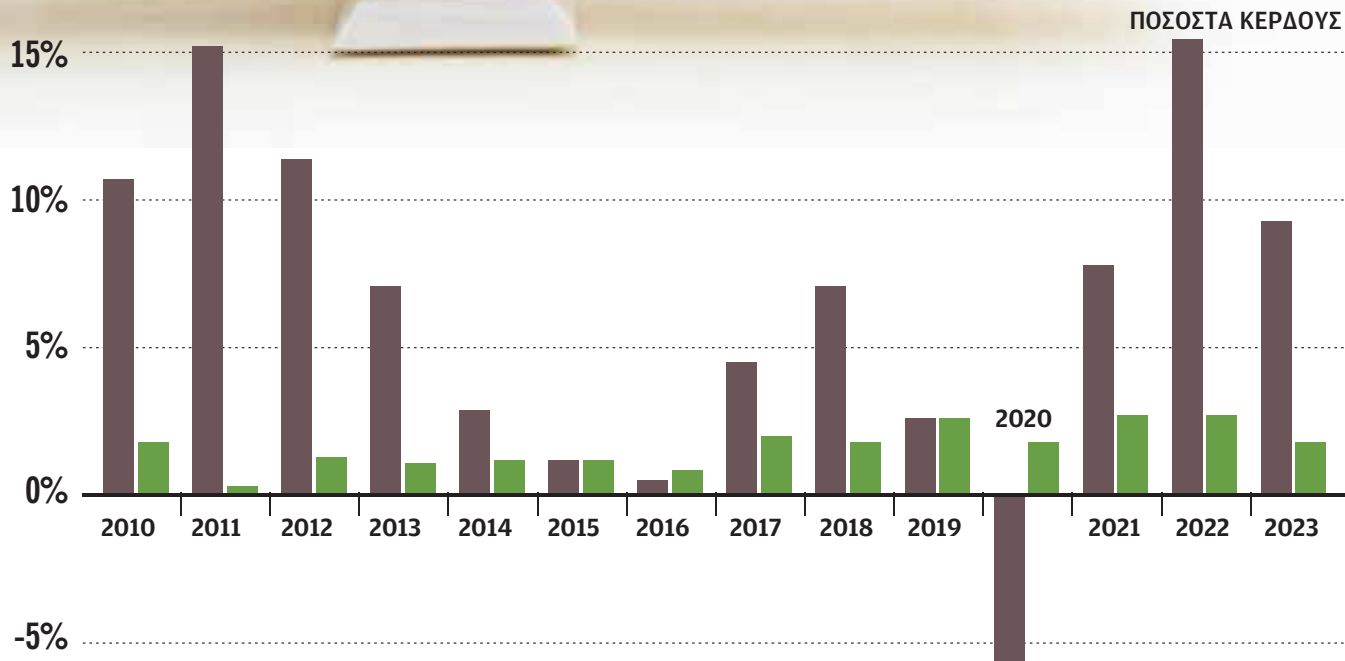
δραστικά την παραγωγή τους σε υδρογονάνθρακες μέχρι τα τέλη της δεκαετίας, αλλά οι υποσχέσεις τους αυτές δόθηκαν το 2020. Ήταν το φοβερό έτος της πανδημίας, όταν με τα πρώτα lockdowns και την αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας είχε κυριολεκτικά εξαντιστεί η ζήτηση για πετρέλαιο και καταγράφτηκε η πρωτοφανής υποχώρηση της τιμής του μαύρου χρυσού σε αρνητικό έδαφος. Έτσι τώρα αναιρούν μια στροφή ιστορικής σημασίας και επιστρέφουν στις ριζές τους, υιοθετώντας η συγκεκριμένα δεν αφήνει πλέον περιθώρια αμφιβολίας για το κατεπείγον της κλιματικής αλλαγής.

Την τάση είχε καταγράψει από το περασμένο έτος η Global Data, εταιρεία δεδομένων και αναλύσεων, και είχε προβλέψει ότι θα συνεχιστεί και θα ενταθεί μέσα στο 2024. Όπως και μεγάλο μέρος των αναλυτών του κλάδου, την απέδιδε κατά κύριο λόγο στην ενεργειακή κρίση που προέκυψε μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, τονίζοντας ότι «ο πόλεμος στην Ουκρανία ενέτεινε την παγκόσμια ανησυχία για την ενεργειακή ασφάλεια και τα προβλήματα στις εφοδια-

Μέση απόδοση των κεφαλαίων που επένδυσαν οι εταιρείες

■ Πετρελαϊκές και εταιρείες φυσικού αερίου
■ Εταιρείες και κατασκευαστές πάρκων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

ΠΗΓΗ: S&P Global, Commodity Insights

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

στικές αλυσίδες εξώθησαν τις χώρες να στραφούν στα ορυκτά καύσιμα, με αποτέλεσμα να εκτοξευθεί η ζήτηση για πετρέλαιο και φυσικό αέριο». Οι επικεφαλές των πετρελαϊκών κολοσσών δεν κρύβουν, πάντως, ότι το κίνητρό τους είναι η κερδοφορία και η απόδοση των επενδύσεών τους, που υπερτερούν σαφώς όταν οι επενδύσεις γίνονται σε ορυκτά καύσιμα και όχι σε ανανεώσιμες πηγές. Μιλώντας προσφάτως στους New York Times, ο Μάρρεϊ Αουκίνγκλος, διευθύνων σύμβουλος της BP, ήταν απολύτως σαφής, καθώς τόνισε πως προτεραιότητα της εταιρείας είναι το κέρδος γι' αυτό «θα επικεντρώνεται στην απόδοση των επενδύσεών της και θα διασφαλίζει πως οι νέες επιχειρήσεις μας θα μπορούν να ανταγωνιστούν για την προσέλκυση κεφαλαίων».

Στη διάρκεια του περασμένου έτους η BP διέγραψε επενδύσεις της σε αιολική ενέργεια αξίας 1,1 δισ. δολ. και προσφάτως ανακοίνωσε ότι θα πουλήσει και άλλα σχέδιά της σε αιολική. Τώρα σχεδιάζει να επενδύσει δισεκατομμύρια σε νέες εξορύξεις πετρελαίου και φυσικού αερίου, μεταξύ των οποίων και στον Κόλπο του

Μεξικού και στη Μέση Ανατολή. Παρόμοια κινούνται η Shell και η κρατική εταιρεία της Νορβηγίας Equinor, που περιορίζουν τις επενδύσεις τους στην ενεργειακή μετάβαση.

Σχέδιο Τραμπ για το πετρέλαιο

Ο Ντόναλντ Τραμπ συνοψίζει την ενεργειακή ατζέντα του στη φράση «drill, baby, drill», σε ελεύθερη απόδοση «εξορύξε, αγάπη μου, εξορύξε», σε ένα σύνθημα του οποίου δεν έχει την πατρότητα. Ανήκει στον Μάικλ Στιλ, τον πρώτο Αφροαμερικανό που είχε αναλάβει διοικητής της πολιτείας του Μέριλαντ και άλλοτε πρόεδρο της Εθνικής Ρεπουμπλικανικής Επιτροπής. Το 2008, σε ομιλία του τότε ενώπιον της Εθνικής Ρεπουμπλικανικής Επιτροπής, ο Στιλ καλούσε την υπερδύναμη να επιδιώξει την ενεργειακή αυτόρκεα της και να απεξαρτηθεί από τις απρόβλεπτες πετρελαιοπαραγωγούς χώρες της Μέσης Ανατολής. «Ας μειώσουμε την εξάρτησή μας από τις ξένες πηγές πετρελαίου και ας προωθήσουμε την εγχώρια παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου», είχε

πει, καταλήγοντας: «Για να το πω απλά, εξορύξε, αγάπη μου, εξορύξε και εξορύξε τώρα». Πρόσφατα ο Στιλ εξέφρασε τη θλίψη του για το γεγονός ότι οικειοποιήθηκε το σύνθημά του ο Ντόναλντ Τραμπ και τόνισε ότι, με την επέλαση των ηλεκτροκίνητων οχημάτων, σήμερα το αντίστοιχο θα ήταν «βάλτε την πρίζα, αγάπη μου, βάλτε την πρίζα».

Το κατά πόσον θα μπορέσει να μεταφραστεί σε πράξη η υπόσχεση του Τραμπ για αύξηση της παραγωγής πετρελαίου αμφισβητείται, καθώς η παραγωγή πετρελαίου στις ΗΠΑ κορυφώθηκε ήδη στη διάρκεια της θητείας του Τζο Μπάιντεν. Σήμερα η υπερδύναμη παράγει 13,4 εκατ. βαρέλια πετρέλαιο την ημέρα και υπολογίζει να φτάσει τα 13,6 εκατ. μέσα στο επόμενο έτος, ενώ η εταιρεία συμβούλων και ερευνών Eurasia Group πιθανολογεί πως θα φτάσει στα 14 εκατ. βαρέλια την ημέρα. Η υπερδύναμη είναι προ πολλού πρώτη σε παραγωγή πετρελαίου παγκοσμίως και υπερβαίνει σαφώς τους παραδοσιακούς κολοσσούς της παγκόσμιας αγοράς «μαύρου χρυσού», τη Σαουδική Αραβία και τη Ρωσία. Σύμφωνα

μάλιστα με την τελευταία σχετική έκθεση της S&P Global Commodity Insights, οι ΗΠΑ εξάγουν τον ίδιο όγκο αργού, προδόντας διύλισης και φυσικού αερίου όσο και η Σαουδική Αραβία ή η Ρωσία. Όπως επισημαίνει ο Άντι Λίποφ, πρόεδρος της Liprow Oil Associates, πολύ δύσκολα θα μπορούσε να αυξηθεί η παραγωγή πετρελαίου των ΗΠΑ πάνω από τα 14 εκατ. βαρέλια την ημέρα, δεδομένου ότι έχουν ήδη εξαντληθεί οι περιοχές εξορύξης που είναι αποτελεσματικές και οικονομικά προσίτες. Όπως επισημαίνει άλλωστε η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας, η οικονομική ανάπτυξη είναι ο καθοριστικός παράγοντας που διαμορφώνει τη ζήτηση για πετρέλαιο και προς το παρόν η ζήτηση για πετρέλαιο έχει επιβραδυνθεί παγκοσμίως. Αυτό σημαίνει πως όσο κι αν αυξήσει ο Τραμπ την παραγωγή αμερικανικού πετρελαίου, δεν θα επηρεάσει την παγκόσμια ζήτηση. Η οικονομική δραστηριότητα της Κίνας και οι συνεχιζόμενες, έστω και κάπως υποτονικά, προσπάθειες για στροφή στην καθαρή ενέργεια, μάλον εγγυώνται ότι η ζήτηση για πετρέλαιο δεν θα αυξηθεί σημαντικά.

Επιβράδυνση πράσινης μετάβασης, σχέδια για βιοκαύσιμα

Η επιστροφή των μεγάλων ευρωπαϊκών πετρελαϊκών στο πετρέλαιο δεν συνεπάγεται λήξη κάθε προσπάθειας για μετάβαση στην πράσινη ενέργεια, απλώς επιβραδύνεται η διαδικασία. Ενώ πουλούν ορισμένες από τις επενδύσεις τους σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δεν τις εγκαταλείπουν εντελώς. Στελέχη τους δηλώνουν πως επιλέγουν να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στα βιοκαύσιμα που θεωρούν πιο προσοδοφόρα. Παράλληλα, οι Shell, BP και Equinor εξακολουθούν να αναπτύσσουν ορισμένα σχέδια αιολικής ενέργειας που είχαν ήδη δρομολογήσει και εκφράζουν την πρόθεση να επενδύσουν περαιτέρω σε αυτήν,

Shell, BP και Equinor εκφράζουν την πρόθεση να επενδύσουν περαιτέρω σε αιολική ενέργεια, αν αποδειχθούν ικανοποιητικές οι αποδόσεις.

αν αποδειχθούν ικανοποιητικές οι αποδόσεις. Επίσης επενδύουν σε σχέδια για την παραγωγή υδρογόνου, με στόχο κυρίως να μειώσουν το αποτύπωμα άνθρακα από τις δραστηριότητές τους στον κλάδο της διύλισης. Την ίδια στιγμή, στους κολ-

πους της BP αναπτύσσεται ένα κλίμα αμφισβήτησης γύρω από την επιστροφή στο πετρέλαιο. Πηγές της εταιρείας που μίλησαν προσφάτως στο Reuters δήλωσαν πως αμφιβάλλουν για το κατά πόσον η εταιρεία διαθέτει αρκετό εξειδικευμένο προσωπικό με την τεχνολογία και την απαιτούμενη εμπειρία, ώστε να την επαναφέρει στο καθεστώς της μεγάλης εταιρείας πετρελαίου και φυσικού αερίου. Οι παράλληλοι προβληματισμοί ειδικότερα για το κατά πόσον διαθέτει η BP επαρκή αποθέματα μηχανολόγων για να προωθήσουν την αύξηση της παραγωγής πετρελαίου, καθώς από το 2020 και μετά άφησε να φυλλορροήσουν εκατοντάδες

στελέχη του τομέα των εξορύξεων. Έτσι, μερικοί εξ αυτών βομβάρδισαν τον διευθύνοντα σύμβουλο Μάρρεϊ Αουκίνγκλος με ερωτήσεις, όταν στις αρχές Οκτωβρίου παρουσίασε ορισμένα από τα σχέδια για την επιστροφή στο πετρέλαιο.

Μόλις προ ολίγων εβδομάδων, άλλωστε, η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας (IEA) εξέφρασε την εκτίμησή πως η παγκόσμια ζήτηση για πετρέλαιο κορυφώνεται μέσα σ' αυτή τη δεκαετία, στη συνέχεια θα μείνει στάσιμη και αργότερα θα αρχίσει να μειώνεται. Προέβλεψε, επίσης, ότι θα αυξηθεί περαιτέρω η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας που ήδη έχει πάρει την ανιούσα, όπως και ότι εισερχόμαστε

σε μια εποχή χαμηλών τιμών του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Αφενός ωστόσο το ενδεχόμενο να επηρεαστούν οι τιμές των ορυκτών καυσίμων από «τυχόν μεγάλες γεωπολιτικές συγκρούσεις». Και όπως επισημαίνουν παράγοντες της αγοράς πετρελαίου, αν υποχωρήσουν οι τιμές του θα υπονομεύσουν το σχέδιο του Ντόναλντ Τραμπ για αύξηση της παραγωγής αμερικανικού πετρελαίου: οι μεγάλες πετρελαϊκές των ΗΠΑ δεν θα αυξήσουν την παραγωγή τους, καθώς δεν θέλουν να δημιουργήσουν πλεόνασμα στην παγκόσμια αγορά. Ιδιαίτερως αν ο OPEC+ δώσει τέλος στην πολιτική μείωσης της δικής του παραγωγής.

Οι υποσχέσεις

Συνοψίζοντας το σχέδιό του να δώσει ώθηση στην πετρελαϊκή βιομηχανία, να εγκαταλείψει τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και να καταργήσει όλα τα σχετικά προγράμματα της προηγούμενης κυβέρνησης, ο Τραμπ υποσχέθηκε στις αρχές Σεπτεμβρίου: «Από την πρώτη ημέρα θα εγκρίνω νέες εξορύξεις, νέους αγωγούς, νέα διυλιστήρια, νέες μονάδες παραγωγής ενέργειας, αλλά και νέους αντιδραστήρες, ενώ θα μειώσουμε δραστικά τη γραφειοκρατία».

4 δισ.

τόνοι καυσόεργα αναμένεται να προστεθούν στις εκπομπές καυσαερίων των ΗΠΑ έως το 2030 λόγω εξαγωγών Τραμπ.

Η ζήτηση

Εξηγώντας τους λόγους που μέσα στην τελευταία πενταετία πολλές μεγάλες ενεργειακές στράφηκαν στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ο διευθύνων σύμβουλος της Exxon Mobil, Ντάρρεν Γουιντ, τόνισε πως στη διάρκεια της πανδημίας εξανεμίστηκε κάθε ζήτηση για ορυκτά καύσιμα, γι' αυτό και οι επενδύσεις επικεντρώθηκαν σε αυτό που ήταν τότε η επικρατούσα φιλοσοφία, δηλαδή η στροφή στην αιολική και την ηλιακή ενέργεια».

1,1 δισ.

δολ. είναι η αξία των επενδύσεων της BP σε αιολική ενέργεια που διέγραψε μέσα στο 2023.

Η προτεραιότητα

Υπεραμυνόμενος της επιλογής του πετρελαϊκού κολοσσού να επικεντρωθεί και πάλι στα ορυκτά καύσιμα και να μειώσει τις επενδύσεις του σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ο διευθύνων σύμβουλος της BP, Μάρρεϊ Αουκίνγκλος, τόνισε πως προτεραιότητα της εταιρείας είναι το κέρδος γι' αυτό «θα επικεντρώνεται στην απόδοση των επενδύσεών της και θα διασφαλίζει πως οι νέες επιχειρήσεις μας θα μπορούν να ανταγωνιστούν για την προσέλκυση κεφαλαίων».

Μαζί χτίζουμε σχέσεις εμπιστοσύνης

Μάθετε περισσότερα: www.pwc.com.cy

«Τρύπα» 154 εκατ. δολ. στην αλυσίδα Macy’s

Ισχυρές πίεςεις δέχεται η μετοχή της αλυσίδας Macy’s, καθώς η εταιρεία ανακοίνωσε ότι αναβάλλει τη δημοσίευση των οικονομικών αποτελεσμάτων τρίτου τριμήνου λόγω ενός λογιστικού σκανδάλου που διαπίστωσε. Ο κολοσσός επιρρίπτει την ευθύνη σε έναν μεμονωμένο λογιστή, ο οποίος φέρεται να είχε αποκρύψει έως και 154 εκατ. δολάρια σε έξοδα παράδοσης για αρκετά χρόνια, εγκαίνιαζοντας σχετική έρευνα. Ο λιανοπωλητής ανακοίνωσε χθες ότι ένας και μόνο υπάλληλος, υπεύθυνος για τα στοιχεία παράδοσης μικρών δεμάτων, είχε προχωρήσει εσκεμμένα σε εσφαλμένες λογιστικές εγγραφές για να αποκρύψει έξοδα. Η εταιρεία επρόκειτο να παρουσιάσει τα αποτελέσματα του τρίτου

Η Macy’s, που βλέπει τις πωλήσεις της να μειώνονται τα τελευταία χρόνια λόγω της κρήνης του ηλεκτρονικού εμπορίου.

τριμήνου της σήμερα (26/11), διοργανώνοντας παράλληλα την εμβληματική ετήσια παρέλαση για την Ημέρα των Ευχαριστιών και ανακοινώνοντας τις προσφορές για την Black Friday αυτή την εβδομάδα. Η έρευνα, ωστόσο, διαπίστωσε ότι ο υπάλληλος είχε αποκρύψει 132 έως 154 εκατ. δολάρια σωρευτικά από το τέταρτο τρίμηνο του 2021 έως την πιο πρόσφατη περίοδο. Δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι τα λογιστικά σφάλματα επηρέασαν τη διαχείριση μετρητών ή τις πληρωμές σε πωλητές, προσέθεσε η Macy’s, αναγνωρίζοντας περίπου 4,36 δισ. δολάρια σε έξοδα παράδοσης την ίδια περίοδο. Οι μετοχές της, ωστόσο, υποχώρησαν έως και 8% στις προκαταρκτικές συναλλαγές. Η εταιρεία διευκρίνισε ότι δεν έχει εντοπίσει εμπλοκή από άλλους υπαλλήλους και το άτομο που ήταν υπεύθυνο για τα λάθη δεν ανήκει πλέον στο εργατικό δυναμικό της.

Η Macy’s είναι η τελευταία εταιρεία που αναφέρει προβλήματα και «τρύπες» στα οικονομικά στοιχεία εν μέσω μιας αυξανόμενης έλλειψης ειδικευμένων λογιστών τα τελευταία χρόνια, αναφέρει η Wall Street Journal. Λιγότεροι φοιτητές ακολουθούν σπουδές λογιστικής, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται περισσότερα κενά που μένουν ακάλυπτα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, με τους ειδικούς να προειδοποιούν ότι το πρόβλημα μπορεί να επιδεινωθεί καθώς περισσότεροι λογιστές συνταξιοδοτούνται. Το λογιστικό σφάλμα προστέθηκε στους «πονοκεφάλους» της αλυσίδας πολυκαταστημάτων που βλέπει τις πωλήσεις της να μειώνονται τα τελευταία χρόνια λόγω της έκρηξης του ηλεκτρονικού εμπορίου. Ο διευθύνων σύμβουλος της Macy’s Τόνι Σπρινγκ έχει βάλει στόχο να ανανεώσει τις δραστηριότητες της εταιρείας κλείνοντας τοποθεσίες με χαμηλή απόδοση και βελτιώνοντας την καταναλωτική εμπειρία των πελατών. Εμπόδιο στις προσπάθειές του αποτελούν οι αλλαγές στις καταναλωτικές συνήθειες των Αμερικανών, που είναι πλέον πιο επιφυλακτικοί και προσεκτικοί στις αγορές τους και αφιερώνουν περισσότερο χρόνο κάνοντας βόλτες στις βιτρίνες. Με βάση τα προκαταρκτικά αποτελέσματα, η εταιρεία είπε ότι οι πωλήσεις της μειώθηκαν κατά 2,4%, στα 4,74 δισ. δολάρια, το τρίμηνο που έληξε στις 2 Νοεμβρίου, περισσότερα από τα 4,72 δισ. δολάρια που ανέμεναν οι αναλυτές οι οποίοι συμμετείχαν σε δημοσκόπηση του FactSet. Μέσα σε αυτό το κλίμα, η αλυσίδα λιανικής ανακοίνωσε ότι θα κλείσει τον Φεβρουάριο 150 καταστήματα σε όλη τη χώρα, σε μια πρωτοβουλία αναδιοργάνωσης για να επικεντρωθεί στις πωλήσεις πολυτελείας. Αυτό σημαίνει ότι θα παραμείνουν ανοικτά 350 καταστήματα Macy’s, καθώς και τα καταστήματα ομορφιάς και περιποίησης δέρματος Bloomingdale’s και Bluemercury, τα οποία έχουν «υπεραποδόσεις» στο χαρτοφυλάκιο της εταιρείας. Η αλυσίδα Macy’s, τα πολυκαταστήματα - θεσμός για τη Νέα Υόρκη που έγιναν συνώνυμο του αμερικανικού καταναλωτισμού, απέρριψε τον Ιούλιο συνομίλιες εξαγοράς με ιδιώτες επενδυτές και επέλεξε να ακολουθήσει τη δική της στρατηγική εξυγίανσης.

Νέο μεγάλο τραπεζικό deal επιδιώκει η ιταλική UniCredit

Κατέθεσε πρόταση εξαγοράς της ανταγωνίστριας της BPM έναντι 10,1 δισ.

Σε μία αιφνιδιαστική κίνηση, η ιταλική τράπεζα UniCredit κατέθεσε πρόταση για να εξαγοράσει την εγκώρια ανταγωνίστριά της Banco BPM αντί 10,1 δισ. ευρώ, καθώς ο διευθύνων σύμβουλος Αντρέα Ορσέλ εντείνει τις προσπάθειές του να ενοποιήσει τον κατακερματισμένο χρηματοπιστωτικό κλάδο της Ευρώπης. Εάν ολοκληρωθεί η συμφωνία –μέχρι τις αρχές Ιουνίου του 2025 με βάση τις εκτιμήσεις– θα δημιουργηθεί η τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα της Ευρώπης με βάση την κεφαλαιοποίηση της αγοράς. «Η Ευρώπη χρειάζεται ισχυρότερες, μεγαλύτερες τράπεζες για να τη βοηθήσουν να ενισχύσει την οικονομία της και να ανταγωνιστεί τα άλλα μεγάλα οικονομικά μπλόκ», ανέφερε ο Ορσέλ. Η εξαγορά της BPM θα «διευρύνει τη γεωγραφική μας εμβέλεια, θα επεκτείνει τη βάση

Εάν ολοκληρωθεί η συμφωνία, θα δημιουργηθεί η τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα της Ευρώπης.

πελατών μας τόσο σε πελάτες λιανικής όσο και σε εταιρικούς πελάτες και θα αναπτύξει περαιτέρω τις premium επιχειρήσεις μας», τόνισε, εδραιώνοντας τη θέση της UniCredit ως της δεύτερης μεγαλύτερης τράπεζας της Ιταλίας, μετά την Intesa Sanpaolo. Η BPM –η τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα της γείτονος– έχει μια ισχυρή βάση πελατών λιανικής και είναι ο μεγαλύτερος πάροχος στις πλούσιες περιοχές του βορρά της Ιταλίας, συμπεριλαμβανομένων της Λομβαρδίας. Η προσφορά εξαγοράς της Banco BPM είναι ανεξάρτητη από την προτεινόμενη επένδυση στη γερμανική Commerzbank, την οποία τόσο η διοίκηση της τράπεζας, όσο και η πολιτική ηγεσία στο Βερολίνο έχουν απορρίψει.

Η BPM είναι η τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα της Ιταλίας, έχει ισχυρή βάση πελατών λιανικής και είναι ο μεγαλύτερος πάροχος στις πλούσιες περιοχές του βορρά.

Οποιαδήποτε νέα κίνηση εξαγοράς της Commerzbank θα γίνει μόνο μετά τις γερμανικές εκλογές που έχουν προγραμματιστεί για τις 23 Φεβρουαρίου. Σε μήνυμα που δημοσιεύθηκε χθες στον ιστότοπο της UniCredit, ο Ορσέλ είπε πως «είτε θα επιδιώξουμε να προχωρήσουμε περαιτέρω εάν οι συνθήκες είναι κατάλληλες, είτε θα αποχωρήσουμε από την επένδυση και θα μας επιστραφεί το κεφάλαιο». Αυτή η απόφαση θα πάρει χρόνο πρόσθεσε, καθώς ο κολοσσός θα σεβαστεί την εκλογική διαδικασία στη Γερμανία. Με φόντο τις εξελίξεις, οι μετοχές της BPM σημείωσαν άνοδο 5% στις αρχές της διαπραγματεύσεως στο Μιλάνο, ενώ η UniCredit υποχώρησε κατά 2,9%. Οι μετοχές της Commerzbank

υποχώρησαν κατά 6% στη Φρανκφούρτη. Η Banco BPM σημειώτεον αγόρασε αυτόν τον μήνα το 5% της διασυστώμενης μεσαίου μεγέθους ανταγωνίστριας Monte dei Paschi (MPS), μια κίνηση που θεωρείται ότι ανοίγει τον δρόμο για μια ενδεχόμενη συνένωση, καθώς το κράτος αποσύρεται πλήρως από την MPS. Ακολουθεί επίσης μια προσφορά εξαγοράς ύψους 1,6 δισ. ευρώ που υπέβαλε η Banco BPM για να αποκτήσει τον πλήρη έλεγχο της εταιρείας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων Anima Holding, καθώς επιδιώκει να ενισχύσει τις καθαρές αμοιβές ενόψει της πτώσης των επιτοκίων. Οι συζητήσεις για ενοποίηση μεταξύ των ευρωπαϊκών τραπεζών έχουν «πάρει φωτιά» τους τελευταίους μήνες, με τους

υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στην Γηραιά Ηπειρο να προωθούν αντίστοιχες κινήσεις. Στόχος τους να ενθαρρύνουν την εμφάνιση μεγαλύτερων εγκώριων ομίλων και πολυεθνικών τραπεζών που μπορούν να αμφισβητήσουν τις αμερικανικές εταιρείες και τους ταχέως αναπτυσσόμενους αντιπάλους στην Ασία. Στην πράξη ωστόσο η ολοκλήρωση συμφωνιών παραμένει δύσκολη και χρονοβόρα. Οι εθνικές ανησυχίες και οι πολιτικοί προβληματισμοί συχνά υπερσχύουν κάθε επιθυμίας. Ενδεικτικό είναι ότι ο καγκελάριος της Γερμανίας, Ολαφ Σολτς, ο οποίος είχε ταχθεί υπέρ της μεγαλύτερης χρηματοοικονομικής ολοκλήρωσης στην Ευρώπη, αποκάλυψε την κίνηση της UniCredit «εχθρική εξαγορά».

'TIS THE SEASON

LARNACA

Christmas

LAND

EUROPE SQUARE LARNACA

Μέγας Χορηγός:

EUROBANK Cyprus

Χορηγοί:

ALAMBRA

MOO

PARK PALIATSO

VASSOS Psarolimano

Primo

Fontana

Parex

Pharma LEAD

ION ΤΙΑ ΠΙΑΤΑ

LUNO COFFEE

GIANTS

Χορηγός Επικοινωνίας:

DEE JAY 93.5

Ενοποίηση κεφαλαιαγορών στην Ε.Ε. ζητάει η Λαγκάρντ

Επιτακτική η ανάγκη, κάνουμε πολύτιμο χρόνο, σημειώνει η πρόεδρος της ΕΚΤ

Σε μια περίοδο που εντείνεται η ανησυχία της Ε.Ε. για την αδιαμφισβήτητη υπεροχή της υπερδύναμης σε ανταγωνιστικότητα, καινοτομία και τεχνολογία και ολόένα περισσότεροι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι χαρακτηρίζουν «παράξια απειλή» για τη Γηραιά Ηπειρο το χάσμα που τη χωρίζει από τις ΗΠΑ, η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ επανέλαβε χθες στο ακανθώδες θέμα της ενοποίησης των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών. Επικαλούμενη τη συνεχή προσπάθεια της Ευρώπης να ανταγωνιστεί την υπερδύναμη σε καινοτομία αλλά και την επιδείνωση του γεωπολιτικού περιβάλλοντος, η κ. Λαγκάρντ υπενθύμισε πως είναι επιτακτική ανάγκη να δημιουργήσει η Ε.Ε. μια ενιαία κεφαλαιαγορά. Μιλώντας στο Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Συνέδριο στη Φρανκφούρτη, η κ. Λαγκάρντ τόνισε πως η αδράνεια της Γηραιάς Ηπείρου έχει ως αποτέλεσμα να κάνει διαρκώς χρόνο, καθώς την ίδια ακριβώς έκκληση είχε απευθύνει στο ίδιο συνέδριο πριν από ένα χρόνο, αλλά μέχρι στιγμής χωρίς αποτέλεσμα.

«Στον ένα χρόνο που έχει μεσολαβήσει, έχει έρθει στο φως η συνεχής υποβάθμιση της Ευρώπης όσον αφορά

Κοινή επιστολή με το ίδιο θέμα από τον διοικητή της Bundesbank Γιοακίμ Νάγκελ και τον Γάλλο ομόλογό του Φρανσουά Βιλερουά ντε Γκαλό.

την καινοτομία», τόνισε η κ. Λαγκάρντ και υπογράμμισε πως δεν αμφισβητεί πλέον κανείς το χάσμα που χωρίζει την Ευρώπη από τις ΗΠΑ στον τομέα της τεχνολογίας. Πρόσθεσε επίσης πως «το γεωπολιτικό περιβάλλον είναι σήμερα λιγότερο ευνοϊκό και αυξάνονται διαρκώς οι απειλές στο διεθνές εμπόριο από όλες τις πλευρές του κόσμου». Ήταν σαφής αναφορά στις εξελίξεις που έχουν μεσολαβήσει από την αντιστοίχη ομιλία της το 2023, καθώς έκτοτε έχει επανέλθει ο Ντόναλντ Τραμπ, ενώ οι προσπάθειες της Ε.Ε. να προχωρήσει την ενοποίηση των κεφαλαιαγορών παραμένουν σε στασιμότητα. Και στο μεταξύ, οι δύο μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης, Γερμανία και Γαλλία, αντιμε-

Η Κριστίν Λαγκάρντ υπογράμμισε πως οι χρηματαγορές της Ε.Ε. είναι «άκρως κατακερματισμένες» και ότι στη διάρκεια του περασμένου έτους λειτουργούσαν στην Ε.Ε. 295 διαφορετικοί τόποι διαπραγμάτευσης.

τωπίζουν παρατεταμένη πολιτική κρίση, ενώ το Βερολίνο οδεύει προς εκλογές στις αρχές του επόμενου έτους. Για όλους αυτούς τους λόγους η κ. Λαγκάρντ υπογράμμισε πως «έχει γίνει ακόμη πιο επείγουσα η ανάγκη να ενοποιήσουμε τις κεφαλαιαγορές μας, μια επιτακτική ανάγκη που όμως δεν συνοδεύεται από απλή πρόοδο».

Η κ. Λαγκάρντ υπενθύμισε μάλιστα ότι στη δεκαετία που έχει παρέλθει από το 2015, οπότε η Ε.Ε. έθεσε για πρώτη φορά στόχο την ενοποίηση των κεφαλαιαγορών της, έχουν παρουσιαστεί «55 προτάσεις για σχετικές ρυθμίσεις και 50 πρωτοβουλίες χωρίς νομική ισχύ». Επισήμανε μάλιστα πως όλη αυτή η διαδικασία «είχε ως αποτέλεσμα να γίνει το σχέδιο της ενοποίησης των κεφαλαιαγορών θύμα των εθνικών συμφερόντων, με τους μεν να αντιμετωπίζουν

τους δε ως απειλή». Υπογράμμισε επίσης πως οι χρηματαγορές της Ε.Ε. είναι «άκρως κατακερματισμένες», όπως και ότι στη διάρκεια του περασμένου έτους λειτουργούσαν στην Ε.Ε. 295 διαφορετικοί τόποι διαπραγμάτευσης. Χαρακτηρίζοντας εμμέσως αναχρονιστική την εικόνα των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών, η κ. Λαγκάρντ τόνισε πως «αν οι Ευρωπαίοι ηγέτες μπορούσαν να παρακάμψουν τα επενδεδυμένα συμφέροντα που προστατεύονται όπως τα φρούρια της αρχαιότητας, τότε ίσως θα έχουμε μια ευκαιρία».

Την ανησυχία της κ. Λαγκάρντ συμμερίζονται και οι συνεργάτες της στο Δ.Σ. της ΕΚΤ, που τοποθετήθηκαν παράλληλα με την πρόεδρο της ΕΚΤ. Ο διοικητής της Bundesbank Γιοακίμ Νάγκελ και ο ομόλογός του της Τράπεζας της Γαλλίας Φρανσουά Βιλερουά ντε Γκαλό,

που παρευρέθησαν χθες στο ίδιο τραπεζικό συνέδριο, δημοσίευσαν κοινή επιστολή τους με το ίδιο θέμα στο χθεσινό φύλο της γερμανικής Frankfurter Allgemeine Zeitung και της γαλλικής Le Monde και απευθύνουν έκκληση για δράση. Τονίζουν πως είναι αναγκαία τόσο η τραπεζική ένωση όσο και η ένωση κεφαλαιαγορών και υπογραμμίζουν πως «πρέπει να επενδύουμε και διαθέτουμε τα μέσα για να το κάνουμε, καθώς η αποταμίευση του ιδιωτικού τομέα ανέρχεται σε 300 δισ. ευρώ ετησίως». Προσθέτουν, όμως, πως «σε αντίθεση με τις ΗΠΑ, δεν διαθέτουμε ακόμη τον κατάλληλο μηχανισμό μεσολάβησης».

Επιπλέον, η κ. Λαγκάρντ πρόσθεσε πως η Ευρώπη πρέπει «να αξιοποιήσει στο έπακρο τις δυνατότητες των αναπτυξιακών τραπεζών μας και ιδιαιτέρως

της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕΠ)». Όπως σημείωσε, «πρέπει να γίνουν ακόμη πολλά για να αποδευθεί το δυναμικό της ΕΤΕΠ και να δώσει τη δυνατότητα να φτάσουμε τους άλλους ταχύτερα». Πρόσθεσε πως, ειδικότερα, πρέπει να δοθεί στην ΕΤΕΠ η δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τους πόρους της πιο αποτελεσματικά και να παρέχει ευρύτερη γκάμα εργαλείων ώστε να στηρίξει καινοτομίες, και ιδιαιτέρως όταν πρόκειται για νεοφυείς εταιρείες. Κλείνοντας την ομιλία της, η πρόεδρος της ΕΚΤ τόνισε πως η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με μια απόφαση για το περαιωμένο της και κατέληξε με ένα σχήμα λόγου: «Βλέπετε τους άλλους να τρώνε το δικό μας γεύμα, πρέπει να διαλέξετε είτε να γίνετε το γεύμα τους είτε να φτιάξετε τη δική σας μαγειρική, γιατί μπορούμε να το κάνουμε».

Αμερικανός επενδυτής ενδιαφέρεται να αγοράσει τον αγωγό Nord Stream 2

Ένας Αμερικανός επενδυτής, που επί χρόνια είχε επιχειρηματική δραστηριότητα στη Ρωσία, ενδιαφέρεται να αγοράσει τον Nord Stream 2 και έχει ζητήσει από την αμερικανική κυβέρνηση την άδεια να υποβάλει προσφορά, αν ο αγωγός βγει σε δημοπρασία που διοργανώνουν οι ελβετικές αρχές. Την είδηση αναφέρει αποκλειστικό ρεπορτάζ της Wall Street Journal, σύμφωνα με το οποίο πρόκειται για τον Στίβεν Λιντς, που συνέδραμε με γενναία ποσά την προεκλογική εκστρατεία του Ντόναλντ Τραμπ. Προκειμένου να βρει ανταπόκριση στο αίτημά του, στην επικοινωνία του με Αμερικανούς αξιωματούχους, ο Λιντς υποστηρίζει ότι αν ο αγωγός περιέλθει στην ιδιοκτησία Αμερικανού θα αποτελέσει διαπραγματευτικό πλεονέκτημα στις ειρηνευτικές συνομιλίες για τον τερματισμό του πολέμου στην Ουκρανία και θα εξυπηρετήσει τα αμερικανικά συμφέροντα.

Ο λόγος, βέβαια, για τον επίμαχο α-

Εχει ζητήσει από την κυβέρνηση των ΗΠΑ την άδεια να υποβάλει προσφορά, αν ο αγωγός βγει σε δημοπρασία.

γωγό που βρέθηκε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος εν μέσω του πολέμου, όταν εξεργάγη και άρχισαν οι αλληλοκατηγορίες για το ποια πλευρά έκανε το σμπατοτάζ. Σημειωτέον ότι η αμερικανική εφημερίδα έχει υποστηρίξει σε άλλο ρεπορτάζ της ότι το σμπατοτάζ έκανε ομάδα Ουκρανών. Σε μια σπάνια συνέντευξη του, ο Λιντς τονίζει πως «είναι ευκαιρία που συμβαίνει μια φορά στη ζωή μιας γενιάς να περιέλθει σε αμερικανικά και ευρωπαϊκά χέρια ο έλεγχος της προσφοράς ενέργειας στην Ευρώπη για όσο διαρκέσει ακόμη η εποχή των ορυκτών καυσίμων». Ο αγωγός, που έχει μήκος περίπου 1.231 χιλιομέ-

Ο αγωγός, μήκους 1.231 χιλιομέτρων, θα συνέδεε τα κοιτάσματα ρωσικού φυσικού αερίου με την Ευρώπη. Ολοκληρώθηκε λίγο πριν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία το 2022, γι' αυτό και δεν λειτουργήσει ποτέ.

τρων, ήταν το κόσμημα της ενεργειακής βιομηχανίας της Ρωσίας καθώς συνέδεε τα τεράστια κοιτάσματα ρωσικού φυσικού αερίου με την Ευρώπη. Ολοκλη-

ρώθηκε λίγο πριν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία το 2022, γι' αυτό και δεν λειτουργήσει ποτέ. Ανήκει σε θυγατρική του ρωσικού κρατικού κο-

λοσού Gazprom, μια θυγατρική που υπέβαλε αίτημα πτώχευσης στην Ελβετία λίγες ημέρες μετά την εισβολή. Ακολούθησε τον Σεπτέμβριο του ίδιου έτους σειρά υποθαλάσσιων εκρήξεων, που κατέστρεψαν τον έναν από τους δύο σωλήνες του.

Όπως τονίζει η WSJ, ο Λιντς υποστηρίζει ότι όταν τελειώσει ο πόλεμος, τόσο η Ρωσία όσο και η παλαιότερη πελατεία της, η Γερμανία και μεγάλο μέρος της Ευρώπης, θα θέλουν να λειτουργήσει ο αγωγός ανεξαρτήτως σε ποιον ανήκει. Υποστηρίζει μάλιστα πως είναι σε θέση να αγοράσει τον αγωγό, η αξία του οποίου αποτιμάται προς το παρόν σε 11 δισ. δολ. Πιστεύει δε πως δεν θα αντιμετωπίσει ανταγωνισμό από άλλους επενδυτές, καθώς οι περισσότεροι δεν θα θελούσαν να εμπλακούν σε μια τόσο γεωπολιτικά περίπλοκη κατάσταση. Στο παρελθόν ο Λιντς έχει σημειώσει σημαντικές επιτυχίες αγοράζοντας σε χαμηλές τιμές ορισμένα περιουσιακά

στοιχεία της Ρωσίας. Απέκτησε έτσι τη φήμη ότι είναι ένας από τους ελάχιστους Αμερικανούς επενδυτές που κατόρθωσαν να κινηθούν μέσα στο επικίνδυνο και περίπλοκο πολιτικό και οικονομικό περιβάλλον της Ρωσίας. Το 2022 πήρε την άδεια του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών για να ολοκληρώσει την εξαγορά ελβετικής θυγατρικής της ρωσικής τράπεζας Sberbank, η οποία υποέκειτο στις κυρώσεις της Ουάσιγκτον. Όλα αυτά έχουν κινήσει υποψίες για τις σχέσεις του με τη ρωσική κυβέρνηση. Εχει μάλιστα κατηγορηθεί ότι το 2007 μαζί με μια ομάδα ξένων επενδυτών συμμετείχε σε «στημένη» κοινοπραξία περιουσιακών στοιχείων της Yukos, άλλοτε πετρελαϊκού κολοσσού της Ρωσίας. Η διοίκηση ολλανδικής θυγατρικής της Yukos ισχυρίστηκε ότι ο Λιντς μαζί με τους άλλους επενδυτές συνεννοήθηκαν κρυφά με στελέχη του ρωσικού κράτους για να προκαθορίσουν την τιμή πώλησης της εταιρείας.

Μια ανάσα από τις 100.000 δολάρια το bitcoin

Μια ανάσα από τις 100.000 δολάρια έχει φτάσει το bitcoin μετά το ξέφρενο ράλι που ακολούθησε την εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ στην προεδρία των ΗΠΑ. Το μεγαλύτερο ψηφιακό νόμισμα άγγιξε την Παρασκευή το ρεκόρ των 99.505 δολαρίων. Η αγορά κρυπτονομισμάτων στο σύνολό της έχει κερδίσει περίπου 1 τρισ. δολάρια μετά την εκλογική νίκη του Τραμπ στις 5 Νοεμβρίου.

Εν τω μεταξύ, ο πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (SEC) Γκάρι Γκένσλερ ανακοίνωσε την απόφασή του να παραιτηθεί στις 20 Ιανουαρίου, οπότε αναμένεται να ορκιστεί ο Τραμπ. Η θητεία του Γκένσλερ χαρακτηρίστηκε από καταγιομό ρυθμίσεων της SEC στον κλάδο των κρυπτο, ο οποίος αναμένει ότι επί Τραμπ θα αρθούν.

Η μεταβατική ομάδα του νεοεκλεγέ-

Η αγορά κρυπτονομισμάτων στο σύνολό της έχει κερδίσει περίπου 1 τρισ. δολάρια μετά την εκλογική νίκη του Τραμπ.

ντος προέδρου έχει αρχίσει να συζητάει ακόμα και το ενδεχόμενο να δημιουργήσει μια νέα θέση στον Λευκό Οίκο που θα ασχολείται με την πολιτική για τα ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία. Ο κλάδος των κρυπτονομισμάτων επιδιώκει μια απευθείας επικοινωνία με τον εκλεγμένο πρόεδρο, ο οποίος είναι πλέον ένθερμος υποστηρικτής τους.

Οι υπέρμαχοι του bitcoin εκτιμούν πως η κατάκτηση του επιπέδου των 100.000 δολαρίων θα αποτελέσει συμ-

βολική διάψευση των σκεπτικιστών, που βλέπουν μικρή χρησιμότητα στα κρυπτονομίσματα και καταγγέλλουν τις σχέσεις τους με το έγκλημα. Παρότι το bitcoin έχει υπερδιπλασιάσει την τιμή του φέτος, πολλοί ειδικοί εξακολουθούν να αμφισβητούν το κατά πόσον είναι κατάλληλο για επενδυτικά χαρτοφυλάκια. «Το bitcoin δεν είναι κάτι που μπορείτε να αποτιμήσετε», δηλώνει ο Θέμης Θεμιστοκλέους, επικεφαλής επενδύσεων της UBS Wealth Management. «Είναι πολύ ευμετάβλητο και πιστεύουμε ότι μπορείτε να έχετε στο χαρτοφυλάκιό σας άλλα αντισταθμιστικά στοιχεία, όπως ο χρυσός, που αποδεικνύονται διαρκώς πολύ πιο αποθερμους υποστηρικτές τους».

Μια ομάδα δώδεκα αμερικανικών ETFs που επενδύουν στο bitcoin προσείλκυσε καθαρή εισροή άνω των 6,8

δισ. δολαρίων κατά την περίοδο μετά την ημέρα των εκλογών, σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκέντρωσε το Bloomberg. Το συνολικό ενεργητικό της ομάδας έχει ξεπεράσει τα 100 δισ. δολάρια. Ο Τραμπ έχει υποσχεθεί να θεσπίσει ένα υποστηρικτικό ρυθμιστικό πλαίσιο για τα κρυπτονομίσματα στις ΗΠΑ και να δημιουργήσει ένα στρατηγικό απόθεμα bitcoins. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των υποσχέσεών του και οι λεπτομέρειες γύρω από το απόθεμα σε bitcoin παραμένουν αβέβαια.

Το πρόσφατο ράλι έχει αμβλύνει τις δυσάρεστες μηνύες από την πτώση της αγοράς το 2022, όταν αποκαλύφθηκαν απάτες και άλλες επικίνδυνες πρακτικές στο κλάδο των κρυπτονομισμάτων και ακολούθησε η κατάρρευση του ανταλλακτρίου FTX.

Τη δημιουργία υποστηρικτικού ρυθμιστικού πλαισίου για τα κρυπτονομίσματα στις ΗΠΑ και ενός στρατηγικού αποθέματος bitcoins έχει υποσχεθεί ο Τραμπ.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

DSV Global Transport and Logistics

Υψηλής ποιότητας λύσεις ομαδοποιημένων μεταφορών. Ανταγωνιστικές τιμές και ταχύτητα.

DSV

Σάρωστε αυτόν τον QR κωδικό και μάθετε περισσότερα!

We add value to your business. | gapgroup.com

Δυσφορία για την ακρίβεια από καταναλωτές σε όλο τον κόσμο

Ο πληθωρισμός επηρεάζει τις πολιτικές εξελίξεις από τις ΗΠΑ μέχρι τη Γερμανία

Ο πληθωρισμός που γνωρίσαμε τα τελευταία χρόνια, συνεπακόλουθο της πανδημίας και του εμφράγματος στην εφοδιαστική αλυσίδα αλλά και της ενεργειακής κρίσης, έπληξε το βιοτικό επίπεδο των καταναλωτών ανά τον κόσμο, ανάγκασε τις κεντρικές τράπεζες σε μια επιθετική στροφή σε περιοριστική νομισματική πολιτική και έφερε τις κυβερνήσεις αντιμέτωπες με τη δυσφορία των ψηφοφόρων τους. Κι ενώ εδώ και αρκετούς μήνες αποκλιμακώνεται και τείνει προς τα θεωρούμενα κανονικά επίπεδα, έχει προλάβει να αφήσει το τοξικό αποτύπωμά του στην πολιτική ζωή των ανεπτυγμένων οικονομιών επηρεάζοντας καθοριστικά την πολιτική συγκυρία.

Όπως αναφέρει σχετικά δημοσίευμα των Financial Times, η δυσανεξία των Αμερικανών για την κατάσταση της οικονομίας και ειδικότερα για την ακρίβεια υπήρξε καθοριστικός παράγοντας στη νίκη του Ντόναλντ Τραμπ, ενώ έχει εξωθήσει τους ψηφοφόρους να στραφούν κατά των πολιτικών σε χώρες με ανεπτυγμένες οικονομίες, όπως η Βρετανία και η Ιαπωνία. Και οι δημοσκοπήσεις προδίδουν πως οι μακροπρόθεσμες συνέπειες του πληθω-

Τον Σεπτέμβριο οι τιμές στις χώρες του ΟΟΣΑ ήταν περίπου 30% υψηλότερες από τα επίπεδα στα οποία βρίσκονταν τον Δεκέμβριο του 2019.

ρισμού θα διακυβεύσουν και το αποτέλεσμα εθνικών εκλογών οι οποίες θα διεξαχθούν το επόμενο έτος σε πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένων της Γερμανίας και του Καναδά.

Όπως τονίζει ο Ρόμπερτ Φορντ, καθηγητής Πολιτικών Επιστημών στο Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ, «ο πληθωρισμός αποτελεί παρελθόν για τους ψηφοφόρους μόνον όταν έχουν συνηθίσει στα νέα επίπεδα τιμών». Τον Σεπτέμβριο ο μέσος όρος πληθωρισμού στις πλούσιες χώρες του ΟΟΣΑ υποχώρησε στα χαμηλότερα επίπεδα που είχαν καταγραφεί από το καλοκαίρι του 2021. Το πλήγμα στο βιοτικό επίπεδο των καταναλωτών αντανάκλα, όμως, η χαμηλή καταναλωτική εμπιστοσύνη που στις χώρες του ΟΟΣΑ βρίσκεται κατά 1,7 ε-

Στις μισές χώρες του ΟΟΣΑ τα τρόφιμα είναι περίπου κατά 50% πιο ακριβά σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2019 και οι αυξήσεις στις ωριαίες αποδοχές των εργαζομένων δεν επαρκούν για να αναπληρώσουν την απώλεια του εισοδήματός τους.

κατοσταία μονάδα κάτω από τα προ πανδημίας επίπεδα. Κι ενώ οι μισθοί αυξάνονται τώρα περισσότερο από τις τιμές, τα πραγματικά εισοδήματα των νοικοκυριών σε πολλές μεγάλες και ανεπτυγμένες οικονομίες μόλις που έχουν υπερβεί τα προ πανδημίας επίπεδα. Τον Σεπτέμβριο οι τιμές στις χώρες του ΟΟΣΑ ήταν περίπου 30% υψηλότερες από τα επίπεδα στα οποία βρίσκονταν τον Δεκέμβριο του 2019, ακριβώς προτού μεσολαβήσει η πανδημία και προκαλέσει μια σειρά από σοκ που –μαζί με τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία– οδήγησε στον πλέον επιθετικό πληθωρισμό των τελευταίων περίπου 40 ετών.

Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα ο Πολ Ντόλντς, οικονομολόγος στη συμβουλευτική Capital Economics, επισημαίνει πως «οι καταναλωτές κοιτάζουν πόσα πληρώνουν στους λογαριασμούς του ηλεκτρικού ρεύματος και του νερού

ή πόσα δίνουν κάθε εβδομάδα για τρόφιμα, και καταλήγουν στο συμπέρασμα πως δεν έχει μειωθεί η ακρίβεια και το κόστος διαβίωσης παραμένει σε υψηλά επίπεδα». Περίπου στις μισές χώρες του ΟΟΣΑ οι τιμές των τροφίμων είναι σχεδόν 50% υψηλότερες σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2019 και οι αυξήσεις στις ωριαίες αποδοχές των εργαζομένων δεν επαρκούν για να αναπληρώσουν την απώλεια του εισοδήματός τους. «Οι καταναλωτές και ψηφοφόροι συνήθως θυμούνται το ύψος των τιμών», επισημαίνει ο Πολ Ντόννοβαν, οικονομολόγος της UBS, και τονίζει πως οι κάπως παλιότερες και υψηλές τιμές μένουν χαραγμένες στη μνήμη των καταναλωτών επί 18 μήνες ή και περισσότερο και όταν είναι πραγματικά φθηνά θεωρούνται «αθέμιτες». Η Ιζαμπέλα Βέμπερ, καθηγήτρια Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Αμχερστ της Μασαχουσέτης,

επικαλούμενη τις ιστορικές έρευνες τονίζει ότι όταν υπάρχει επιθετικός πληθωρισμός μπορεί να αποσταθεροποιησει ολόκληρες κοινωνίες και πολιτικά συστήματα. Η ίδια επισημαίνει πως αυτή η πρόσφατη έκρηξη των τιμών ήταν ι-διαίτερως επικίνδυνη, καθώς οι ανεπτυγμένες οικονομίες δεν έχουν γνωρίσει υψηλό πληθωρισμό περίπου από τη δεκαετία του 1970, και το χειρότερο είναι ότι οι τιμές εκτοξεύθηκαν κυρίως στα βασικά είδη διατροφής και πρώτης ανάγκης, στη στέγαση, στην ενέργεια και στις μεταφορές. Και οι άνθρωποι «πήγαιναν να κοιμηθούν νησικοί και πεινασμένοι, γι' αυτό έχασαν την εμπιστοσύνη τους στο σύστημα και στράφηκαν εναντίον των κρατών τους και των κυβερνήσεών τους».

Στη Γερμανία, για παράδειγμα, που οδεύει προς πρόωπες εκλογές στις αρχές του επόμενου έτους, κύριο κερδισμένο

από την κρίση του πληθωρισμού είναι τα κόμματα της άκρας Δεξιάς και της άκρας Αριστεράς. Το ακροδεξιό κόμμα Εναλλακτική για τη Γερμανία (AfD) και η ακροαριστερή Συμμαχία της Σάρα Βάγκενκνεχτ (BSW) αναμένεται να συγκεντρώσουν το ένα τέταρτο των ψήφων, καταγράφοντας έτσι ένα επίπεδο υποστήριξης που δεν έχει καταγραφεί μετά τη δεκαετία του 1920. Και το ιδιαίτερα ενδιαφέρον στοιχείο προκύπτει από δημοσκοπήσεις που διεξήγαγε η εταιρεία Infratest Dimap για λογαριασμό του ραδιοφωνικού σταθμού ARD και η οποία δόθηκε στη δημοσιότητα τον περασμένο μήνα: το 44% των Γερμανών ανησυχεί πως δεν θα μπορέσει να διατηρήσει τον τρόπο ζωής που έχει έως τώρα, αλλά το αντίστοιχο ποσοστό μεταξύ των οπαδών αυτών των δύο ακραίων κομμάτων φθάνει στο 75% και στο 77% αντιστοίχως.

Αυξάνεται το ενδιαφέρον Αμερικανών για τις «χρυσές βίζες» ευρωπαϊκών χωρών

Η Ευρώπη ενδέχεται να κατακλυσθεί σύντομα από ένα κύμα εμπορών Αμερικανών που ψήφισαν Δημοκρατικούς και θέλουν να φύγουν από τη χώρα για να μην αντιμετωπίσουν τη δεύτερη θητεία του Τραμπ. Γι' αυτό και ενδιαφέρονται ξαφνικά για τις λεγόμενες «χρυσές βίζες» που προσφέρουν άδεια παραμονής έναντι μιας σημαντικής επένδυσης στην εκάστοτε χώρα και ιθαγένεια ύστερα από κάποια χρόνια παραμονής σε αυτήν. Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσαν στο CNN ειδικές εταιρείες συμβούλων, έχει κυριολεκτικά εκτοξευθεί το ενδιαφέρον των Αμερικανών για τις «χρυσές βίζες», ενώ έως τώρα οι ενδιαφερόμενοι για το είδος προέρχονταν από χώρες με αυταρχικά καθεστώτα όπως η Κίνα, η Ρωσία, η Τουρκία ή κάποιες αραβικές χώρες και γενικότερα από χώρες με ιδιαίτερα πολιτική και οικονομική αστάθεια. Όπως αναφέρει η εταιρεία Henley & Partners, που ισχυρίζεται ότι εκείνη επινόσε

Τα ερωτήματα εκτοξεύθηκαν κατά 400% μέσα στην εβδομάδα της νίκης του Τραμπ σε σύγκριση με την αμέσως προηγούμενη εβδομάδα.

το σχήμα «ιθαγένεια έναντι επένδυσης» και μάλιστα τη δεκαετία του 1990, τα ερωτήματα πλούσιων Αμερικανών για τις «χρυσές βίζες» εκτοξεύθηκαν κατά 400% μέσα στην εβδομάδα της νίκης του Τραμπ σε σύγκριση με την αμέσως προηγούμενη εβδομάδα. Κατά τη διάρκεια του 2024 συνολικά οι σχετικές ερωτήσεις Αμερικανών σημείωσαν αύξηση 33% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος και βέβαια το ενδιαφέρον τους επικεντρωνόταν κατά κύριο λόγο στις ευρωπαϊκές χώρες.

Ως πλέον δημοφιλής μεταξύ των Α-

Ως πλέον δημοφιλής μεταξύ των Αμερικανών για την απόκτηση «χρυσής βίζας» αναδεικνύεται η Πορτογαλία και ακολουθούν Ελλάδα, Ισπανία και Ιταλία.

μερικανών αναδεικνύεται η Πορτογαλία καθώς προσφέρει τη «χρυσή βίζα» της με πολύ πιο προσιτούς όρους σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, δε-

δομένου ότι απαιτεί μια επένδυση της τάξης των 250.000 ευρώ στην εθνική της κληρονομιά ή για την υποστήριξη καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων. Πα-

ράλληλα, κορυφεί ιθαγένεια έπειτα από μόνον πέντε χρόνια παραμονής του επενδυτή στο έδαφός της σε αντίθεση με τα 7 έως και 10 χρόνια παραμονής που αποτελούν προϋπόθεση για τη χορήγηση ιθαγένειας από Ελλάδα, Ισπανία και Ιταλία, οι οποίες είναι εξίσου ιδιαίτερες δημοφιλείς μεταξύ των πλούσιων Αμερικανών. Από τα στοιχεία του Ντομινίκ Βόλεκ, στελέχους της Henley & Partners, προκύπτει πως οι βαθύπλουτοι Αμερικανοί, όσοι έχουν δηλαδή πλούτο 50 εκατ. δολ. και άνω, προτιμούν τη Μάλτα και την Αυστρία καθώς προσφέρουν πολύ πιο άμεσα ιθαγένεια αν και με πολύ υψηλότερο τίμημα. Η μεν Μάλτα ζητά 600.000 ευρώ πληρωμή στο κράτος και επιπλέον 10.000 ευρώ σε φιλανθρωπικές οργανώσεις, ενώ η Αυστρία ζητά επένδυση 3,5 εκατ. σε επένδυση της χώρας.

Μιλώντας στο CNN ο Ντέιβιντ Λέσπερπας της Lesperance & Associates, συμβουλευτικής για θέματα μετανά-

στευσης, οι Αμερικανοί που ρωτούν για τις «χρυσές βίζες» των ευρωπαϊκών χωρών εννοούν «σφραγιά» ότι θέλουν να εγκατασταθούν σε άλλη χώρα μαζί και με την οικογένειά τους. «Τις τελευταίες δύο εβδομάδες συνολικά με τρεις ή τέσσερις Αμερικανούς πελάτες μου κατά μέσον όρο που ζητούν συμβουλές», τονίζει και επισημαίνει πως στα 34 χρόνια που κάνει αυτήν τη δουλειά δεν έχει ξαναδεί κάτι τέτοιο. Η Arton Capital, επίσης συμβουλευτική για θέματα μετανάστευσης, αναφέρει ότι δέχεται τουλάχιστον 100 ερωτήματα την ημέρα μετά τη νίκη του Τραμπ. Εκτιμά, ωστόσο, πως «μόνον ένα μικρό ποσοστό αυτών των ανθρώπων αποφασίζει τελικά να μεταναστεύσει, αλλά θέλουν όλοι να έχουν μια εναλλακτική λύση, ένα σχέδιο B», όπως τονίζει ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, Αρμάντ Αρτόν. Κατάληγε, πάντως, στο συμπέρασμα πως όλοι στον κλάδο του «θα είναι πολύ απασχολημένοι τους επόμενους μήνες».

Το 30% των νέων Πορτογάλων ζει στο εξωτερικό

Αντιμέτωπη με έναν διαρκώς αυξανόμενο ρυθμό brain drain βρίσκεται η Πορτογαλία, καθώς όλο και περισσότεροι νέοι επιστήμονες εγκαταλείπουν τη χώρα. Αξίζει να σημειωθεί ότι περίπου το 30% των νέων που γεννήθηκαν στην Πορτογαλία ζει και εργάζεται σήμερα στο εξωτερικό, αντιπροσωπεύοντας το υψηλότερο ποσοστό μετανάστευσης στην Ευρώπη. Ο αντίκτυπος αυτής της απώλειας γίνεται έντονα αισθητός στην πορτογαλική κοινωνία. Μια γενιά οπλισμένη με πτυχία ιατρικής, νοσηλευτικής και μηχανικής δεν έχει καμία προοπτική να βρει καλά αμειβόμενη εργασία στην πατρίδα της. Ένα τρανταχτό παράδειγμα είναι το κλείσιμο μαιευτικών κλινικών, λόγω χαμηλού αριθμού εργαζομένων,

το οποίο πρόσφατα ανάγκασε μια γυναίκα να ταξιδέψει 200 χιλιόμετρα για να βρει κατάλληλο μέρος να γεννήσει. Η κυβέρνηση συνασπισμού της χώρας χρησιμοποιεί τον φετινό προϋπολογισμό για να προσπαθήσει να ανακόψει τη διαρροή και να κρατήσει τους νέους πτυχιούχους στην Πορτογαλία. Η προτεινόμενη πολιτική είναι μια πολυετής φοροαπαλλαγή για άτομα ηλικίας 18 έως 35 ετών με ετήσιους μισθούς έως 28.000 ευρώ. Αλλά είναι αυτή η σωστή προσέγγιση; Η φορολογική ελάφυνση θα εξακολουθεί να μην αρθώνει στους νέους αρκετά χρήματα ώστε να παραμείνουν στην Πορτογαλία, σύμφωνα με τον Guardian. Για να έχει επιτυχία το εγχείρημα θα έπρεπε αρχικά οι μισθοί να είναι υψηλότεροι, οσώστο,

σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, μόνο το 2% των εργαζομένων στη χώρα ηλικίας 18 έως 35 ετών κερδίζει περισσότερα από 41.000 ευρώ ετησίως. Ένα παράδοξο που συμβαίνει στη χώρα της Ιβηρικής Χερσονήσου είναι ότι ενώ νέοι ψάχνουν απεγνωσμένα εργασία στον Καναδά, στη Βρετανία και στις ΗΠΑ, ταυτόχρονα νέοι από αυτές τις χώρες συρρέουν στην Πορτογαλία ως ψηφιακοί νομάδες. Η στένωση των αναγκιών αυτών φορολογικών εσόδων από τα κρατικά ταμεία όχι μόνο δεν θα λύσει τα προβλήματα της Πορτογαλίας, αλλά θα τα επιδεινώσει, σύμφωνα με αναλυτές. Η κανονότητα της χώρας να βελτιώσει το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης και να διατηρήσει τους επαγγελματίες υγείας εξαρτάται σε

μεγάλο βαθμό από τις δημόσιες επενδύσεις μέσω της είσπραξης φόρων. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο έχει εκφράσει μια σημαντική ανησυχία: δεν υπάρχει καμία απόδειξη ότι αυτό το μέτρο, το κόστος του οποίου σήμερα εκτιμάται σε 525 εκατ. ευρώ, θα είναι επιτυχές. Τα χρήματα αυτά θα ήταν προτιμότερο να δαπανηθούν για την αύξηση των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων, των εκπαιδευτικών και των εργαζομένων στις μεταφορές. Μία πρόταση για αυτή τη δαπανηρή αύξηση του μισθολογικού θα ήταν οι πλούσιοι συνταξιούχοι και οι ψηφιακοί νομάδες που απολαμβάνουν γενναία δωρά φορολογικά καθεστώτα, να συνεισφέρουν λίγο παραπάνω, καταλήγει ο Guardian.

Όλο και περισσότεροι νέοι επιστήμονες εγκαταλείπουν την Πορτογαλία.

ALPHA BANK
www.alphabank.com.cy

Αντικατάσταση
κάρτας

Αιτήσου αντικατάσταση
της κάρτας σου σε
περίπτωση απώλειας, κλοπής
ή καταστροφής, με το

ALPHA
360[®]

web mobile wallet

Το 36% των συμμετεχόντων στην έρευνα δήλωσε ότι σκοπεύει να ξοδέψει λιγότερα χρήματα κατά την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, σε σύγκριση με πέρσι και το 54% περίπου τα ίδια.

Οκτώ στους δέκα Έλληνες καταναλωτές θα προβούν σε αγορές την Black Friday

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Η **τιμή** αποτελεί πλέον το βασικό κριτήριο για τις αγορές των καταναλωτών στην Ελλάδα, κριτήριο μάλιστα που δεν κάνει μεγάλες διαφορές μεταξύ ομάδων των πληθυσμού που ανήκουν σε διαφορετικές εισοδηματικές βαθμίδες. Η μακρά διάρκεια των πληθωριστικών πιέσεων, χωρίς να υπάρχει μεγάλη αποκλιμάκωση, χωρίς ανάλογη και ταυτόχρονη αύξηση των εισοδημάτων, γεγονός που πλήττει σοβαρά και τη λεγόμενη μεσαία τάξη, καθιστά τους καταναλωτές τουλάχιστον διστακτικούς –αν όχι εντελώς αρνητικούς– στην πραγματοποίηση αγορών ενόψει των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Αρκέιοι, πάντως, από αυτούς που θα ψωνίσουν θα προσπαθήσουν να κυνηγήσουν τις προσφορές που ήδη έχουν ξεκινήσει στο πλαίσιο της Black Friday. Εάν πάντως η επιφυλακτικότητα που αποτυπώνεται στις έρευνες σε ό,τι αφορά την κατανάλωση κατά

Η τιμή αναδεικνύεται με διαφορά, σε σημαντικότερο κριτήριο (95%) για τις αγορές, σύμφωνα με έρευνα.

την εορταστική περίοδο επιβεβαιωθεί τελικά, τότε η χρονιά θα έχει εξελιχθεί αρνητικά για το λιανεμπόριο, το οποίο ήδη στο εννεάμηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2024 κατέγραψε αναμικτή αύξηση τζίρου.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την έρευνα της EY, Future Consumer Index Ελλάδα 2024, η οποία αναμένεται να παρουσιαστεί στο σύνολό της τον Δεκέμβριο, το 36% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι σκοπεύει να ξοδέψει λιγότερα χρήματα κατά την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς σε σύγκριση με πέρσι. Περισσότεροι από τους μισούς ερωτώμενους (54%) δήλωσαν ότι θα ξοδέψουν περίπου τα ίδια, ενώ 4% θα ξοδέψουν περισσότερο. Επίσης, 6% δήλωσαν ότι δεν θα προβούν σε αγορές.

Η πρόθεση για εορταστικές αγορές συνδέεται άμεσα με την ηλικία των καταναλωτών, καθώς μόλις 26% των ερωτώμενων ηλικίας 18-29 ετών δήλωσαν ότι θα ξοδέψουν λιγότερα ή καθόλου, ενώ το ποσοστό αυτό διπλασιάζεται στην ηλικιακή ομάδα 50-64 ετών (50%). Πιο χαλαρή εμ-

φανίζεται η σύνδεση με εισοδηματικά κριτήρια.

Η διάθεση για μειωμένες ή μηδενικές αγορές κατά τη φετινή εορταστική περίοδο στην Ελλάδα διαμορφώνεται στο ίδιο ακριβώς επίπεδο στις τυπολογίες των καταναλωτών, που αποδίδουν πρωταρχική σημασία στην τιμή και την προσιτότητα των προϊόντων (Affordability First), αλλά και τον αντίκτυπο των αγοραστικών τους επιλογών στην κοινωνία (Society First), αγίζοντας το 50% και στις δύο κατηγορίες.

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα ρωτήθηκαν, επίσης, σχετικά με τα σημαντικότερα κριτήρια με βάση τα οποία θα κάνουν τις αγορές τους την εορταστική περίοδο. Η τιμή αναδεικνύεται, με διαφορά, ως το σημαντικότερο κριτήριο (95%), ακολουθούμενη από την ποιότητα (65%). Οι καταναλωτές και ιδιαίτερα οι μεγαλύτερες ηλικίες αποδίδουν, επίσης, σημασία στο αν το προϊόν βρίσκεται σε προσφορά (55%), ενώ για το 28% των καταναλωτών 18-29 ετών σημαντικό είναι και η μάρκα του προϊόντος.

Αντίστοιχα, σε παγκόσμιο επίπεδο, σύμφωνα με τα τελευταία δεδομένα της έρευνας EY Holiday Shopping Survey, σχεδόν τα δύο τρίτα των 13.000 ερωτηθέντων καταναλωτών (64%) είναι επιφυλακτικοί ως προς τις εορταστικές εκπτώσεις, ενώ 45% δηλώνουν σκεπτικοί ως προς την οικονομική τους δυνατότητα να διαθέσουν χρήματα αυτή την περίοδο.

Η ολόένα και μεγαλύτερη σημασία που έχουν για τους Έλληνες καταναλωτές οι προσφορές αποκαλύπτεται από σχετική έρευνα της NielsenIQ. Σύμφωνα με την έρευνα, 8 στους 10 καταναλωτές σκοπεύουν να πραγματοποιήσουν αγορές την Black Friday (την ερχόμενη Παρασκευή 29 Νοεμβρίου) ενώ 6 στους 10 θα πραγματοποιήσουν αγορές που είχαν αναβάλει το προηγούμενο διάστημα εν αναμονή της περιόδου αυτής. Τα είδη ρουχισμού και υπόδησης, καθώς και τα προϊόντα τεχνολογίας βρίσκονται στην κορυφή των προτιμήσεων και ακολουθούν οι μικρές και μεγάλες οικιακές συσκευές.

Ενδιαφέρον έχει, τέλος, ότι οι καταναλωτές σκοπεύουν να αξιοποιήσουν την Black Friday και για αγορές από σουπερ μάρκετ, καθώς κάποιες από τις μεγάλες αλυσίδες έχουν ήδη τέτοιες προσφορές και μάλιστα και σε τρόφιμα («ΑΒ Βασιλόπουλος» και MyMarket).

Πάνω από τους στόχους τα έσοδα το 10μηνο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΟΡΑ

Υπέρβαση ακόμη και έναντι των στόχων που είχαν τεθεί πριν από λίγες ημέρες στον προϋπολογισμό του 2025 εμφανίζουν τα στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού για το 10μηνο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου, επιβεβαιώνοντας τη θετική δυναμική που έχει αναπτυχθεί.

Αν και σε μεγάλο βαθμό η υπέρβαση των εσόδων οφείλεται σε έκτακτη εισφορά σε προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, που δεν είχε προβλεφθεί στον

προϋπολογισμό (206 εκατ. ευρώ σε σύνολο υπέρβασης καθαρών εσόδων 251 εκατ. ευρώ), τα έσοδα των φόρων ήταν κι αυτά πάνω από τον στόχο κατά 47 εκατ. ευρώ ή 0,1%. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δείχνουν υπέρβαση στα έσοδα από ΦΠΑ και φορολογία εισοδήματος. Αναλυτικά, η εικόνα έχει ως εξής:

- Τα έσοδα από ΦΠΑ ανήλθαν σε 21,485 δισ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 29 εκατ. ευρώ.

- Τα έσοδα των ΕΦΚ ανήλθαν σε 6,046 δισ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 16 εκατ. ευρώ.

Το πρωτογενές πλεόνασμα ανήλθε σε 13,548 δισ., έναντι στόχου για 12,030 δισ. Υπέρβαση σε ΦΠΑ και φορολογία εισοδήματος.

Τα έσοδα των φόρων ακίνητης περιουσίας ανήλθαν σε 2,215 δισ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 6 εκατ. ευρώ.

Τα έσοδα των φόρων εισοδήματος ανήλθαν σε 19,645 δισ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 38 εκατ. ευρώ.

Κατά 211 εκατ. ευρώ ήταν αυξημένα τα έσοδα της κατηγορίας μεταβιβάσεις, εξαιτίας της εισπραξης των 206 εκατ. ευρώ από την έκτακτη εισφορά στους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας. Το

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Αναμικτή ήταν η αύξηση του κύκλου εργασιών στο λιανεμπόριο κατά το γ' τρίμηνο του 2024, στοιχείο που έρχεται να επιβεβαιώσει τις εκτιμήσεις των εμπόρων περί «μουδιασμένης» αγοράς, αλλά και περί χαμηλότερης κατά κεφαλήν δαπάνης από τους ξένους επισκέπτες. Το μεγάλο στοιχείο για τον κλάδο είναι η περίοδος που ξεκινάει σε μια εβδομάδα ουσιαστικά με την περίφημη Black Friday, η οποία σηματοδοτεί και την έναρξη της εορταστικής περιόδου, κατά την οποία το λιανεμπόριο πραγματοποιεί πάνω από το 25% του συνολικού ετήσιου τζίρου του. Ας σημειωθεί, άλλωστε, ότι τον φετινό Δεκέμβριο τα καταστήματα θα λειτουργήσουν τέσσερις από τις πέντε Κυριακές που έχει συνολικά ο μήνας, κάτι που επίσης εκτιμάται ότι μπορεί να δώσει μια επιπλέον ώθηση στην αγορά.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοί-

Η περίφημη Black Friday σηματοδοτεί την έναρξη της εορταστικής περιόδου, κατά την οποία πραγματοποιείται το 25% του τζίρου.

νωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), για το σύνολο των επιχειρήσεων του τομέα λιανικού εμπορίου ο κύκλος εργασιών το τρίτο τρίμηνο 2024 ανήλθε σε 18,84 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 0,8% σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο 2023, όπου είχε διαμορφωθεί σε 18,68 δισ. ευρώ και αύξηση 4% σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο του 2024 που είχε διαμορφωθεί σε 18,11 δισ. ευρώ. Εάν εξαιρεθούν οι κλάδοι οχημάτων, τροφίμων και καυσιμίων, τότε ο κύκλος εργασιών στο λιανεμπόριο διαμορφώθηκε το τρίτο τρίμηνο 2024 σε 6,82 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 1,2% σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο 2023, όπου είχε διαμορφωθεί σε 6,73 δισ. ευρώ και αύξηση 3,8% σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο του 2024 που είχε διαμορφωθεί σε 6,57 δισ. ευρώ.

Σε επίπεδο εννεαμήνου Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2024, ο κύκλος εργασιών στο λιανεμπόριο διαμορφώθηκε για το

Τον φετινό Δεκέμβριο τα καταστήματα θα λειτουργήσουν τέσσερις από τις πέντε Κυριακές που έχει συνολικά ο μήνας, κάτι που επίσης εκτιμάται ότι μπορεί να δώσει μια επιπλέον ώθηση στην αγορά.

σύνολο των επιχειρήσεων σε 52,64 δισ. ευρώ, έναντι 51,22 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2023, καταγράφοντας αύξηση 2,77%. Εάν λάβει κάποιος υπόψη ότι ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός στο εννεάμηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2024 ήταν 3%, τότε εύκολα γίνεται αντιληπτό ότι η αύξηση του τζίρου κατά 2,77% στο τρίτο τρίμηνο υποκρύπτει στην πραγματικότητα στασιμότητα σε ό,τι αφορά τον όγκο πωλήσεων, αν όχι και μείωση, τουλάχιστον σε κάποιες κατηγορίες.

Εξαιρουμένων των κλάδων οχημάτων, τροφίμων και καυσιμίων, ο κύκλος εργασιών στο λιανεμπόριο διαμορφώθηκε την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2024 σε 18,73 δισ. ευρώ έναντι 18,31 δισ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2023, σημειώνοντας αύξηση 2,29%.

Ακόμη πιο απογοητευτικά είναι τα στοιχεία που αφορούν ειδικά τον Σεπτέμβριο. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, ο

Σημαντικό ρόλο στη νέα άνοδο των ενοικίων στην Ερμού έχει διαδραματίσει και η επάνοδος των ξένων επισκεπτών στο κέντρο της Αθήνας.

των Ηλυσιών Πεδίων στο Παρίσι της Γαλλίας, με το μέσο ενοίκιο να διαμορφώνεται σε 12.519 ευρώ/τ.μ. ετησίως.

Με εξαίρεση τη Νέα Υόρκη, σε όλες τις άλλες «πάτσες» σημειώθηκαν σημαντικές αυξήσεις των ενοικίων κατά τη διάρκεια του τελευταίου 12μήνου, και συγκεκριμένα 11% στο Μιλάνο, 13% στο Λονδίνο, 7% στο Χονγκ Κονγκ και 10% στο Παρίσι. Με βάση την ανάλυση της εταιρείας, κατά μέσον όρο τα ενοίκια στην Ευρώπη (αφού εξαιρεθούν χώρες

κύκλος εργασιών στο λιανεμπόριο κατά τον μήνα Σεπτέμβριο 2024, με βάση τα στοιχεία των επιχειρήσεων που έχουν υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, διαμορφώθηκε σε 3,77 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 0,4% σε σχέση με τον Σεπτέμβριο 2023, που είχε διαμορφωθεί σε 3,75 δισ. ευρώ.

Στους πλέον παραδοσιακούς κλάδους του λιανεμπορίου, όπως αυτοί της ένδυσης και της υπόδησης, η αύξηση του τζίρου κατά το τρίτο τρίμηνο του 2023 ήταν πολύ μικρή, 1,1% και 1,2% αντιστοίχως, ενώ χαμηλές ήταν οι επιδόσεις και στους κλάδους λιανικής πώλησης επίπλων, ηλεκτρικών ειδών και αθλητικών ειδών.

Αυτοί ακριβώς οι κλάδοι έχουν τις υψηλότερες προσδοκίες από τις προσφορές της Black Friday, καθώς και από την εορταστική περίοδο, μαζί με τους κλάδους των παιχνιδιών και φυσικά και των

τροφίμων. Υπενθυμίζεται ότι η Black Friday είναι την προσεχή Παρασκευή 29 Νοεμβρίου, με τις προσφορές να έχουν ήδη ξεκινήσει από την προηγούμενη εβδομάδα, με στόχο να κορυφωθούν στο τέλος της εβδομάδας. Ενόψει, μάλιστα, της Black Friday, ο υπουργός Ανάπτυξης Τάκης Θεοδωρικάκος επισκέφθηκε καταστήματα στο κέντρο της Αθήνας, συνοδευόμενος από τον γενικό γραμματέα Εμπορίου Σ. Αναγνωστόπουλο και τον πρόεδρο του Εμπορικού Συλλόγου Αθήνας Στ. Καρούνη.

Σημειώνεται ότι την ερχόμενη Κυριακή 1η Δεκεμβρίου τα εμπορικά καταστήματα θα είναι ανοικτά, βάσει της νέας νομοθεσίας για την Κυριακή που έπεται της Black Friday. Αναστιά επίσης θα είναι τις Κυριακές 15, 22 και 29 Δεκεμβρίου, ενώ από την Πέμπτη 12 Δεκεμβρίου τίθεται σε εφαρμογή και το διευρυνόμενο εορταστικό ωράριο λειτουργίας των εμπορικών καταστημάτων.

την περίοδο πριν από το 2020. Έτσι, η μέση τιμή είναι πλέον 6% υψηλότερη σε σχέση με πριν το ξέσπασμα της υγειονομικής κρίσης, καθώς αυτό ισχύει για το 52% των δρόμων, ενώ το υπόλοιπο 48% εξακολουθεί να υπολείπεται.

Στην περίπτωση της Ερμού, τα ενοίκια είναι σαφώς υψηλότερα συγκριτικά με το 2019, καθώς η οδός του κέντρου της Αθήνας έχει επωφεληθεί όχι μόνο από την ανάκαμψη της οικονομίας, αλλά και από την αυξημένη τουριστική κίνηση. Σημαντικό ρόλο στην επιστροφή των ενοικίων στην Ερμού σε ανοδική τροχιά έχει διαδραματίσει και η επιστροφή των ξένων επισκεπτών στο κέντρο της Αθήνας.

Η γειτνίαση της Ερμού με χιλιάδες καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης, όπως επίσης και με αρκετά νέα «μπουτίκ» ξενοδοχεία σε κοντινή απόσταση, συνιστά πλέον ένα σημαντικό δέλεαρ για πολλές εμπορικές αλυσίδες, καθώς γνωρίζουν ότι θα έχουν αυξημένες πωλήσεις αν αποκτήσουν «θέση» στην Ερμού. Αυτό τροφοδοτεί και τις υψηλές τιμές ενοικιάσεως. Με βάση την ανάλυση των εταιρειών που ενοικιάζουν για την αγορά εμπορικών καταστημάτων στις δημοφιλείς εμπορικές «πάτσες», η απορρόφηση χώρων είναι μεγάλη, κάτι που πιστοποιείται και από την ευκολία με την οποία βρίσκουν χρήστες οι νέοι χώροι που δημιουργούνται, λόγω της υψηλής ζήτησης και της περιορισμένης προσφοράς.

έναντι πρωτογενούς πλεονάσματος 6,080 δισ. ευρώ για την ίδια περίοδο του 2023. Τα στοιχεία δεν αφορούν, βεβαίως, το αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης, που περιλαμβάνει επίσης ΟΤΑ και ΟΚΑ, αλλά μόνο της κεντρικής κυβέρνησης.

Οι πληρωμές στο σκέλος των επενδυτικών δαπανών κινήθηκαν στα όρια των στόχων του προϋπολογισμού του 2025, στα 8,383 δισ. ευρώ, αυξημένες έναντι των αντίστοιχων πληρωμών του 2023 κατά 653 εκατ. ευρώ.

Αυξήσεις 2,5%-3% στον κατώτατο μισθό βγάζει ο αλγόριθμος

Πώς θα υπολογίζεται μετά το 2028 – «Κλειδί» η παραγωγικότητα

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Αυξήσεις κατώτατου μισθού της τάξης του 2,5% με 3% περίπου προκύπτουν με βάση τη νέα φόρμουλα του νομοσχεδίου του υπουργείου Εργασίας που θα εφαρμοστεί μετά το 2028, σύμφωνα με εκτιμήσεις οικονομικών αναλυτών. Οι εκτιμήσεις βασίζονται στα ιστορικά δεδομένα της ελληνικής οικονομίας για την παραγωγικότητα. Αν αυτή επιταχυνθεί σημαντικά, θα μπορούσε να εξασφαλίσει καλύτερο αποτέλεσμα.

Οι ίδιοι υπολογίζουν, εξάλλου, ότι αν είχε εφαρμοστεί ο μαθηματικός τύπος που προβλέπει το σχετικό νομοσχέδιο του υπουργείου Εργασίας από το 2019, οι αυξήσεις που θα είχαν δοθεί δεν θα διέφεραν σωρευτικά από αυτές που δόθηκαν στην πράξη.

Το νομοσχέδιο προκάλεσε πολλές συζητήσεις σχετικά με το αν είναι σωστό ή όχι να αποφασίζονται με αυτόν τον τρόπο, δηλαδή με έναν μαθηματικό τύπο, οι αυξήσεις των κατώτατων μισθών στο μέλλον. Πριν από αυτό το ερώτημα, όμως, έχει ενδιαφέρον να απαντηθεί σε ποιες αυξήσεις καταλήγει ο μαθηματικός τύπος που επέλεξε η κυβέρνηση. Με βάση αυτόν, η αύξηση θα είναι ίση με τον πληθωρισμό των νοικοκυριών που βρίσκονται στο χαμηλότερο 20% της εισοδηματικής κατανομής, συν το ήμισυ της μεταβολής της αγοραστικής δύναμης του γενικού δείκτη μισθών.

Η κεντρική ιδέα είναι ότι με αυτόν τον τρόπο οι αυξήσεις θα καλύπτουν τον πληθωρισμό, και μάλιστα αυτόν που αφορά τα φτωχότερα τμήματα του πληθυσμού, ο οποίος είναι κατά κανόνα υψηλότερος, και επιπλέον θα μοιράζουν ένα «μέρισμα» από την αύξηση της παραγωγικότητας της οικονομίας. Αυτή αποτυπώνεται στη μεταβολή της αγο-

ραστικής δύναμης του γενικού δείκτη μισθών.

Τι προκύπτει λοιπόν από την εφαρμογή του μαθηματικού τύπου; Ακόμη δεν μπορεί να υπολογιστεί με ακρίβεια, γιατί δεν έχει καταρτισθεί από την ΕΛΣΤΑΤ ο σχετικός δείκτης τιμών καταναλωτή για τα νοικοκυριά στο χαμηλότερο 20% της εισοδηματικής κατανομής, ενώ ο δείκτης μισθών της ΕΛΣΤΑΤ αναμένεται να τροποποιηθεί, επίσης. Ωστόσο, κάποιος κατά προσέγγιση υπολογισμός μπορούν να γίνουν. Η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας (επικεφαλής οικονομολόγος Νίκος Μαγγίνας) επιχείρησε έναν τέτοιο απλοποιημένο υπολογισμό, χρησιμοποιώντας τον δείκτη μισθών

Αν ο μαθηματικός τύπος είχε εφαρμοστεί από το 2019, οι αυξήσεις που θα είχαν δοθεί δεν θα διέφεραν σωρευτικά από αυτές που δόθηκαν.

της ΕΛΣΤΑΤ και τον απλό πληθωρισμό (όχι των φτωχών), και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η σωρευτική αύξηση μισθών από το 2019 θα έπρεπε να είναι 27%. Τόσο περίπου ήταν και στην πράξη, με το υφιστάμενο σύστημα, με βάση το οποίο αποφασίζει ουσιαστικά η κυβέρνηση, κατόπιν εισηγήσεων των φορέων. Μάλιστα, οι υπολογισμοί της τράπεζας αναφέρουν ότι ο πληθωρισμός των φτωχών (με βάση ένα χαλαρό όριο, για εισοδήματα κάτω των 1.000 ευρώ τον μήνα) ήταν υψηλότερος κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες μόνο το 2022, με την ενεργειακή κρίση, ενώ τα υπόλοιπα

χρόνια η διαφορά με τον απλό πληθωρισμό ήταν της τάξης του 0,5 της ποσοστιαίας μονάδας.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με αυτή την εκτίμηση των οικονομολόγων της Εθνικής, αν εφαρμοζόταν ο συγκεκριμένος τύπος στο παρελθόν (με τον απλό πληθωρισμό και τον υφιστάμενο δείκτη μισθών της ΕΛΣΤΑΤ) θα οδηγούσε σε αυξήσεις 1,6% το 2019 και το 2020, 0,1% το 2021, 6,1% το 2022, 10,9% το 2023 και 6,5% το 2024.

Για το μέλλον, και συγκεκριμένα από το 2028, οι αναλυτές αναφέρουν ότι εφόσον ο πληθωρισμός υποχωρήσει κοντά στον στόχο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για 2% και η παραγωγικότητα κινηθεί στον ιστορικό της μέσο όρο, περίπου 1,5%, η αύξηση του κατώτατου μισθού θα είναι περίπου 2,5%-3%. Αν η παραγωγικότητα αυξηθεί, όπως ευελπιστεί η κυβέρνηση, θα είναι λίγο υψηλότερη.

Αυτά θα συμβούν αφού φθάσει ο κατώτατος μισθός στα 950 ευρώ το 2027, όπως είναι ο στόχος της κυβέρνησης, από 830 ευρώ σήμερα.

Οι διαφωνίες

Πέρα από τους αριθμούς υπάρχει βεβαίως και η πολιτική. Στην κυβέρνηση υποστηρίζουν πως το σύστημα που προτείνουν είναι προς το συμφέρον των εργαζομένων, χωρίς να θίγεται η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, και εξασφαλίζει προβλεψιμότητα. Αλλά στην αντιπολίτευση υπάρχουν απόψεις υπέρ της επαναφοράς των συλλογικών διαπραγματεύσεων ως βασικού εργαλείου.

Μιλώντας στον ΣΚΑΪ η υπεύθυνη πολιτικού σχεδιασμού του ΠΑΣΟΚ Άννα Διαμαντοπούλου υποστήριξε ότι ο αλγόριθμος μπορεί να είναι ένα εργαλείο για διαμόρφωση σεναρίων, όμως οι α-

* Εκτιμήσεις Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης Εθνικής Τράπεζας, με βάση τον απλό πληθωρισμό και το 50% της ετήσιας μεταβολής του Δείκτη Μισθών της ΕΛΣΤΑΤ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται μετά από συλλογικές διαπραγματεύσεις. «Πουθενά ο μισθός δεν καθορίζεται μόνο από έναν αλγόριθμο», είπε.

Η ευρωπαϊκή οδηγία, στην οποία βασίζεται άλλωστε και το νομοσχέδιο, ορίζει ότι το ποσοστό κάλυψης των συλλογικών συμβάσεων πρέπει να φθάσει τουλάχιστον στο 80%, και αν είναι πιο χαμηλό να καταρτισθούν σχέδια δράσης για την αύξησή του. Στην Ελλάδα, λέει η κ. Διαμαντοπούλου, η κάλυψη βρίσκεται στο 16%.

Σε σχέση με την παραγωγικότητα τονίζει ότι είναι πολύ χαμηλή στην Ελλάδα. Επικαλείται μάλιστα, μιλώντας στην «Κ», το στοιχείο από το βιβλίο των

Μάνου Ματσαγγάνη και Αντον Χέμερικ (Who's afraid of the welfare state now?), σύμφωνα με το οποίο η παραγωγικότητα είναι τριπλάσια στην Ολλανδία σε σχέση με την Ελλάδα και γενικά τείνει να είναι πολύ υψηλότερη σε χώρες όπου οι εργαζόμενοι εργάζονται λιγότερες ώρες.

Αντίθετα, η κυβερνητική άποψη, όπως τη διατυπώνει μιλώντας στην «Κ» ο πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομητών Μιχάλης Αργυρού, αναφέρει ότι οι κοινωνικοί εταίροι δεν εκπροσωπούν το σύνολο της κοινωνίας (ανέργους, νέα γενιά) και συνεπώς οι διμερείς διαπραγματεύσεις δεν είναι αντιπροσωπευτικές. Επίσης δεν έχουν αναπτύξει καμία κουλτούρα συναίνεσης.

Κατά την άποψη του κ. Αργυρού, η φόρμουλα που προτείνεται προστατεύει την οικονομία από λάθη, όπως αυτά που έγιναν στο παρελθόν και στοίχισαν σε απόλυτα ανταγωνιστικότητα, αλλά και από ενδεχόμενες καταχρήσεις της κυβέρνησης. «Το ελληνικό πλαίσιο διαπραγμάτευσης πριν από την κρίση απέτυχε παταγωδώς να προστατεύσει την οικονομία. Υπήρξε αλόγιστη αύξηση μισθών, με αποτέλεσμα να υποφέρουν οι εργαζόμενοι όταν η φούσκα έσκασε», λέει. Μιλάει επίσης για την προβλεψιμότητα που εξασφαλίζεται, ενώ εκτιμά ότι στο μέλλον η παραγωγικότητα θα αυξάνεται και επομένως θα ενισχύονται και οι αυξήσεις των κατώτατων μισθών.

Σχέδιο Παροχής Κινήτρων για την Απασχόληση Ανέργων με παροχή ευέλικτων μορφών εργασίας μέσω Τηλεργασίας

Χορηγία μέχρι €8.600 σε εργοδότες:

- **Επιδότηση** μέρους του μισθολογικού κόστους σε **εργοδότες** που προσλαμβάνουν **άνεργους** εγγεγραμμένους στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης που θα εργάζονται με τηλεργασία.
- **Επιχορήγηση για 10 μήνες** με υποχρέωση του εργοδότη να **διατηρήσει την απασχόληση** του εργαζόμενου για 2 επιπλέον μήνες χωρίς επιχορήγηση.

Προϋπολογισμός: €3.870.000 για **450 συμμετοχές**.

Περισσότερα: www.mlsi.gov.cy/dlr

Αν είστε εργοδότης ή εργαζόμενος και σας ενδιαφέρει η τηλεργασία πρέπει να γνωρίζετε ότι:

- Οι εργαζόμενοι με τηλεργασία έχουν **ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις** με τους υπόλοιπους εργαζόμενους.
- Κάθε **εργαζόμενος** με τηλεργασία έχει το **δικαίωμα να αποσυνδέεται** από τα ηλεκτρονικά μέσα σε ώρες που δεν εργάζεται.
- Η τηλεργασία είναι **προαιρετική** και εφαρμόζεται όταν **συμφωνηθεί γραπτώς** μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου.
- Ο **εργοδότης** αναλαμβάνει το **κόστος** με το οποίο επιβαρύνεται ο εργοδοτούμενος από την τηλεργασία, όπως το κόστος του εξοπλισμού και των τηλεπικοινωνιών, της χρήσης του οικιακού χώρου εργασίας, της συντήρησης του εξοπλισμού κ.α.

Περισσότερα: www.mlsi.gov.cy/dlr

Σε 25 χρόνια «χάθηκαν» 60 αλυσίδες σούπερ μάρκετ

Λουκέτα, εξαγορές και συγχωνεύσεις άλλαξαν άρδην τον κλάδο των 12 δις.

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Το 1999, είκοσι πέντε χρόνια πριν, όταν η «Μαρινόπουλος» μεσουρανούσε στο ελληνικό λιανεμπόριο, έχοντας φέρει στην Ελλάδα τη μόδα των υπερμάρκετ, πρώτα με τη Prislunics Μαρινόπουλος, στη συνέχεια σε συνεργασία με την Continent και μετά με την Carrefour, ενώ δίπλα του αναπτύσσονταν επίσης ιστορικές ελληνικές αλυσίδες, όπως η «ΑΒ Βασιλόπουλος», η «Βερόπουλος», η «Σκλαβενίτης» μόνο στην Αττική και η «Μασούτης» στη Βόρεια Ελλάδα, δύσκολα θα μπορούσε να φανταστεί κάποιος ότι δύο από τις παραπάνω αλυσίδες –με τη μία εκ των δύο να είναι η μεγαλύτερη– και περίπου άλλες 60 ακόμη δεν θα υπήρχαν πια εν έτει 2024.

Ακόμη πιο δύσκολα, ίσως, θα μπορούσε να φανταστεί κάποιος ότι την εποχή της άνθησης του Χρηματιστηρίου –η αλήθεια είναι λίγους μήνες πριν από το κραخ του 1999– μια γερμανική εκπωτική αλυσίδα, η οποία διέθετε τα είδη σε παλέτες μέσα στα καταστήματα και ξεκινούσε το ταξίδι της στην ελληνική αγορά από τη Θεσσαλονίκη, αντί για την Αθήνα, θα βρισκόταν σήμερα στη 2η θέση του κλάδου των σούπερ μάρκετ. Η οικονομική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας, η πανδημία στη συνέχεια, η ενεργειακή –πληθωριστική κρίση που είναι ακόμη σε εξέλιξη, αλλά και η αλλαγή των καταναλωτικών συ-

νηθειών έχουν αλλάξει άρδην τον χάρτη των σούπερ μάρκετ στη χώρα. Ουσιαστικά έχουν αλλάξει άρδην τον χάρτη του λιανεμπορίου, δεδομένου ότι ο κλάδος των σούπερ μάρκετ αποτελεί το μεγαλύτερο τμήμα του, με τζίρο που υπερβαίνει σε ετήσια βάση τα 12 δις. ευρώ.

Ετσι, ενώ το 1999 στην Ελλάδα δραστηριοποιούνταν 100 αλυσίδες σούπερ μάρκετ –μεγάλες, μεσαίες και μικρές–, ο αριθμός τους πλέον, μετά και τις εξαγορές που έγιναν το 2023, υπολογίζεται ότι έχει πέσει κάτω από 40. Από τις 60 και πλέον που «χάθηκαν» μέσα σε αυτό το τέταρτο του αιώνα, κάποιες ήταν πολύ μικρές που έκλεισαν, άλλες που εξαγοράστηκαν από μεγαλύτερες, άλλες που πτώχευσαν, ενώ δεν έλειψαν και οι αποχωρήσεις μεγάλων πολυεθνικών ομίλων από την εγχώρια αγορά και μάλιστα πριν καν εκδηλωθεί η οικονομική κρίση.

Ορόσημο σε αυτή την τελευταία 25ετία ήταν η κατάρρευση της «Μαρινόπουλος» το 2016, καθώς οδήγησε στην ξαφνική μεγέθυνση της «Σκλαβενίτης», η οποία από μια μεγάλη αλυσίδα μεν, με εμβέλεια όμως μόνο στην Αττική, μετατράπηκε μέσα σε μερικούς μήνες στον μεγαλύτερο λιανέμπορο της χώρας με δραστηριότητα και στην Κύπρο. Πλέον η «Ελληνικές Υπεραγορές Σκλαβενίτης», που περιλαμβάνει μόνο τη δραστηριότητα των καταστημάτων «Σκλα-

Ορόσημο ήταν η κατάρρευση της «Μαρινόπουλος» το 2016, καθώς οδήγησε στην ξαφνική μεγέθυνση της «Σκλαβενίτης».

βενίτης» στην Ελλάδα, κάνει τζίρο 4,3 δις. ευρώ, ενώ ο όμιλος συνολικά ξεπέρασε σε κύκλο εργασιών τα 5 δις. ευρώ, φτάνοντας το 2023 τα 5,16 δις. ευρώ. Λίγους μήνες πριν είχε προηγηθεί η εξαγορά της «Βερόπουλος» –η οποία είχε φτάσει επίσης στα πρόθυρα της πτώχευσης– από τη METRO ΑΕΒΕ, εξέλιξη η οποία επίσης οδήγησε στη σημαντική μεγέθυνση του ομίλου της οικογένειας Παντελιάδης.

Την πρώτη χρονιά που η Ελλάδα βρέθηκε σε καθεστώς μνημονίου, το 2010, ο κλάδος συγκλονίζεται από την πτώχευση της «Ατλάντις», αλυσίδας που ήταν εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Σε αντίθεση με ό,τι έγινε με τη

«Μαρινόπουλος» και τη «Βερόπουλος» η αλυσίδα δεν μεταβιβάστηκε σε κάποια άλλη επιχείρηση του κλάδου. Απλώς αρκετά από τα καταστήματά της εξαγοράστηκαν από τους υπόλοιπους «παικτες» της αγοράς, οδηγώντας στην αύξηση των δικτύων τους.

Η υποχώρηση της ζήτησης, απόρροια της δραστηκής μείωσης των εισοδημάτων που προκάλεσαν τα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής την προηγούμενη δεκαετία, επηρέασαν συνολικά την αγορά: μικρές τοπικές αλυσίδες δεν άντεξαν την πίεση και έκλεισαν ή εξαγοράστηκαν από μεγαλύτερες, ενώ τρεις ξένοι όμιλοι που ήρθαν στην Ελλάδα μέσα σε αυτή την περίοδο αποχώρησαν. Ο λόγος για την Carrefour, την Plus και την Aldi. Η πρώτη ήρθε στα τέλη του 1999, συνεργάστηκε με τη «Μαρινόπουλος», αλλά αποχώρησε το 2012 για να επανέλθει ως σήμα στην ελληνική αγορά το 2022, για να αναπτυχθεί αυτή τη φορά από τη Retail & More. Η δεύτερη αυτή, πάντως, φάση της στην ελληνική αγορά δεν χαρακτηρίζεται μέχρι στιγμής από εντυπωσιακά αποτελέσματα.

Η Plus Hellas ιδρύεται το 2003 από τη γερμανική Tengelmann, τρία χρόνια μετά εγκαινιάζει τα 10 πρώτα καταστήματά της, για να αποχωρήσει όμως το 2008, πουλώντας τα καταστήματά της στην «ΑΒ Βασιλόπουλος». Στα τέλη της ίδιας χρονιάς η επίσης γερμανική Aldi εγκαινιάζει 12 καταστήματα, για να αποχωρήσει όμως από την ελληνική αγορά δύο χρόνια μετά, το 2010. Στην πραγματικότητα οι μοναδικοί ξένοι όμιλοι που δραστηριοποιούνται με θυγατρικές στην Ελλάδα στον κλάδο των σούπερ μάρκετ είναι η Ahold Delhaize μέσω της «ΑΒ Βασιλόπουλος» και η γερμανική Lidl με τη θυγατρική της Lidl Ελλάς.

Πώς αναμένεται να διαμορφωθεί το τοπίο από εδώ και στο εξής; «Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν κρυμμένες «βόμβες»», δήλωσε χαρακτηριστικά την Πέμπτη ο πρόεδρος της Ένωσης Σούπερ Μάρκετ Ελλάδας Αριστοτέλης Παντελιάδης. Ωστόσο, η αύξηση του κόστους λειτουργίας, σε συνδυασμό με τη μειωμένη αγοραστική δύναμη των Ελλήνων που οδηγεί σε περιορισμένα περιθώρια

κέρδους, εκτιμάται ότι θα προκαλέσει νέο γύρο συγκεντρώσεων στον κλάδο.

Οι τρεις νέοι παράγοντες

Ιδιαίτερη βαρύτητα για τον κλάδο, η οποία αναμένεται να ενταθεί τα επόμενα χρόνια, έχουν τρεις νέοι παράγοντες: το ηλεκτρονικό εμπόριο, οι πλατφόρμες παραγγελιοληψίας και διανομής (efood και Wolf), οι οποίες αναπτύσσονται και το δικό τους δίκτυο σούπερ μάρκετ, πέρα από τις συνεργασίες που έχουν με τους παραδοσιακούς λιανεμπόρους, καθώς και τα καταστήματα ευκολίας (convenience stores). Να σημειωθεί ότι πρόσφατα η αλυσίδα μίνι μάρκετ Twenty 4 Shopen εξαγοράστηκε από την Eletako Limited, 100% θυγατρική της Core Innovations Μονοπρόσωπη Α.Ε., η οποία με τη σειρά της ελεγχεται πλήρως από τη Motor Oil (συμφερόντων Βαρδινογιάννη). Όσο για το ηλεκτρονικό εμπόριο; Ακόμη και η Lidl Ελλάς, η οποία δεν διαθέτει ηλεκτρονικό κατάστημα, δεν αποκλείει τη δημιουργία μεσοπρόθεσμα eshop για τα λεγόμενα είδη bazaar (εργαλεία, παιχνίδια κ.ά.).

Εργα άνω των 2 δις. απαιτούνται στην Αττική για λύσεις στο κυκλοφοριακό

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Οδικά έργα ύψους άνω των 2 δις. ευρώ υπολογίζεται ότι θα απαιτηθούν στο λεκανοπέδιο της Αττικής το συντομότερο δυνατόν, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το οξυνόμενο πρόβλημα της κυκλοφοριακής συμφόρησης. Με βάση τις διαπιστώσεις φορέων της αγοράς, αλλά και συγκοινωνολόγων, η έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη Δυτική Αττική και ασφαλώς στα νότια προάστια, όπου η επένδυση που βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη στο Ελληνικό, απαιτεί σημαντικές παρεμβάσεις, ώστε να μην επιδεινωθεί κατακόρυφα το επίπεδο ζωής των κατοίκων των γύρω περιοχών και όσων θα πρέπει να μετακινούνται από και προς την έκταση του πρώην αεροδρομίου. Άλλωστε, υπολογίζεται ότι στο ακίνητο θα εργάζονται καθημερινά δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι, οι περισσότεροι εκ των οποίων εκτιμάται ότι δεν θα μένουν εντός του ακινήτου, αλλά σε άλλες περιοχές της Αττικής, κατά κανόνα στο κέντρο και στα δυτικά προάστια.

Αρχής γενομένης από τα νότια προάστια, η βασική πρόταση αφορά την επέκταση της περιφερειακής του Υμηττού προς τη Λ. Βουλιαγμένης, έργο γνωστό και ως «Σήραγγα Ηλιούπολης». Το έργο αφορά ουσιαστικά τη σύνδεση της Αττικής Οδού με την περιοχή του Αγ. Δημητρίου. Προβλέπει τη δημιουργία μιας οδού ταχείας κυκλοφορίας που θα απαιτεί μόλις 10 λεπτά για τη μετακίνηση από την περιοχή του Καρέα μέχρι τη Λ. Βουλιαγμένης.

Όπως αντιλαμβάνεται κανείς, θα προκαλέσει «επανάσταση» στη διευκόλυνση

Οι προτάσεις κατασκευαστικών ομίλων για τη Σήραγγα Ηλιούπολης, την επέκταση του μετρό και τον οδικό άξονα Ελευσίνια - Οινόφυτα.

της πρόσβασης από τα βόρεια στα νότια προάστια και αντίστροφα, στοιχείο ιδιαίτερα σημαντικό. Το έργο αυτό αποτελούσε μέρος των λεγόμενων επεκτάσεων της Αττικής Οδού, που συνιστούν αντικείμενο διαβουλεύσεων και σχεδιασμού από τις αρχές της δεκαετίας του 2000.

Στην παρούσα φάση, η ίδια η Lamda Development έχει χρηματοδοτήσει και έχει παραδώσει μια σειρά μελετών και προτάσεων, μεταξύ των οποίων είναι και η Σήραγγα της Ηλιούπολης. Το εν λόγω έργο πάντως περιλαμβάνεται και στην πρότυπη πρόταση που έχει καταθέσει η κοινοπραξία των ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (36%) - Ακτωρ Παραχωρήσεις (32%) και Αβαξ (32%). Πρόκειται για ένα πακέτο έργων ύψους 1,5 δις. ευρώ, που περιλαμβάνει τις επεκτάσεις της Αττικής Οδού, όχι μόνο προς τα νότια προάστια και το Ελληνικό, αλλά και προς το Λαύριο και τη Ραφήνα, όπου επίσης προβλέπονται σημαντικές επενδύσεις στα αντίστοιχα λιμάνια, που θα απαιτήσουν και πιο σύγχρονες υποδομές μετακίνησης. Στις προτάσεις της Lamda για τη διευκόλυνση της μετακίνησης από και προς το Ελληνικό περιλαμβάνονται επίσης η επέκταση του μετρό προς την

Η σύνδεση της Αττικής Οδού με την περιοχή του Αγ. Δημητρίου αποτελούσε μέρος των λεγόμενων επεκτάσεων του οδικού άξονα, που συνιστούν αντικείμενο διαβουλεύσεων και σχεδιασμού από τις αρχές της δεκαετίας του 2000.

περιοχή της Γλυφάδας, αλλά και η μετατροπή της Λ. Βουλιαγμένης σε οδό ταχείας κυκλοφορίας, μέσω της αφαιρέσεως των σηματοδοτών. Ως προς την επέκταση της γραμμής 2 του μετρό προς τη Γλυφάδα, αυτή αποτελεί αντι-

κείμενο σχεδιασμού από την Αττικό Μετρό. Προβλέπει την κατασκευή επιπλέον 4,4 χιλιομέτρων, με τη χάρη να ξεκινάει από το Ελληνικό και να καταλήγει στο κέντρο της Γλυφάδας, πλησίον της πλατείας του Αγ. Κωνσταντίνου,

περνώντας από την Ανω Γλυφάδα. Το έργο εκτιμάται ότι θα απαιτήσει 400 εκατ. ευρώ. Πάντως, δεν έχουν ωριμάσει ακόμη οι μελέτες, κάτι που σημαίνει ότι θα απαιτηθούν πολλά χρόνια έως ότου ανατεθεί και ακόμη περισσότερα έως ότου κατασκευαστεί και παραδοθεί προς χρήση.

Περνώντας στη δυτική πλευρά του λεκανοπεδίου, αλλά και τη Λ. Κηφισού, η πρόταση των κατασκευαστικών ομίλων προβλέπει την κατασκευή της συνδετήριας οδικής αρτηρίας από την Ελευσίνια μέχρι τη Οινόφυτα. Για το έργο αυτό έχει κατατεθεί επίσης πρότυπη πρόταση, ύψους 500 εκατ. ευρώ, από τη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Με βάση τον σχεδιασμό, ο άξονας αυτός θα ξεκινάει από την περιοχή του Αγ. Λουκά στο Θριάσιο Πεδίο και θα καταλήγει στον ΠΑΘΕ, στην περιοχή των Οινόφυτων, έχοντας μήκος 40 χιλιομέτρων. Προβλέπονται δύο λωρίδες κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση, με ανισόπεδους κόμβους και μια σειρά παράλληλων και κάθετων δρόμων για αποκατάσταση της συνέχειας και της δομής του υφιστάμενου τοπικού οδικού δικτύου. Το κόστος του έργου υπολογίζεται σε 500 εκατ. ευρώ και εκτιμάται ότι θα έχει μεγάλο όφελος, όχι μόνο για την αποσυμφόρηση του Κηφισού, αλλά και για την ταχύτερη σύνδεση όλων των μεγάλων υποδομών logistics που αναπτύσσονται στην περιοχή της Δυτικής Αττικής (Ασπρόπυργος, Θριάσιο Πεδίο και Ελευσίνια) με τον ΠΑΘΕ. Μάλιστα προς την κατεύθυνση αυτή πιέζουν αρκετοί παράγοντες που επενδύουν στην περιοχή.

Εν τω μεταξύ, μετέωρο παραμένει

επί μήνες ένα ακόμη σημαντικό έργο. Ο λόγος για την παράκαμψη της Λ. Κύμης, που έχει ανάδοχο ήδη από τον Φεβρουάριο του 2022, αλλά μέχρι σήμερα δεν έχει υπογραφεί το έργο λόγω αδυναμίας εξασφάλισης των απαιτούμενων πόρων, απόρροια της δυσχέρειας που παρατηρήθηκε στην ένταξή του στο Ε-ΣΠΑ της περιόδου 2021-2027. Ανάδοχος του έργου των 350 εκατ. ευρώ είναι η κοινοπραξία ΤΕΡΝΑ - ΑΚΤΩΡ - ΙΝΤΡΑ-ΚΑΤ.

Αυτό ακριβώς το ζήτημα, δηλαδή το ότι η Ε.Ε. δεν χρηματοδοτεί πλέον οδικά έργα στην Αττική (αλλά και στην Κεντρ. Μακεδονία), αποτελεί τον μεγαλύτερο «πονοκέφαλο» για τη υπ. Υποδομών. Με δεδομένη την έλλειψη πόρων, οι κατασκευαστές προτάσσουν τον θεσμό των πρότυπων προτάσεων, που είχε προκρίνει και η προηγούμενη ηγεσία του υπουργείου. Πρόκειται για ένα μοντέλο, βάσει του οποίου οι ιδιώτες αναλαμβάνει το κόστος της ωρίμανσης ενός έργου και προτείνει την κατασκευή μέσω ενός συνδυασμού ιδιωτικής και δημόσιας χρηματοδότησης. Ελλείψει πόρων, στην αγορά αναφέρουν ότι έχουν προταθεί και λύσεις χωρίς τη συμμετοχή του δημοσίου στην παρούσα φάση, μέσω της μετάθεσης της εισπραχής «οικωδών» διοδίων μετά 10-12 χρόνια από την έναρξη λειτουργίας του έργου. Τους τελευταίους έξι μήνες, η πολιτική ηγεσία του υπ. Υποδομών αναφέρει ότι θα φέρει τροποποιητικές διατάξεις για τις πρότυπες προτάσεις, ενώ προς το παρόν απορρίπτει λύσεις μετάθεσης του κόστους των έργων στις επόμενες γενιές.

Χρειάζονται 600 εκατ. για να οχυρωθεί το Λεκανοπέδιο, εισηγείται ο Ν. Χαρδαλιάς. Και, ως τιμωρία, του στερήθηκε το κυβερνητικό χρίσμα για την προεδρία της Ένωσης Περιφερειών – προτιμήθηκε ο Δωδεκανήσιος.

Χρειάζονται 600 εκατ. για να οχυρωθεί το Λεκανοπέδιο, εισηγείται ο Ν. Χαρδαλιάς. Και, ως τιμωρία, του στερήθηκε το κυβερνητικό χρίσμα για την προεδρία της Ένωσης Περιφερειών – προτιμήθηκε ο Δωδεκανήσιος.

kallitsiskostas@yahoo.com

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ

Το αγαθό της σταθερότητας

Η δημοσιονομική σταθερότητα είναι απολύτως αναγκαία, θα έπρεπε να είναι και διατηρήσιμη.

από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ. Ενα θέμα είναι αυτό, δεύτερο και πολύ πιο σημαντικό είναι η διάρθρωση των φορολογικών εσόδων.

Στα καθ' ημάς, η σχέση άμεσων και έμμεσων φόρων προσιδιάζει σε υπανάπτυκτη χώρα, όχι σε ένα ανεπτυγμένο μέλος του κλαμπ των πλουσίων, του ΟΟΣΑ. Στον ΟΟΣΑ γενικώς σε κάθε 1 μονάδα άμεσου φόρου αντιστοιχεί άλλη

1 έμμεσου, ενώ στα καθ' ημάς σε 1 ευρώ άμεσο φόρο αντιστοιχούν κάτι παραπάνω από 2 έμμεσοι. Το 2022 μάλιστα, για πρώτη φορά στα χρονικά, η χώρα μας ήταν πρώτη μεταξύ των 38 χωρών του ΟΟΣΑ με κριτήριο τα έσοδα της έμμεσης φορολογίας ως ποσοστό του ΑΕΠ. Με δυο λόγια, όπως συνόψισε την κατάσταση η καθηγήτρια του ΕΚΠΑ Γ. Καπλάνογλου σε συνέδριο που διοργάνωσε το ινστιτούτο ΕΝΑ:

(α) Τα καθ' ημάς έσοδα των έμμεσων φόρων είναι μακράν τα μεγαλύτερα ως ποσοστό του ΑΕΠ σε όλον τον ΟΟΣΑ.

(β) Πολύ σημαντικό, με κριτήριο ποια χώρα επιφυλάσσει την ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση του πλούτου, η Ελλάδα κατατάσσεται επίσης στην

πρώτη θέση του ΟΟΣΑ. Αυτά είναι διατηρήσιμα ή κάποια στιγμή θα τινάξουν το καπάκι; Το δεύτερο.

Όπως δεν είναι διατηρήσιμο το δραματικά χαμηλό ύψος των δαπανών του κοινωνικού κράτους. Το ΕΖΥ αφήνεται αβοήθητο να παλεύει σε συνθήκες, λες, πολέμου, ενώ οι καθ' ημάς ιδιωτικές δαπάνες περιθαλψής ξεπερνούν το 30% των συνολικών δαπανών υγείας, έναντι ευρωπαϊκού μέσου όρου 15%. Υμνούμε το αγαθό της μόρφωσης, αλλά ταπεινώνουμε τον νεοεισερχόμενο δάσκαλο με μισθό 780 ευρώ. Και εμποτευμόμαστε την αφορέλια μας σε παιδιά που παίζουν τη ζωή τους για 1.000 ευρώ/μήνα – και με υποτυπώδη εκπαίδευση.

Ενώ πλάι στο ασθμαίνον κοινωνικό

Μόνιμο και διακρυγμένο μέλημα του υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών είναι η διατήρηση της δημοσιονομικής ισορροπίας ως μη διαπραγματεύσιμο αγαθό. Έχει δίκιο. Ούτως ή άλλως για μια υπερπρεσβωμένη χώρα όπως η Ελλάδα, πολλά μάλλον στις σμηρινές συνθήκες διεθνούς αναστάτωσης, όταν σμάνη από αβεβαιότητες διατρέχουν όλο τον κόσμο, η ανατροπή της δημοσιονομικής ισορροπίας θα ήταν ό,τι χειρότερο θα μπορούσε να μας συμβεί.

Σωστά, λοιπόν, ο Κωστής Χατζηδάκης, μαζί με τον αρμόδιο υφυπουργό δημοσιονομικής πολιτικής Θάνο Πετραλιά, που γνωρίζει και καταλαβαίνει ίσως όσο κανείς άλλος τη σημασία των

αριθμών και την αλληλεξάρτηση των δημοσιονομικών μεγεθών, επιδιώξει και πέτυχε η θεμελιώδης επιδίωξη της δημοσιονομικής ισορροπίας να διατηρνά τον κρατικό προϋπολογισμό 2025 ως κόκκινη γραμμή.

Το ερώτημα είναι η διατηρησιμότητα μεσομακροπρόθεσμα αυτής της ισορροπίας. Ενα ερώτημα είναι κατά πόσον από μέσο όρο του ΟΟΣΑ, προσέγγισαν σε αυτόν τα χρόνια προ της ένταξής στο ευρώ, τον ξεπέρασαν στα χρόνια των μνημονίων, αντιστοιχούν περίπου στο 40% του ΑΕΠ σήμερα, 6 μονάδες πάνω

Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Ανέβηκε στον θρόνο μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, αλλά αναγκάστηκε να φύγει έναν χρόνο αργότερα, για να επανέλθει το 1935 μετά από 11 χρόνια εξορίας.

Τι άνθρωπος ήταν ο βασιλιάς Γεώργιος Β', πώς οδηγήθηκε στη λύση Μεταξά και ποιος ο ρόλος του στα χρόνια του Ελληνοϊταλικού Πολέμου και της Κατοχής, πώς πολιτεύτηκε μετά την επιστροφή του το 1946;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β΄

ΚΥΡΙΑΚΗ
1/12

Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σε διάστημα περίπου 10 μηνών πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 410.000 δισανδέσεις POS με ταμειακές μηχανές, ολοκληρώνοντας ένα έργο που είχε ξεκινήσει από το 2022. Σημαντικό ρόλο στον περιορισμό της φοροδιαφυγής έπαιξε και η ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων, όπως η υποχρεωτική διαβίβαση στοιχείων εσόδων και εξόδων μέσω του mydata.

Πρόσθετα έσοδα 1,8 δισ. το 2024 από τη μείωση της φοροδιαφυγής

Η διασύνδεση των POS με τις ταμειακές μηχανές απέδωσε καρπούς

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Απτά αποτελέσματα στο μέτωπο της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, μόνιμο όσο και ανεκπλήρωτο στόχο των κυβερνήσεων των τελευταίων δεκαετιών, δείχνουν τα στοιχεία για την εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2024. Σύμφωνα με πληροφορίες, το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης υπολογίζει ότι περίπου 1,8 δισ. ευρώ από τα 3,5 δισ. ευρώ της υπέρβασης των φορολογικών εσόδων, που θα έχει φέτος ο προϋπολογισμός, προέρχονται από την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Η διασύνδεση των POS με τις ταμειακές μηχανές, τα νέα ψηφιακά εργαλεία και οι ηλεκτρονικές πληρωμές συνέβαλαν στο αποτέλεσμα αυτό, που αποτελεί άλλωστε προσωπικό στοίχημα του υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κωστή Χατζηδάκη, όπως ο ίδιος έχει δηλώσει. Σημειωτέον ότι στο 1,8 δισ. ευρώ δεν συνυπολογίζονται τα έσοδα από τα τεκμήρια στους ελεύθερους επαγγελματίες, που είχαν ήδη προβλεφθεί στον προϋπολογισμό.

Για την ιστορία, στοιχεία για περιορισμό της φοροδιαφυγής έβαζαν όλες οι μνημονιακές κυβερνήσεις, αλλά η τρoίκα ποτέ δεν δέχονταν τις σχετικές προβλέψεις.

Σύμφωνα με πληροφορίες, στον κρατικό προϋπολογισμό του 2025 που θα

κατατεθεί αύριο στη Βουλή, θα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Η υπέρβαση του στόχου των φορολογικών εσόδων για το 2024 προσεγγίζει τα 3,5 δισ. ευρώ. Στον προϋπολογισμό του 2024 είχε τεθεί στόχος τα φορολογικά έσοδα να ανέλθουν στα 62,9 δισ. ευρώ, αλλά τελικά και με βάση τις εκτιμήσεις θα ξεπεράσουν τα 66 δισ. ευρώ.
- Η υπέρβαση των φορολογικών εσόδων το 2024 δεν είναι αποτέλεσμα μόνο του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας, του πληθωρισμού και της αύξησης της

Τα έσοδα από τον ΦΠΑ είναι σχεδόν κατά 1 δισ. ευρώ περισσότερα από την πρόβλεψη στον προϋπολογισμό.

κατανάλωσης. Σχεδόν το 1,8 δισ. ευρώ των επιπλέον φορολογικών εσόδων προέρχεται από την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, σύμφωνα με τα στοιχεία και τις εκτιμήσεις του οικονομικού επιτελείου. Συγκεκριμένα, από τη διασύνδεση των POS με τις ταμειακές μηχανές, την ανάπτυξη σημαντικών ψηφιακών εργαλείων (υποχρεωτική διαβίβαση στοιχείων εσόδων και εξόδων μέσω mydata, ψηφιακό τιμολόγιο κ.ά.), τη διευρυνση των ηλεκτρονικών πληρωμών, αλλά και άλλων

παρεμβάσεων που εφαρμόστηκαν το περυσινό έτος και οδήγησαν στον περιορισμό της φοροδιαφυγής.

Στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών στέκονται ιδιαίτερα στο θέμα των POS, της επέκτασής τους και της διασύνδεσής τους με τις ταμειακές μηχανές. Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, σε διάστημα περίπου 10 μηνών πραγματοποιήθηκαν πάνω από 410.000 δισανδέσεις. Η εξέλιξη αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς δεν ήταν λίγοι εντός και εκτός των τειχών της κυβέρνησης που επιχείρησαν να σταματήσουν το έργο. Στην αρχή υπήρχε μεγάλη αμφισβήτηση, σχεδόν κανένας δεν πίστευε ότι το έργο θα υλοποιηθεί και μάλιστα σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Τελικά το έργο υλοποιήθηκε δίνοντας ώθηση στην είσπραξη φορολογικών εσόδων μέσω των ηλεκτρονικών συναλλαγών.

Πώς προκύπτουν 1,8 δισ. ευρώ έσοδα από τη φοροδιαφυγή;

- Τα έσοδα από τον ΦΠΑ είναι σχεδόν κατά 1 δισ. ευρώ περισσότερα από την πρόβλεψη στον προϋπολογισμό. Κάτι που αποδίδεται κατά κύριο λόγο στη σημαντική αύξηση των ηλεκτρονικών πληρωμών και στα μέτρα αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής που εφάρμοσε η κυβέρνηση τον τελευταίο χρόνο.
- Αυξημένα κατά περίπου 1,1 δισ. ευρώ το 2024, σε σχέση με τον στόχο

του προϋπολογισμού, θα είναι και τα έσοδα από τον φόρο εταιρειών. Από την υπέρβαση αυτή στα έσοδα, εάν αφαιρεθεί η έκτακτη συνεισφορά αλληλεγγύης που επιβλήθηκε στα διυλιστήρια, προκύπτει ένα ποσό αύξησης 800 εκατ. ευρώ, που επίσης συνδέεται με τα μέτρα αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής που εφαρμόζονται τον τελευταίο χρόνο.

Από το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών υποστηρίζουν ότι το κενό ΦΠΑ θα μειωθεί ακόμα περισσότερο, καθώς από τον Ιανουάριο του 2025 θα είναι πλήρως κλειδωμένες οι δηλώσεις ΦΠΑ τόσο στο σκέλος των εσόδων όσο και των εξόδων. Επίσης, εκτιμούν ότι οι απώλειες ΦΠΑ θα περιορισθούν στο 9% (θεωρητικά προσδοκώμενα έσοδα από πλήρη συμμόρφωση) έως το 2026 και ότι θα προκύψουν επιπλέον έσοδα τουλάχιστον 2 δισ. ευρώ, τα οποία θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν νέες ελαφρύνσεις για νοικοκυριά και επιχειρήσεις, όπως μείωση των συντελεστών ΦΠΑ ή περαιτέρω μείωση των ασφαλιστικών εισφορών. Αυξημένα όμως είναι και τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων. Συγκεκριμένα, θα είναι μεγαλύτερα σχεδόν κατά 1 δισ. ευρώ σε σχέση με τον στόχο του προϋπολογισμού το 2024. Η επίδοση αυτή προήλθε κυρίως λόγω της αύξησης των μισθών και των αμοιβών, καθώς και από τη μείωση της ανεργίας.

Στο 1,1 δισ. ευρώ το κόστος των μέτρων στήριξης το 2025

Μόνιμα μέτρα στήριξης ύψους 1,1 δισ. ευρώ περιλαμβάνει ο προϋπολογισμός του κράτους για το 2025 που κατατίθεται αύριο στη Βουλή, ενώ την ίδια στιγμή προβλέπει ότι το φετινό πρωτογενές πλεόνασμα θα είναι μεγαλύτερο σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις και θα ανέλθει στο 2,5%. Οι νέες δημοσιονομικές παρεμβάσεις, που συμπληρώνονται από σειρά θεσμικών μέτρων, εστιάζουν κυρίως στη στήριξη του διαθέσιμου εισοδήματος και στην αντιμετώπιση του στεγαστικού ζητήματος.

Ο προϋπολογισμός προβλέπει αποκλιμάκωση του πληθωρισμού από το 2,7% το 2024 στο 2,4% το 2025 και ρυθμό ανάπτυξης από 2,2% το 2024 στο 2,3% το 2025. Σε ό,τι αφορά το πρωτογενές αποτέλεσμα θα ανέλθει και ενδεχομένως θα ξεπεράσει το 2,5% του ΑΕΠ το 2024, και το επόμενο έτος εκτιμάται στο 2,4%. Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο 0,7% του ΑΕΠ φέτος και 0,6% του ΑΕΠ το 2025. Η αρχική πρόβλεψη στο προσχέδιο του προϋπολογισμού ήταν ότι το έλλειμμα θα υποχωρήσει στο 1% το 2024 και στο 0,6% το επόμενο έτος.

- Ο ελαφρύνσεις
- Μείωση από 01.01.2025, κατά μία ποσοστιαία μονάδα, των ασφαλιστικών εισφορών. Ειδικότερα, η μείωση αυτή αναλύεται σε μείωση 0,5% στις εισφορές των εργαζομένων και 0,5% στις εργοδοτικές εισφορές κλάδου υγείας, με το ετήσιο καθαρό κόστος για το 2025 να ανέρχεται σε 440 εκατ. ευρώ.
- Κατάργηση από 01.01.2025 του τέλους επιτηδεύματος στους ελεύθερους επαγγελματίες, σε συνέχεια της μείωσης κατά 50% το 2024, με κόστος 113 εκατ. ευρώ για το 2024 και 238 εκατ. ευρώ για το 2025.
- Επέκταση της επιστροφής του ΕΦΚ στο αγροτικό πετρέλαιο για το 2024 και μονιμοποίησή της από το 2025, με νέο σύστημα το οποίο βασίζεται στην πραγματική κατανάλωση, με κόστος 82 εκατ. ευρώ

για το 2024 και 100 εκατ. ευρώ για το 2025.

- Αύξηση των συντάξεων με βάση τον ρυθμό μεταβολής του πληθωρισμού και του ΑΕΠ, με κόστος 424 εκατ. ευρώ για το 2024 και επιπλέον 401 εκατ. ευρώ για το 2025.
- Έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε 1,9 εκατ. δικαιούχους. Πριν από τα Χριστούγεννα αναμένεται η καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης σε συνταξιούχους που δεν θα δουν αύξηση στη σύνταξη λόγω προσωπικής διαφοράς, αλλά και μιας σειράς ακόμα επιδομάτων, όπως το ελάχι στο εγγυημένο εισόδημα.

Συνολικά το ποσό που θα διατεθεί

Το φετινό πρωτογενές πλεόνασμα θα είναι μεγαλύτερο σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις και θα ανέλθει στο 2,5%.

σε 1,9 εκατ. δικαιούχους ανέρχεται σε 243 εκατ. ευρώ. Ειδικότερα, το επίδομα διαμορφώνεται ως εξής:

- 200 ευρώ για σύνταξη έως 700 ευρώ.
- 150 ευρώ για σύνταξη από 700,01 ευρώ έως 1.100 ευρώ.
- 100 ευρώ για σύνταξη από 1.100,01 ευρώ έως και 1.600 ευρώ.

– Έκτακτη οικονομική ενίσχυση 200 ευρώ θα εισπράξουν επίσης δικαιούχοι:

- Επιδομάτων αναπηρίας του ΕΦΚΑ.
- Επιδομάτων απολύτου αναπηρίας για συνταξιούχους πρώην ΟΓΑ που λαμβάνουν μόνο τη βασική σύνταξη.
- Επιδοματος νόσου και αναικονότητας των συνταξιούχων του Δημοσίου.
- Εξωιδρυματικού επιδοματος το οποίο χορηγείται από τον Ε-ΦΚΑ.
- Επιδοματος ΑμεΑ του ΟΠΕΚΑ.
- Ανασφάλιστο υπερίλικες.

Πρ. Χατζηνικολάου

Ο προϋπολογισμός προβλέπει ρυθμό ανάπτυξης από 2,2% φέτος στο 2,3% το επόμενο έτος.

Στα 168,5 δισ. τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων το 2023

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Επιδείνωση κατέγραψαν τα ενοποιημένα μεγέθη των ελληνικών επιχειρήσεων κατά τη χρήση του 2023, σε σύγκριση με το 2022, σύμφωνα με ανάλυση που πραγματοποίησε η ICAP CRIF και την οποία δημοσιεύει η «Κ».

Όπως προκύπτει από την επεξεργασία 17.951 ισολογισμών (εκτός τραπεζών - ασφαλειών) που πραγματοποιήσε ο όμιλος επιχειρηματικής πληροφορησης, οι πωλήσεις και η καθαρή κερδοφορία του ελληνικού εταιρικού τομέα υποχώρησαν πέρυσι, ετησίως, κατά 5,8% σε 168,5 δισ. ευρώ και κατά 6,8%, σε 14 δισ. αντιστοίχως. Βασικά αίτια για τη μείωση των μεγεθών είναι η μεγάλη βαρύτητα στο ελληνικό επιχειρείν της πετρελαιοβιομηχανίας, του εμπορίου καυσίμων και της ενέργειας, τρεις κλάδοι οι οποίοι πέρυσι βρέθηκαν αντιμέτωποι με αποκλιμάκωση των τιμών (στα πετρελαισιδιά κ.λπ.).

Εάν οι τρεις αυτοί τομείς εξαιρούνταν από το συνολικό δείγμα της ανάλυσης, οι επιδόσεις των ελληνικών επιχειρήσεων θα ήταν βελτιωμένες. Ο κύκλος εργασιών, δηλαδή, θα ήταν αυξημένος κατά 7,6% και το καθαρό αποτέλεσμα θα κατέγραφε άνοδο κατά 5,8%.

Παρ' όλα αυτά, το 2023 έναντι του 2022 τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (Ebitda) για το σύνολο των επιχειρήσεων ενισχύθηκαν κατά 7,3%, ενώ το λειτουργικό αποτέλεσμα (έσοδα

Υποχώρηση πωλήσεων και κερδοφορίας σε σχέση με το 2022 φανερώνει ανάλυση της ICAP CRIF σε δείγμα 17.951 ισολογισμών.

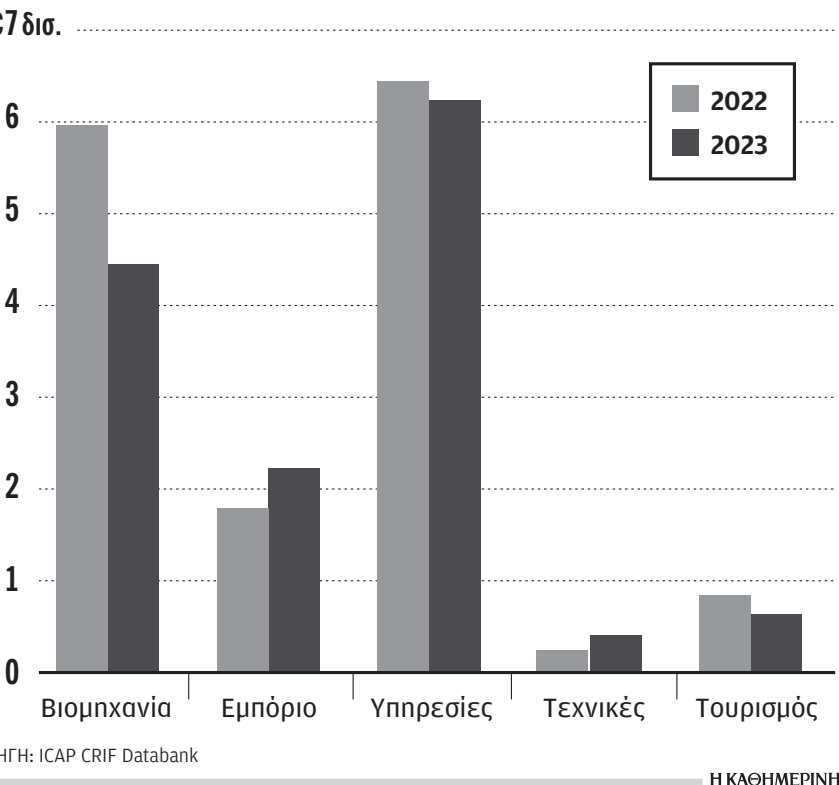
μείον έξοδα) διευρύνθηκε κατά 6,6%. Κατά την ίδια περίοδο, οι χρηματοοικονομικές δαπάνες και οι λειτουργικά έξοδα αυξήθηκαν κατά περίπου 33% και 6% αντιστοίχως. Επίσης, το κόστος πωληθέντων μειώθηκε με υψηλότερο ρυθμό (-9,5%), με αποτέλεσμα τα μεικτά κέρδη να αυξηθούν κατά 9,5%. Η εξέλιξη αυτή οδήγησε στη βελτίωση του περιθωρίου μεικτού κέρδους κατά 3,2 ποσοστιαίες μονάδες, σε 23%.

Το ενεργητικό

Επίσης, το ενεργητικό των επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 6,7%, σε 240,3 δισ. ευρώ, ενώ τα ίδια κεφάλαια και οι μεσομακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, που αντιστοιχούν στο παθητικό, διευρύνθηκαν τη διετία 2022-2023 κατά 8,3%. Τα συνολικά βραχυπρόθεσμα δάνεια ενισχύθηκαν κατά περίπου 3%.

Πόσες όμως από το δείγμα των 17.951 επιχειρήσεων –από τις οποίες 2.432 είναι βιομηχανίες, 3.703 είναι εμπορικές, 8.423 παρέχουν υπηρεσίες, 1.834 δραστηριοποιούνται στον τουρισμό και

Κέρδη προ φόρων ανά κλάδο

1.559 ανήκουν στον κατασκευαστικό κλάδο– είναι κερδοφόρες; Βάσει της μελέτης της ICAP, πέρυσι το 65% των επιχειρήσεων ή 11.660 συνολικά είχαν

ότι το 2022 κέρδη και ζημιές είχε εμφανίσει το 63,5% και 36,5% των επιχειρήσεων αντιστοίχως.

Ανά τομείς, το 2023 έναντι του 2022, στη βιομηχανία -μεταποίηση καταγράφηκε μείωση τζίρου κατά 8,1%, σε 60 δισ. ευρώ. Τα Ebitda υποχώρησαν κατά 8,8%, ενώ τα συνολικά προ φόρων κέρδη διολιθίστηκαν κατά 23,4%, σε 4,5 δισ. ευρώ. Στο εμπόριο ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε οριακά κατά 0,5%, σε 55,13 δισ. ευρώ, τα λειτουργικά κέρδη ενισχύθηκαν κατά 10,5%, ενώ τα προ φόρων κέρδη αυξήθηκαν κατά 22% σε 2,23 δισ. ευρώ. Στον τουρισμό ο τζίρος διαμορφώθηκε σε 4,9 δισ. (+19,8%), τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε 736 εκατ. ευρώ (+16,3%) και τα Ebitda αυξήθηκαν κατά 4,7%. Στις κατασκευές αυξήθηκε ο τζίρος κατά 36%, σε 5,7 δισ., ενώ τα προ φόρων κέρδη εκτοξευθήκαν σε 320 δισ. ευρώ (από 122,4 δισ.). Στις υπηρεσίες μειώθηκε κατά 15% ο τζίρος, σε 43 δισ. ευρώ και τα καθαρά κέρδη υποχώρησαν ελαφρώς κατά 1,6%, σε 6,22 δισ.

Ο τραπεζικός κλάδος (20 εταιρείες) και οι ασφάλειες (153 επιχειρήσεις), που δεν περιλαμβάνονται στο δείγμα των 17.951 επιχειρήσεων, αύξησαν τα έσοδα κατά 91,5% σε 13,8 δισ. ευρώ και κατά 35,7% σε 3 δισ. ευρώ αντιστοίχως. Οι τράπεζες ενίσχυσαν τα καθαρά κέρδη κατά 18,1%, σε 5 δισ. ευρώ, ενώ οι ασφάλειες συρρίκνωσαν την καθαρή κερδοφορία κατά 45,3%, σε 253,6 εκατ. το 2023.

Προβλέψεις

Όπως εξηγεί ο Νικήτας Κωνσταντέλλος, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος ομίλου ICAP CRIF, θετικά είναι τα πρώτα μηνύματα το 2024, καθώς από ένα δείγμα 46 εταιρειών (συμπεριλαμβανομένων τραπεζών) που είναι εισηγμένες στο Χ.Α. με δημοσιευμένα λογιστικά καταστάσεις εξαμήνου του 2024 προκύπτει μικρή αύξηση του κύκλου εργασιών (2,2%) και των καθαρών κερδών (1,9%).

Σίγουρα οι σημαντικές προκλήσεις της τελευταίας διετίας, προερχόμενες κυρίως από το εξωτερικό περιβάλλον, όπως η ενεργειακή κρίση, οι πληθωριστικές πιέσεις και η γεωπολιτική αστάθεια, διατήρησαν το κλίμα αβεβαιότητας στον επιχειρηματικό κόσμο.

«Πιστεύω ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις μπορούν και πρέπει να ενισχύσουν περισσότερο την ανταγωνιστικότητά τους, δημιουργώντας μεγαλύτερες προοπτικές για το μέλλον.

Η διατήρηση της εγχώριας οικονομίας σε αναπτυξιακό ρυθμό, αλλά κυρίως η επιτάχυνση αυτού μέσω περισσότερων επενδύσεων, σίγουρα θα συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση και θα ενισχύσει τις επιχειρηματικές προδοκίες. Αργώς και η άντληση πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας», καταλήγει.

Εξαγορές ακινήτων αξίας 80 εκατ. από τη REDS

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Στην περαιτέρω ενίσχυση αφενός του χαρτοφυλακίου ακινήτων της REDS και αφετέρου των ταμειακών ροών της προχωράει η μπτρική της, «Ελλάκτωρ», που θα καλύψει ομολογιακό δάνειο που θα εκδώσει η πρώτη, ύψους 65 εκατ., προκειμένου να προχωρήσει σε εξαγορές ακινήτων αξίας της τάξεως των 80 εκατ. Τα ακίνητα που θα εξαγοράσει η REDS έχουν σημαντικά έσοδα, βρίσκονται στην πλειονότητά τους στην Αθήνα και άλλα είναι ενεργοποιημένα στον κλάδο της φιλοξενίας, άλλα είναι μεικτίς χρήσης, ενώ άλλα λειτουργούν ως γραφειακοί χώροι.

Το πακέτο αυτό των ακινήτων θα εξαγοραστεί από εταιρεία συμφορμένη της οικογένειας Χόλτερμαν, που είναι μεταξύ των βασικών μετόχων της «Ελλάκτωρ», και για

Η εταιρεία θα εκδώσει ομολογιακό δάνειο 65 εκατ. που θα καλύψει η μπτρική «Ελλάκτωρ».

τον λόγο αυτό άλλωστε η «Ελλάκτωρ» εξέδωσε ανακοίνωση στο Χρηματιστήριο περί δημοσιοποίησης συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη. Το τίμημα της εξαγοράς θα καλυφθεί αφενός από το ομολογιακό δάνειο που θα καλύψει η «Ελλάκτωρ», έως και 65 εκατ. με 7ετή διάρκεια και κουπόνι ίσο με euribor έτους πλέον περιθωρίου 2,65% πλέον πωτό κατά την εξόφληση των ομολογίων, και αφετέρου με ίδια κεφάλαια της REDS. Το ομολογιακό θα έχει εμπράγματα εξασφαλίσεις και ειδικότερα αφενός ενέχυρο - εκχώρηση επί του ποσού που θα εισπράξει η REDS από την πώληση ακινήτου της στο Βουκουρέστι και αφετέρου δικαίωμα προσημείωσης υποθήκης επί των νέων ακινήτων που θα αποκτήσει. Η REDS, 100%

θυγατρική της «Ελλάκτωρ», μετά τις αλλαγές αυτές θα αποκτήσει σταθερές ταμειακές ροές και έσοδα που θα πολλαπλασιαστούν όταν η εταιρεία αναπτύξει τα projects που έχει σε εξέλιξη στη μαρίνα του Αλίου, που περιλαμβάνει και ήπια ξενοδοχειακή ανάπτυξη, και στην πρώην αμερικανική βάση στις Γούρνες του Ηρακλείου, όπου θα δημιουργηθεί ολοκληρωμένο τουριστικό συγκρότημα με καζίνο. Προοπτικά, δηλαδή, η REDS θα έχει ένα ιδιαίτερα εύρωστο χαρτοφυλάκιο στον τουριστικό κλάδο και στα ακίνητα εν γένει. Υπενθυμίζεται ότι, νωρίτερα φέτος, κοινοπρακτικό σχήμα υπό τη REDS επικράτησε στον διαγωνισμό της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής (ΕΟΕ) για το ακίνητο ιδιοκτησίας της Επιτροπής που λειτουργεί ως ξενοδοχείο (Civitel) στο Μαρούσι, απέναντι από το Golden Hall. Ένα ακόμα από τα έργα αυτού του χαρτοφυλακίου είναι και η ανάπτυξη της έκτασης των πρώην κτημάτων Καμπά, στην Κάντζα. Το έργο εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί σε ορίζοντα τριών ετών. Επίσης, ήδη έχει μεταβιβαστεί, όπως προαναφέρθηκε, από την «Ακτωρ Παραχωρήσεις», επίσης θυγατρική της «Ελλάκτωρ», ολόκληρο το project της μαρίνας του Αλίου.

Με τις κινήσεις αυτές αυξάνεται σημαντικά η αξία του ενεργητικού της REDS, διαμορφώνοντας μια γενναία αποτίμηση για την εταιρεία ανάπτυξης ακινήτων την οποία η «Ελλάκτωρ», κατόπιν της επιτυχούς δημόσιας πρότασης, έβγαλε από το Χρηματιστήριο νωρίτερα φέτος.

Οι εξελίξεις αυτές έρχονται μετά τις πληροφορίες που έγιναν γνωστές στις αρχές Ιουνίου κατά τη διάρκεια της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων της «Ελλάκτωρ», σύμφωνα με τις οποίες το μεγαλύτερο βάρος των νέων επενδύσεων του ομίλου θα αφορά πλέον τον τομέα της ανάπτυξης ακινήτων, όπου σχεδιάζονται επενδύσεις ύψους 350 εκατ. ευρώ.

Χορήγηση στεγαστικών δανείων και χρηματοδότηση οικονομίας

Ζήτησε ο πρωθυπουργός από τις τράπεζες στο συνέδριο του Bloomberg

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Πλεόνασμα κεφαλαίων και ρευστότητας που μπορεί να χρηματοδοτήσει την επέκταση στο εξωτερικό, αλλά και μεγαλύτερη χρηματοδότηση των νοικοκυριών για την απόκτηση κατοικίας, διαθέτουν οι τράπεζες. Αυτό ήταν το μήνυμα που εξέπεμψαν χθες οι επικεφαλής των τεσσάρων συστημικών τραπεζών μιλώντας σε συνέδριο του Bloomberg με θέμα «Η νέα εποχή για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα», παίρνοντας το μήνυμα του πρωθυπουργού που κάλεσε τις τράπεζες να «βοηθήσουν τις νέες οικογένειες να πάρουν σπίτι».

Μιλώντας στο ίδιο συνέδριο ο Κυριά-

Ο πρωθυπουργός τάχθηκε υπέρ του ανταγωνισμού των τραπεζών προκειμένου να μειωθεί το κόστος των συναλλαγών.

κος Μητσοτάκης ξεκαθάρισε πως η κυβερνηση «έχει κάνει ήδη αρκετά βοηθώντας τις τράπεζες να αντιμετωπίσουν το θεμελιώδες πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων». Όπως είπε, «η Ελλάδα διαθέτει ένα λειτουργικό τραπεζικό σύστημα με καθαρούς ισολογισμούς» και παρότρυνε τις τράπεζες «να πάρουν το ρίσκο και να χορηγήσουν στεγαστικά δάνεια», καθώς επίσης να χρηματοδοτήσουν την πραγματική οικονομία και ειδικά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και την καινοτομία. Ο πρωθυπουργός τάχθηκε υπέρ του ανταγωνισμού των τραπεζών προκειμένου να μειωθεί το κόστος των συναλλαγών και χαρακτήρισε μεγάλη επιτυχία το σύστημα IRIS, ενώ απαντώντας σε ερώτηση για το εάν οι ελληνικές τράπεζες πρέπει να προσβλέπουν σε αύξηση της δραστηριότητάς τους στο εξωτερικό, ο Κυρ. Μητσοτάκης ανέφερε

Μιλώντας στο συνέδριο του Bloomberg ο Κυριάκος Μητσοτάκης ξεκαθάρισε πως η κυβέρνηση «έχει κάνει ήδη αρκετά βοηθώντας τις τράπεζες να αντιμετωπίσουν το θεμελιώδες πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων». Όπως είπε, «η Ελλάδα διαθέτει ένα λειτουργικό τραπεζικό σύστημα με καθαρούς ισολογισμούς».

την Ινδία ως έναν δυναμικό παγκόσμιο παίκτη με τον οποίο η χώρα μας αρχίζει να αποκτά σχέσεις και μπορεί να φέρει επενδύσεις στη χώρα.

Στη συζήτηση που ακολούθησε με τους επικεφαλής των τεσσάρων συστημικών τραπεζών, ο διευθύνων σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς Χρήστος Μεγάλου σημείωσε ότι «η στεγαστική πίστη είναι ένας τομέας που θα κάνουμε περισσότερα», προαναγγέλλοντας πρωτοβουλίες και καινοτόμες ιδέες όπως είπε «που θα δώσουν κίνητρα στην αγορά» και θα προσβλέπουν και στην επιτάχυνση της πιστωτικής επέκτασης στη λιανική τραπεζική. Ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Eurobank Φωκίων Καραβίας αναφερόμενος στο θέμα του πλεονάζοντος κεφαλαίου έκανε λόγο για ένα «ευχάριστο» πρόβλημα, που πέραν της δυνατότητας αύξησης των μερισμάτων προς

τους μετόχους και ενίσχυσης της πιστωτικής επέκτασης μπορεί να αξιοποιηθεί για «να χρηματοδοτήσουμε ευκαιρίες συγχωνεύσεων και εξαγορών στους τομείς της τραπεζικής, της ασφάλισης και της διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων». Ο κ. Καραβίας αναφέρθηκε στην περίπτωση της Eurobank που μετά και την απόκτηση της Ελληνικής Τράπεζας στην Κύπρο ενισχύει το διασυννοριακό της αποτύπωμα, ενώ ανάλογη τοποθέτηση έκανε και ο διευθύνων σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς, ο οποίος αναφερόμενος στη δημιουργία της ψηφιακής τρέζας Snappi σημείωσε ότι έχουμε επιπλέον κεφάλαια και «όλοι κοιτάμε για projects εκτός Ελλάδας».

Το πρόβλημα του κατακερματισμού στο τραπεζικό σύστημα, όπως δήλωσε από την πλευρά του ο διευθύνων σύμβουλος της Alpha Bank Βασίλης Ψάλτης,

αντιμετωπίζεται είτε με εξαγορές και συγχωνεύσεις είτε με στρατηγικές συνεργασίες», φέρνοντας το παράδειγμα της συνεργασίας με τον ιταλικό όμιλο UniCredit που επιτρέπει όπως είπε «σε επιχειρήσεις και ιδιώτες να αποκτήσουν πωλη προσβάσps στην Ευρώπη κανοντας πράξη την ευρωπαϊκή ενοποίηση». «Υπάρχει πολλή κουβέντα για μεγαλύτερα σχήματα στην Ευρώπη, αλλά δεν έχουμε πολλές κινήσεις καθώς υπάρχουν κυβερνητικές αντιδράσεις», επισήμανε ο διευθύνων σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας Παύλος Μυλωνάς, σημειώνοντας ότι η μείωση των επιτοκίων από την ΕΚΤ θα δημιουργήσει δυσκολίες στην κερδοφορία των ευρωπαϊκών τραπεζών, οι οποίες θα αντιμετωπιστούν με κινήσεις ανάπτυξης και περιορισμό του κόστους. Ο κ. Μυλωνάς υπογράμμισε ότι οι εκταμιεύσεις δανείων έχουν ανέλθει τα τελευταία χρόνια σε 24 δισ. ευρώ και αναφέρθηκε στα δισ. ευρώ δανείων που έχουν μεταφερθεί σε servicers, μέρος των οποίων «θα επιστρέψει» όπως εκτίμησε κάποια στιγμή στις τράπεζες.

Η Τράπεζα της Ελλάδος μιλώντας στο ίδιο συνέδριο ο διοικητής της ΤτΕ και μέλος του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ Γιάννης Στουρνάρας σημείωσε ότι θεωρεί «λογική» μια μείωση του βασικού επιτοκίου της ΕΚΤ τον Δεκέμβριο, ενώ προέβλεψε και νέες μειώσεις το 2025 εφόσον συνεχίσει ο πληθωρισμός την πτωτική πορεία του και δεν υπάρξουν απρόβλεπτες εξελίξεις. Το βασικό επιτόκιο καταθέσεων της ΕΚΤ μετά από δύο μειώσεις βρίσκεται σήμερα στο 3,25% και σύμφωνα με τον κ. Στουρνάρα θα μπορούσε στα τέλη του 2025 να υποχωρήσει στο λεγόμενο «ουδέτερο επίπεδο», δηλαδή κοντά στο 2%. Κληθείς να σχολιάσει την προοπτική επιβολής αμερικανικών δασμών σε ευρωπαϊκά προϊόντα ο διοικητής της ΤτΕ σημείωσε ότι κάτι τέτοιο μπορεί να έχει δυσμενείς επιπτώσεις, πυροδοτώντας ενδεχομένως μια ύφεση και μια περίοδο αποπληθωρισμού μεσοπρόθεσμα.

ΚΡΕΤΑ ΛΙ ΤΕΟ ΤΙΟΥ ΤΖΟΝ ΜΑΙΚΑΡΟ

ΠΕΡΑΣΜΕΝΕΣ ΖΩΕΣ

ΣΕ ΣΕΝΑΡΙΟ ΚΑΙ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΣΙΛΒΙΝ ΣΟΝΓΚ

SUNDAY NIGHT MOVIE

MOVIES BEST HD

THE HOME OF MOVIES!

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 21:00

PAST LIVES / ΠΕΡΑΣΜΕΝΕΣ ΖΩΕΣ

ΔΡΑΜΑ

Η Νόρα και ο Χάε Σανγκ, δύο αγαπημένοι παιδικόι φίλοι, αναγκάζονται να χωρίσουν όταν η οικογένειά της Νόρα εγκαταλείπει τη Νόρα Κορέα. Δύο δεκαετίες αργότερα, συναντιούνται ξανά στη Νέα Υόρκη για μια μοιραία εβδομάδα.

Το Κανάι Διατίθεται

cablenet

cyta vision

M

MOVIES

HD

MESIMVRIA

www.mesimvria.com

8έαν. 101

8έαν. 49

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΨΗ

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

Μέχρι και οκτώ μήνες για τη μεταβίβαση ακινήτου

Στην Κύπρο λόγω του σύγχρονου κτηματολογίου απαιτούνται μόλις 4 ημέρες – Μεγάλο «αγκάθι» η έκδοση ηλεκτρονικής ταυτότητας κτιρίου

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Δύο ή ακόμη και τρεις φορές περισσότερο χρόνο χρειάζεται η ολοκλήρωση μιας αγοραπωλησίας κατοικίας στην Ελλάδα συγκριτικά με τις ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης, δείγμα της απόστασης που χρειάζεται να καλυφθεί προκειμένου να μπορέσει η χώρα να προσελκύσει ακόμη περισσότερες επενδύσεις από το εξωτερικό.

Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσίασε σε πρόσφατη διαδικτυακή εκδήλωση ο Γιώργος Πετράς, διευθυνών σύμβουλος του δικτύου μεσιτικών γραφείων Engel & Völkers Ελλάδος, «στην Ελλάδα χρειάζονται περίπου 250 ημέρες ή περίπου 8 μήνες για να ολοκληρωθεί μια αγοραπωλησία κατοικίας, την ώρα που στην Ιταλία απαιτούνται 120 ημέρες. Αντιστοίχως στην Ισπανία, στη Γαλλία,

Τα προβλήματα είναι τόσο σύνθετα, ώστε οι ιδιοκτήτες απογοητεύονται και συχνά σταματούν κάθε προσπάθεια πώλησης.

αλλά και τη Γερμανία δεν απαιτούνται πάνω από 2-3 μήνες. Στη δε Κύπρο, λόγω του σύγχρονου κτηματολογίου που διευκολύνει τις διαδικασίες, μια πράξη μπορεί να χρειαστεί ακόμη και μόλις 3-4 ημέρες προκειμένου να ολοκληρωθεί».

Τα παραπάνω καταδεικνύουν το μέγεθος του προβλήματος που έχει δημιουργηθεί από το 2022 και μετά, όταν δηλαδή επιβλήθηκε η ηλεκτρονική ταυτότητα κτιρίου, χωρίς να έχει προηγηθεί η απαιτούμενη προετοιμασία σε επίπεδο διοίκησης και ασφαλώς σε ό,τι αφορά την ανάγκη ψηφιοποίησης των αρχείων, τόσο των πολεοδομίων όσο και των υποθηκοφυλακείων - κτηματολογικών γραφείων. Το αποτέλεσμα είναι ότι παρατηρούνται πολύ μεγάλα προβλήματα στις περισσότερες πράξεις, ακόμη και μετά τις καίριες παρεμβάσεις και ρυθμίσεις του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ιδίως στο σκέλος της επιτάχυνσης των μεταγραφών των συμβολαίων, που στο παρελθόν ήταν επίσης αιτία πολύμηνων καθυστερήσεων.

Συχνά μάλιστα τα προβλήματα είναι τόσο σύνθετα ή χρονοβόρα στην επίλυσή τους, προκειμένου να καταστεί εφικτή μια μεταβίβαση, ώστε οι ιδιοκτήτες απογοητεύονται και συχνά σταματούν κάθε προσπάθεια πώλησης του ακινήτου τους. Πρόκειται να δλαδη για έναν ακόμη παράγοντα που έχει μειώσει κατακόρυφα την προσφορά κατοικιών στην αγορά. Το ίδιο ισχύει φυσικά και για τα δεκάδες χιλιάδες οικιστικά ακίνητα,

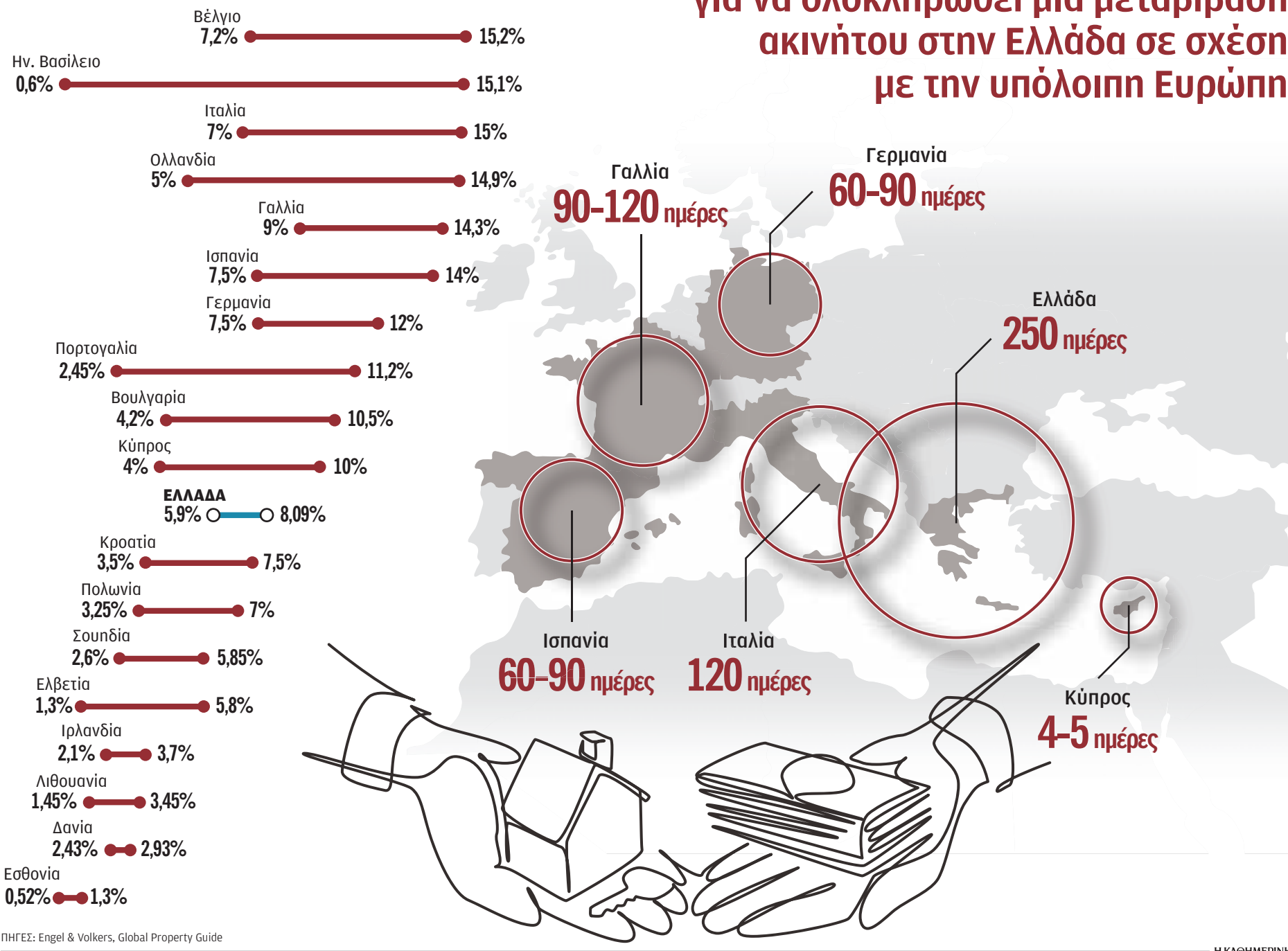
που έχουν συγκεντρώσει οι τράπεζες και οι εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων και που επίσης μένουν «στο ράφι» για 1-2 χρόνια, έως ότου καταστεί εφικτή η νομική και πολεοδομική τους τακτοποίηση, για να λάβουν στη συνέχεια τον «δρόμο» για την πώληση. Σύμφωνα με τον Λευτέρη Ποταμιάνο, πρόεδρο του συλλόγου Μεσιτών Αθηνών - Αττικής, πολλές αγοραπωλησίες έχουν ακυρωθεί, ειδικά όταν οι αγοραστές είναι ξένοι, διότι δεν πιστεύουν ότι χρειάζεται τόσος χρόνος για να ολοκληρωθεί μια μεταβίβαση και θεωρούν ότι πέφτουν θύματα εξαπάτησης.

Το πρόβλημα έχει δημιουργηθεί επειδή η ηλεκτρονική ταυτότητα εφαρμόστηκε χωρίς προηγουμένως να έχει μπει μια τάξη στο «χάος» των πολεοδομίων, αλλά και επειδή, ανέκαθεν, η ανέγερση κατοικιών στη χώρα είχε δόσεις – συχνά πολύ ισχυρές – «ελαστικότητας» σε σχέση με την αρχική οικοδομική άδεια. Πηγές της αγοράς επισημαίνουν ότι ανέκαθεν ήταν λιγοστοί οι κατασκευαστές ή και ιδιώτες που τηρούσαν κατά γράμμα τα σχέδια της οικοδομικής άδειας, ή έστω προχωρούσαν σε επικαιροποίησή της όταν ολοκληρωνόταν η κατασκευή, ώστε να συμφωνούν τα στοιχεία αυτής με την πραγματικότητα.

Φτάνοντας στο σήμερα και στην ανάγκη να συμφωνούν όλα τα στοιχεία μεταξύ τους, το αποτέλεσμα είναι ότι στις περισσότερες περιπτώσεις κατοικιών εμφανίζονται αποκλίσεις στα τετραγωνικά ή στις κατόψεις. Πηγές της αγοράς υπολογίζουν ότι σχεδόν μία στις δύο κατοικίες της χώρας εμφανίζει κάποια απόκλιση της επιφάνειας ανάμεσα στο πώς είναι αποτυπωμένο το κάθε ακίνητο στα διάφορα έγγραφα (π.χ. κτηματολογική έγγραφη, αρχική σύσταση οριζόντιων ιδιοκτησιών, ΤΑΠ, οικοδομική άδεια, Ε9 κ.λπ.) και το ποια είναι η πραγματική επιφάνεια. Αυτό σημαίνει ότι ακόμη και χωρίς μεγάλες αυθαιρεσίες απαιτούνταν εβδόμαδες ή και μήνες για να διορθωθούν τα στοιχεία, διότι χρειαζόταν να γίνει ανασύσταση οριζόντιων ιδιοκτησιών σε όλο το κτίριο και ασφαλώς η συναίνεση όλων των ιδιοκτητών. Πρακτικά δεν γινόταν ή κι αν γινόταν, το κόστος και ο χρόνος για τον ενδιαφερόμενο πωλητή κατέληγαν να είναι μη διαχειρίσιμα.

Αυτήν ακριβώς την προβληματική κατάσταση επιχειρεί να λύσει πρόσφατη διάταξη που ψηφίστηκε στο νομοσχέδιο για το κτηματολόγιο, η οποία παρέχει πλέον τη δυνατότητα στον πωλητή να προβεί σε μονομερή τροποποίηση της σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας σε πολυκατοικίες, ώστε να «εγκλειδώσουν» δεκάδες χιλιάδες πράξεις αγοραπωλησίας ή γονικές παροχές, που σήμερα είναι «κολλημένες».

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
(ΣΤΟΝ ΜΕΣΟ ΟΡΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ Η ΕΛΛΑΔΑ)
Ως ποσοστό επί της συνολικής αξίας του ακινήτου

«Εφιάλτης» η αναζήτηση της οικοδομικής άδειας

Ένα ακόμη σημαντικό εμπόδιο κι ένα από τα πρώτα που συναντάει κάποιος ενδιαφερόμενος πωλητής, αφορά την προσκόμιση αντιγράφου της οικοδομικής άδειας του κτιρίου. Πρόκειται για έναν «εφιάλτη» για πολλούς, καθώς για πολλά κτίρια, ειδικά στην Αττική, είναι δύσκολο να βρεθούν τα απαιτούμενα έγγραφα και ταυτόχρονα να είναι ευανάγνωστα και πλήρη, δηλαδή να έχουν όλες τις κατόψεις του κτιρίου κ.λπ. Όπως σημειώνουν στελέχη του κλάδου, ειδικά για τις πολυκατοικίες του κέντρου της Αθήνας, που κατασκευάστηκαν την περίοδο από το 1955 και μέχρι το 1974, η αποθήκευση των φακέλων των αδειών έχει γίνει με τη μορφή «μικροφίλμ», που ακόμη κι αν βρεθούν, συχνά δεν μπορούν να αντιγραφούν, λόγω θορύβου.

Άλλες φορές πάλι ο ενδιαφερόμενος βρίσκει μόνο το στέλεχος της οικοδομικής

Μόνη λύση η ψηφιοποίηση όλων των αρχείων, τόσο των πολεοδομίων όσο και των υποθηκοφυλακείων.

αδειας και όχι και τα υπόλοιπα έγγραφα, κάτι που σημαίνει ότι θα πρέπει να επιδοθεί σε ένα «σαφάρι» αναζήτησης τυχόν πρόσθετων εγγράφων, ιδίως κατόψεων, στα συμβόλαιο αγοραπωλησίας ή γονικές παροχές που έχουν γίνει κατά καιρούς για άλλες οριζόντιες ιδιοκτησίες του κτιρίου, ή ακόμη και του δικού του ακινήτου, εφόσον δεν είναι ο αρχικός αγοραστής.

Αν δεν εντοπιστεί η άδεια θα πρέπει να αιτηθεί βεβαίωση από την αρμόδια πολεοδομία ότι έχει απολεσθεί, ή κατα-

στραφεί ο φάκελος, ώστε στη συνέχεια να μπορέσει ο μηχανικός του πωλητή να φτιάξει νέα σχέδια και κατόψεις, με το αντίστοιχο κόστος φυσικά. Υπάρχουν όμως κάποιες πολεοδομίες που αρνούνται να χορηγήσουν τη σχετική βεβαίωση, «μπλοκάροντας» ουσιαστικά όλη τη διαδικασία, παρότι ο νόμος ορίζει ότι αυτό θα πρέπει να γίνεται όταν δεν βρίσκεται ο φάκελος της άδειας. Για να λυθεί όλος αυτός ο «κυκεώνας» θα πρέπει να ψηφιοποιηθούν τα αρχεία, τόσο των πολεοδομίων όσο και των υποθηκοφυλακείων. Πρόκειται για ένα τεράστιο εγχείρημα, που απαιτεί σημαντικό χρόνο ώστε να υλοποιηθεί στο σύνολό του, περιλαμβάνοντας εκατομμύρια σελιδίων που πρέπει να ψηφιοποιηθούν. Το θετικό είναι ότι αμφότερες οι παρεμβάσεις «τρέχουν» ήδη και αναμένεται να ολοκληρωθούν σε περίπου ένα

χρόνο από σήμερα. Ωστόσο, όσο προχωρούν οι σαρώσεις των εγγράφων εμπλουτίζεται αντίστοιχα και ο όγκος της πληροφορίας που είναι πλέον διαθέσιμος ψηφιακά, με την ελπίδα να διευκολυνθεί η κατάσταση. Το έργο της ψηφιοποίησης των οικοδομικών αδειών έχει αναλάβει το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος. Είναι προϋπολογισμού 112 εκατ. ευρώ και αφορά 240 πολεοδομικά γραφεία, 3,5 εκατ. οικοδομικές άδειες, που περιλαμβάνουν 44 εκατ. σχεδίων. Στη συνέχεια, τα ψηφιακά αρχεία θα ενσωματωθούν στον ενιαίο ψηφιακό χάρτη. Αντιστοίχως, το Εθνικό Κτηματολόγιο προωθεί την ψηφιοποίηση των αρχείων 390 υποθηκοφυλακείων, που μεταφράζεται στην ψηφιοποίηση 600 εκατ. σελίδων τίτλων ιδιοκτησίας και εγγράφων. Πρόκειται για έργο προϋπολογισμού 200 εκατ. ευρώ.

5,9%-8% της αξίας της κατοικίας το κόστος μεταβίβασης για τον αγοραστή

Στον μέσο όρο της Ευρώπης κατατάσσεται η Ελλάδα αναφορικά με το κόστος μεταβίβασης ακινήτων, έχοντας σημειώσει σημαντική άνοδο σε σύγκριση με τα χρόνια της οικονομικής κρίσης, όταν για μια –ευτυχώς σύντομη– περίοδο περίπου δύο ετών, στην Ελλάδα εφαρμόζονταν τόσο υψηλός συντελεστής φόρου μεταβίβασης όσο και αντίστοιχα υψηλός φόρος κατοχής ΕΝΦΙΑ, καθιστώντας την ακίνητη περιουσία ιδιαίτερα επιβαρυνμένη φορολογικά.

Αλλοστε, κάθε χώρα συνήθως επιλέγει ή τη μία ή την άλλη μορφή φορολόγησης, δηλαδή είτε φορολογεί υψηλά την εμπορική αξιοποίηση (π.χ. πώληση, ενοίκια κ.λπ.) των ακινήτων είτε την κατοχή, όχι όμως και τα δύο το ίδιο.

Προκαλεί απορία γιατί η παλαιότητα της κατοικίας δεν λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του ΕΝΦΙΑ.

Σήμερα, μετά τις μειώσεις που έχουν γίνει στον φόρο μεταβίβασης (και τα τελευταία χρόνια και στον ΕΝΦΙΑ), η εικόνα είναι βελτιωμένη.

Ετσι, η επιβάρυνση ενός αγοραστή διαμορφώνεται από 5,9% έως 8% της αξίας του ακινήτου, ποσοστό που διαφοροποιείται ανάλογα με το αν πρόκειται για αγορά πρώτης κατοικίας (όπου ισχύει αφορολόγητο όριο για τα πρώτα 275.000

Το κόστος μεταβίβασης μειώθηκε σημαντικά, από τα υψηλά επίπεδα που ήταν στα χρόνια της οικονομικής κρίσης και πλέον είναι στον μέσο όρο της Ευρώπης.

ευρώ) και άλλες επιμέρους παραμέτρους. Κατ' αρχάς, ο φόρος μεταβίβασης έχει πλέον μειωθεί σε 3% για το ποσό που υπερβαίνει τα 275.000 ευρώ, εφόσον πρόκειται για αγορά πρώτης κατοικίας. Στο παρελθόν, ο φόρος μεταβίβασης ήταν 10% (8% για τα πρώτα 20.000 ευρώ), κάτι που αύξησε σημαντικά το κόστος αγοράς και ασφαλώς ενθάρρυνε την πρακτική αναγραφής της κατά κανόνα χαμηλότερης αντικειμενικής αξίας στα συμβόλαιο (και όχι της αξίας στην οποία γινόταν η συναλλαγή).

Το μεγαλύτερο κόστος στην Ευρώπη συναντάται στο Βέλγιο, καθώς κυμαίνεται από 7,2% έως 17,5%, ανάλογα με την αξία του ακινήτου που θα αποκτηθεί. Ακολουθεί η Μεγ. Βρετανία με κόστος

μεταβίβασης έως 15,1% και η Ιταλία με 15%. Η πρώτη δεκάδα συμπληρώνεται από την Ολλανδία (έως 14,9%), τη Γαλλία (έως 14,3%), την Ισπανία (έως 14%), το Λουξεμβούργο (έως 13%), τη Γερμανία (έως 12%), τη Μάλτα (έως 11,5%) και την Πορτογαλία (έως 11,2%).

Η γειτονική Βουλγαρία έχει κόστος έως 10,5%, ενώ η Κύπρος έως 10%. Στον αντίποδα, το πιο χαμηλό κόστος συναντάται στην Εσθονία με μόλις 0,52%-1,3%, ενώ ακολουθούν Σλοβακία (έως 1,5%) και Δανία (έως 2,93%).

Πάντως, με δεδομένο ότι η πρόσβαση στην αγορά στέγης είναι ένα από τα μεγάλα ζητούμενα για σημαντική μερίδα ανθρώπων, ενδεχομένως να έπρεπε να υπάρξει μια συνολική αναθεώρηση της

φορολογικής πολιτικής για τα ακίνητα. Ειδικά στο σκέλος της κατοχής, προκαλεί απορία γιατί δεν έχει επιχειρηθεί καν μια «άσκηση» αναπροσαρμογής των συντελεστών του ΕΝΦΙΑ, ώστε να λαμβάνεται υπόψη η παλαιότητα του κάθε ακινήτου. Υπενθυμίζεται ότι ως «βάση» για τον φόρο υπολογίζεται η τιμή ζώνης της περιοχής που βρίσκεται το ακίνητο, η οποία, ως γνωστόν, αφορά την εκτιμώμενη αξία ενός νεόδμητου διαμερίσματος πρώτου ορόφου στο συγκεκριμένο σημείο.

Στη συνέχεια τίθενται πολλαπλασιαστές επί της τιμής αυτής, με βάση τον όροφο, την πρόσψη σε κεντρικό δρόμο, που αυξάνουν κι άλλο την τιμή επί της οποίας τελικά επιβάλλεται ο ΕΝΦΙΑ.

WE DELIVER WHAT WE PROMISE

Ζήσε στην Καρδιά της Λευκωσίας

8000 57 57 www.cyfieldgroup.com [in](#) [f](#) [@](#) [cyfieldgroup](#)

KIA EV3

Ετοιμο για την Ευρώπη

Το **Kia EV3** έφτασε για να ε-παναπροσδιορίσει την αγορά των συμπαγών ηλεκτρικών SUV, με κορυφαία αυτονομία έως και 605 km και καινοτόμο εσωτερικό σχεδιασμό που βελτιστοποιεί τον χώρο, την άνεση και την προσβασιμότητα. Το EV3 μπορεί να προσαρμοστεί σε κάθε τρόπο ζωής και έχει την ευελιξία και την οικονομική προσιτότητα να είναι το κύριο αυτοκίνητο του νοικοκυριού. Μετά από εκτεταμένες δοκιμές στην Ευρώπη σε όλες τις συνθήκες οδήγησης, το Kia EV3 έχει καταφέρει εξίσου καλές επιδόσεις σε αυτοκινητόδρομους, δρόμους της πόλης, δρόμους με στρόφες και μεγάλες διαδρομές.

Το Kia EV3 αξιοποιεί τις premium τεχνολογίες και των δύο πολυβραβευμένων οχημάτων EV6 και EV9, σε ένα συμπαγές, αποδοτικό, ευρύχωρο και άνετο αυτοκίνητο. Ενσωματώνοντας τη σχεδιαστική φιλοσοφία «Opposites United» της Kia, το EV3 αξιοποιεί τη δημιουργική ένταση που δημιουργείται από τις αποκλίνοσες αξίες της φύσης και του νεωτερισμού για να προσφέρει ένα αρμονικό σύνολο. Μέσα και έξω, το EV3 εξισορροπεί συναισθηματικά και ορθολογικά στοιχεία, αντιπροσωπεύοντας τον πύλώνα σχεδιασμού «Joy for Reason».

Δείτε το Kia EV3 στα showroom της Loutsios Group, επίσημου αντιπροσώπου της Kia στην Κύπρο και στο www.kia.com.cy

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Ο ρόλος της ψυχικής υγείας στον αθλητισμό

Στον **ιδιαιτέρα** σημαντικό ρόλο της ψυχικής υγείας στον αθλητισμό και ιδιαίτερα στο ποδόσφαιρο εστίασε στην εισήγηση του ο ανώτερος αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Λευκωσίας καθηγητής Κωνσταντίνος Ν. Φελλάς, κατά τη διάρκεια εκδήλωσης με τον χαρακτηριστικό τίτλο «Το τελευταίο σφύριγμα».

Η εκδήλωση διοργανώθηκε από τον Ποδοσφαιρικό Όμιλο Παλαιμακών Ποδοσφαιριστών Λευκωσίας και ήταν αφιερωμένη στους ποδοσφαιριστές που αποσύρθηκαν από το ενεργό αθλητικό προσκήνιο και συνεχίζουν να διαπρέπουν σε νέους ρόλους.

Ο καθηγητής Φελλάς, στην

ομιλία του με τίτλο «Ηθικές αρχές, προκατάληψη και απομόνωση των ποδοσφαιριστών», αναρωτήθηκε: «Τι γίνεται στη

ζωή ενός ποδοσφαιριστή όταν τα φώτα σβήσουν και στα 35 του βρεθεί στον αληθινό κόσμο»; «Η λάμψη είναι εκτυφλω-

τική», συμπλήρωσε, «αλλά τελικά διαρκεί λίγο».

Οι επιστημονικές έρευνες, σύμφωνα με τον κ. Φελλά, κάνουν λόγο για αυξημένα ποσοστά προβλημάτων ψυχικής υγείας που ακόμη σήμερα θεωρούνται ταμπού. «Κάποιοι ωστόσο έχουν το θάρρος και μιλούν ανοικτά για αυτά», επισήμανε.

Η ενμέρωση και η ενεργή συμμετοχή των προπονητών, σημείωσε, μπορεί να προωθήσει τη σωστή κουλτούρα κατανόησης των συμπτωμάτων κατάθλιψης και μοναξιάς, παροτρύνοντας για άσκηση και συμμετοχή σε αθλήματα, ώστε να βελτιωθεί η ψυχική υγεία όλων.

Πρέπει να καλλιεργηθούν επιπρόσθετοι μηχανισμοί παρακολούθησης της ψυχικής υγείας στον αθλητισμό για την ανάλογη θεραπεία που μπορεί να χρειαστεί, εισηγήθηκε, ενώ δεν παρέλειψε να αναφέρει μερικά παραδείγματα καταστροφικής κατάθλιψης γνωστών ποδοσφαιριστών στην Αγγλία και τη Γερμανία.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης βραβεύθηκαν γνωστοί αθλητικογράφοι της Κύπρου που, με τα άρθρα τους, τα βιβλία τους, τις εκπομπές τους, σε ραδιόφωνο και τηλεόραση, συνέβαλαν αποφασιστικά στην πρόοδο του κυπριακού ποδοσφαίρου.

CAFF NERO

Τώρα στην Πλατεία Ελευθερίας

Στην **καρδιά** της Λευκωσίας άνοιξε πριν από λίγες μέρες το ολοκαίνουργιο Caffè Nero, που ήρθε για να δώσει μια νέα πνοή και ζωντάνια σε ένα από τα πιο κεντρικά σημεία της πόλης.

Στην Πλατεία Ελευθερίας, σε ένα από τα πιο πολυσύχναστα σημεία της πόλης, το νέο Caffè Nero φέρνει τον δικό του παλμό και μια μοναδική εμπειρία καφέ στην πλατεία. Μια πλατεία που, πέρα από την επιβλητική της κατασκευή, συνδυάζει έναν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό σχεδιασμό πλάι στην τάφρο, με παιδική χαρά, χώρους πρασίνου, υπέροχα σιντριβάνια και εντυπωσιακό νυχτερινό φωτισμό. Το Caffè Nero έρχεται να προσθέσει τη δική του φρέσκια, θετική αύρα, αποτελώντας σημείο συνάντησης για όλους και για όλες τις ώρες της ημέρας, που σε προσκαλεί να ανακαλύψεις τις ομορφίες της Πλατείας Ελευθερίας.

Τι μπορούν να απολαύσουν οι επισκέπτες στο νέο Caffè Nero; Πάνω απ' όλα, μια μοναδική εμπειρία καφέ, που ξεκινά με το άρωμα του αυθεντικού ιταλικού espresso. Λατταριστές επιλογές από το Deli Menu, όπως η αγαπημένη pinsa, δροσερές σαλάτες με ολόφρεσκα υλικά, σάντουιτς φτιαγμένα από χειροποίητα ψωμιά εξαιρετικής ποιότητας, και πολλές ακόμη γευστικές εκπλήξεις υπόσχονται να ικανοποιήσουν κάθε επιθυμία. Και όλα αυτά, σε ένα ιστορικό σημείο της πόλης, με μοντέρνα αρχιτεκτονική, καταπράσινα δέντρα και όμορφα σιντριβάνια, δίνοντας την αίσθηση της χαλάρωσης και ευχαρίστησης.

Στο νέο Caffè Nero στην Πλατεία Ελευθερίας η τέχνη του καφέ συναντά την ιστορία, δίνοντας φρέσκο αέρα στην πλατεία και προσκαλώντας τους επισκέπτες να απολαύσουν μια ξεχωριστή εμπειρία στο κέντρο της πόλης.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

προτείνει

3

ΤΡΙ 20:30 (80')

Τραγουδώντας και αναπολώντας τα περασμένα...

Ανδρική Τετραφωνία Λεμεσού

Η Ανδρική Τετραφωνία Λεμεσού φέρνει το χθες στο σήμερα μέσα από καντάδες, βαρκαρόλες, παραδοσιακά τραγούδια των Ιονίων νήσων και αρχοντορεμπέτικα. Ένα όμορφο νοσταλγικό ταξίδι με τραγούδια που ξυπνούν θύμησης και συναισθήματα μιας άλλης εποχής με την Ανδρική Τετραφωνία Λεμεσού και τη Μαντολινάτα Δήμου Παραλινιού.

€15 / 12

6, 7, 8

ΠΑΡ – ΚΥΡ 19:00

11th Cyprus Jazz & World Music Showcase

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού του Υφυπουργείου Πολιτισμού και το Θέατρο Ριάλτο διοργανώνουν το 11ο Cyprus Jazz & World Music Showcase, παρουσιάζοντας μια σφαιρική και δυναμική εικόνα της σύγχρονης κυπριακής μουσικής δημιουργίας. Συμμετέχουν τα σχήματα: Nabuma, Krúe, Numina, Reprise Quartet, The Kicker Band, Ioanna Troulidou, Ermis Michail Quartet, MorFarm Big Band Co., Mr. Wilson, Michalis Kouloumis Quintet, The Gandalfinis. Στο πλαίσιο του παράλληλου προγράμματος, θα παρουσιαστούν τα σχήματα: ΟΓΜΙΟΣ, Sis I cracked my head open, Alexandros Adam Quartet, Burek duo.

€10 / 8 (€20 για 3 μέρες).

11

ΤΕΤ 20:30 (60')

Χριστούγεννα με το Μουσικό Σχολείο Λεμεσού «Μάριος Τόκας»

Το Μουσικό Σχολείο Λεμεσού «Μάριος Τόκας» παρουσιάζει και φέτος την καθιερωμένη χριστουγεννιάτικη του συναυλία Σε αυτήν, συμμετέχουν μουσικά σύνολα του σχολείου, τα οποία έχουν ετοιμάσει ένα εορταστικό χριστουγεννιάτικο πρόγραμμα. Τη διευθύνουν έχουν οι υπεύθυνοι καθηγητές των μουσικών συνόλων και σε αυτά συμμετέχουν μαθητές του Μουσικού Γυμνασίου και Λυκείου. Σηπρίζουν οι Διευθύνσεις και οι Σύνδεσμοι Γονέων του Λαντείου Λυκείου και Γυμνασίου. €5

12

ΠΕΜ 20:30 (60')

Archive - Ομάδα THEM I FlashArt 2024

Μια συλλογή τραγουδιών με κοινωνικό περιεχόμενο, έχοντας ως όχημα τη μοντέρνα ψυχεδελική ηλεκτρονική μουσική, καθώς και επιρροές από σινεματική και ροκ μουσική, προάγοντας τη σύγχρονη κυπριακή αγγλόφωνη τραγουδοποιία. Σύνθεση: Κωνσταντίνος Λεμέσιος. Στιχουργοί: Αίμιλη Χαραλάμους, Γεωργία Παύλου (Qliona), Κωνσταντίνος Λεμέσιος. Καλλιτέχνες και μουσικοί: Κωνσταντίνος Λεμέσιος (φωνή, πλήκτρα), Μιχάλης Νικολάου (ηλεκτρική κιθάρα), Στέφανος Ηλιόπουλος (drums), Ξάνθος Παττίχης (bass synth), Νεκτάριος Κασσάρ (μπάσο), Γιάννης Μιχαήλ (live electronics).

€12 / 10

13 & 14

ΠΑΡ & ΣΑΒ 20:30 (105')

Η πιο φάλτσα σοπράνο που πέρασε από τη γη | Θέατρο ΑντίΛογος

Ένα απολαυστικό μείγμα χιούμορ, συγκίνησης και μουσικής, που εξυμνεί το ανθρώπινο πνεύμα, τη δύναμη της ελπίδας και γιορτάζει το αδάμαστο πνεύμα των ατόμων που αρνούνται να αφήσουν τους περιορισμούς να τους κρατήσουν πίσω. Πρόκειται για την αληθινή ιστορία της νεοϋορκέζας Φλόρενς Φόστερ Τζένκινς, μιας εντελώς «ξεκουρδιστής» σοπράνο, που επιμένει να τραγουδά. Συγγραφέας: Peter Quilter. Μετάφραση & διασκευή: Θέμις Μαρσέλου. Σκηνοθεσία: Ναστάζια Χριστοδούλου. Διανομή: Χριστίνα Αρτεμίου, Γρηγόρης Γεωργίου, Ηλιάννα Κάκκουρα, Κλείτος Κωμοδίκης, Χριστίνα Κωνσταντίνου, Χριστίνα Χριστόφια.

€15 / 12

17

ΤΡΙ 20:30 (60')

ΟΓΜΙΟΥ ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΑ 18+ FlashArt 2024

Ο Όγμιος καταδιώκεται, το άγριο πνεύμα προσπαθεί να καταπιεί ολοκληρωτικά. Τα είδωλα είναι κούφια. Οι μορφές τους υφασμένες από συκοφαντία! Ούρλιαξε την κατάρρα—βρες παρηγοριά στην αρχέγονη της δύναμη. Οι παγανιστικές μας τελετές θυσιάστηκαν στους δυτικούς θεούς της ευημερίας. Ανάσα με ανάσα, πιο κοντά στο αναπόφευκτο ανέβασμα. Προς τη συγχώρεση. ΟΓΜΙΟΣ (Αντής Σκορδής, Παναγιώτης Μηνά). Χορός: Μελίσσα Γκαρσία Κάρο. Προεξόδοση: Περιλαμβάνονται στροβοσκοπικά φώτα και προβολές. €12 / 10

18

ΤΕΤ 20:30 (150')

Χάρτης - Φοίβος Δεληβοριάς

Ο Φοίβος Δεληβοριάς ξεδιπλώνει τον χάρτη, μαρκάρει πόλεις και ξεκινάει το ταξίδι της νέας του παράστασης. Όπως ο ίδιος λέει: «Φέτος το χειμώνα, έχω όρεξη για ταξίδια στην Ελλάδα και την Κύπρο, και για μουσική δίπλα στους άλλους. «Χάρτης» λοιπόν θα λέγεται το χειμερινό μουσικό μου σχέδιο. Και σ' αυτό θέλω κοντά μου τους δύο μουσικούς, βασικούς συνοδοιπόρους μου στην επικράτεια της μουσικής ανησυχίας: τον Κωστή Χριστοδούλου στα τύμπανα και τον Σωτήρη Ντούβα στο πιάνο-πλήκτρα. €25 / 22

21

ΣΑΒ 19:00 (166')

André Rieu's 2024

White Christmas Concert:

Gold and Silver

Απολαύστε την καθιερωμένη γιορτινή συναυλία του André Rieu με τίτλο Ασήμι και Χρυσό, αποκλειστικά στη μεγάλη οθόνη! Ετοιμαστείτε να ταξιδέψετε στον θαυμαστό κόσμο του André Rieu, στη χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα της παραμυθούπολής του. Κάτω από το μαγικό φως 150 πολυελαίων και 50 βενετσιάνικων κηροπηγίων, αφεθείτε στις μελωδίες αγαπημένων χριστουγεννιάτικων τραγουδιών. Με την ορχήστρα Γιόχαν Στράους και τη νεαρή ταλαντούχα Emma Kok. €15 / 10

Δεκέμβριος 2024

22

ΚΥΡ 12:00 (70')

Η απαγωγή του Αγίου Βασιλή (4+)

Πολιτιστική Κίνηση Επιλογή

Μια αξέχαστη περιπέτεια περιμένει τον Άγιο Βασιλή αυτό το βράδυ παραμονής Πρωτοχρονιάς. Η διασκεδαστική χριστουγεννιάτικη ιστορία μας, έρχεται να μας θυμίσει ότι η πίστη και η αγάπη μπορούν να νικήσουν τα πάντα. Θα ακουστούν μουσικές από τα πιο διάσημα μισούζικαλ. Σκηνοθεσία: Χλόη Μελίδου. Συγγραφή κειμένου, στίχοι, ενορχήστρωση: Κορίνα Βασιλείου. Σολίστες: Μαρίζα Αναστασιάδη, Μάριος Ανδρέου, Τασούλα Βορκά. Μουσικοί: Κορίνα Βασιλείου (πιάνο), Δώρος Ζήσιμος (βιολοντσέλο), Νάταλυ Νεοφύτου (όμπσε). Παιδική Χορωδία και Μουσικό Εργαστήρι Π. Κ. Επιλογή – Διδασκαλία: Κορίνα Βασιλείου, Έλλη Βασιλείου. Χορωδία Παπαδάκειου Δημοτικού Ωδείου Λεμεσού – Διδασκαλία: Άλεια Κωνσταντίνου. €15 / 10

77777745

rialto.com.cy

Θέατρο Ριάλτο

Μικρή άνοδος με χαμηλό τζίρο στο Χρηματιστήριο Αθηνών

Με κέρδη 0,13% και συναλλαγές στα 64,98 εκατ. ο Γ.Δ. έκλεισε στις 1.408,05 μονάδες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Διατήρησε την ανοδική πορεία του το Χρηματιστικό Αθηνών, αν και με αρκετά μειωμένο τζίρο, τη στιγμή που οι απειλές Τραμπ για δασμούς σε Κίνα, Καναδά και Μεξικό προκάλεσαν επιφυλακτικότητα και ανησυχία στις ευρωπαϊκές αγορές. Αξίζει να αναφέρουμε πως τον Νοέμβριο ο Γενικός Δείκτης υπεραποδίδει έναντι της Ευρώπης, έχοντας καταγράψει έως τώρα κέρδη της τάξης του 1,8%, ενώ όλοι οι βασικοί ευρωπαϊκοί μετοχικοί δείκτες καταγράφουν απώλειες. Ωστόσο, παρά τις θετικές... προθέσεις, χωρίς την ενίσχυση της συναλλακτικής δραστηριότητας δεν υπάρχει μεγάλη πιθανότητα επαναπροσέγγισης σύντομα των πολυετών υψηλών που κατέγραψε η αγορά τον Μάιο, στις 1.500 μονάδες. Πάντως, πολλά για τις διαθέσεις των επενδυτών προς τις ελληνικές μετοχές θα φανούν στο συνέδριο που διοργανώνει το Χ.Α. μαζί με τη Morgan Stanley στο Λονδίνο την επόμενη εβδομάδα. Σημειώνεται πως η Goldman Sachs προβλέπει πως το 2025 ο Γενικός Δείκτης θα φθάσει έως τις 1.475

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης κατά τη χθεσινή συνεδρίαση του Χ.Α. ενισχύθηκε κατά 0,15% στις 3.409,42 μονάδες, ενώ ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε άνοδο 0,40% κλείνοντας στις 1.191,73 μονάδες.

μονάδες, ενώ προηγούμενος είχε προβλέψει πως φέτος θα «έπανε» τις 1.550 μονάδες. Στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.408,05 μονάδες με ήπια κέρδη 0,13%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 64,98 εκατ. ευρώ. Κατά τη Merit Securities, σημεία στήριξης αποτελούν οι 1.367 και οι 1.341

μονάδες, και σημεία αντίστασης οι 1.411 και οι 1.444 μονάδες. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 0,15% στις 3.409,42 μονάδες, ενώ οριακά χαμηλότερα κατά 0,05% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση στις 2.261,53 μονάδες. Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη 3,21% έκλεισε η Ελλάκτωρ, ενώ άνω του 1% ήταν η άνοδος σε Βιοχάλκο, ΔΑΑ, Ο-ΠΑΠ και Titan. Στον αντιποδο, απώλειες άνω του 1% σημείωσαν η Cenergy, η Aegean και η ΔΕΗ.

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε άνοδο 0,40% κλείνοντας στις 1.191,73 μονάδες, με την Εθνική Τράπεζα να κλείνει στο + 1,57% και τη Eurobank στο +0,64%, ενώ απώλειες 0,49% σημείωσε η Alpha Bank και στο -0,44% έκλεισε η Τράπεζα Πειραιώς. Η υποχώρηση των καθαρών συναλλαγών δεν επιτρέπει την υλοποίηση σεναρίων για ανοδική κίνηση του Γενικού Δείκτη πέραν των 1.450 μονάδων στην παρούσα φάση, όπως εκτιμά ο Δημήτρης Τζάνας, σύμβουλος Διοίκησης στην Κύκλος ΑΧΕΠΙΕΥ. Έτσι, οι διεθνείς επενδυτές προσπερνούν το ελληνικό Χρηματιστήριο, με το βέγμα να είναι μάλλον στραμμένο

προς την Ανατολή, συνεχίζοντας τις τοποθετήσεις σε κινεζικούς τίτλους.

Παράλληλα, οι ξένοι θεσμικοί αυτόν τον μήνα κλείνουν τα βιβλία τους περιοριζόμενοι σε συναλλαγές για λόγους αναδιάρθρωσης λόγω της αναπροσαρμογής των συντελεστών στάθμισης των τίτλων στους δείκτες MSCI, όπως προσθέτει ο αναλυτής. Την ίδια ώρα, τα αλληπάλληλα placements συνεχίζουν να επιδρούν επιβαρυντικά, με τους θεσμικούς επενδυτές να είναι πωλητές στην προσπάθεια αύξησης της ρευστότητας, και με τους ιδιώτες επενδυτές να συνεχίζουν να διακατέχονται από φοβικά σύνδρομα και να αγνοούν τα έγκυρα θεμελιώδη πολλών εταιρειών.

Τα παραπάνω, όπως επισημαίνει ο κ. Τζάνας, οδηγούν σε συνέχιση της βασανιστικά αργής διαδικασίας συσώρευσης λίγο πάνω από τις 1.400 μονάδες, με τη στάση αναμονής να αφορά όλες τις κατηγορίες των επενδυτών που μπορούν να δραστηριοποιηθούν με τοποθετήσεις σε ελληνικούς τίτλους, περιμένοντας να υπάρξουν θετικές εξελίξεις στα γεωπολιτικά.

Απώλειες λόγω Τραμπ στις ευρωπαϊκές αγορές

Με απώλειες ολοκλήρωσαν χθες τη συνεδρίαση οι δείκτες των μεγαλύτερων χρηματιστηρίων στη Γηραιά Ηπειρο υπό την επιρροή των ανακοινώσεων του εκλεγμένου προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ για την επιβολή υψηλών δασμών στην Κίνα, στον Καναδά, καθώς και στο Μεξικό. Συνεπώς δημιουργήθηκε έντονα η αίσθηση ότι επικείμετα νέος εμπορικός πόλεμος με τους εταίρους των Ηνωμένων Πολιτειών, ενώ ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 έκλεισε με πτώση 0,57%, αφού πριν είχε συμπληρώσει τρεις ημέρες κερδών. Το επενδυτικό κοινό ανησυχεί μήπως η επιβολή ευρέων δασμών αναθερμάνει τον διεθνή πληθωρισμό, επιρεάζοντας και την πορεία αποκλιμάκωσης των επιτοκίων από τις μεγάλες κεντρικές τράπεζες. Χθες ο κύριος μοχλός της καθοδικής πορείας ήταν οι μετοχές των ομίλων αυτοκινήτου. Στο Λονδίνο ο FTSE 100 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με απώλειες της τάξεως του 0,40%, με -0,56% έκλεισε ο DAX στη Φρανκφούρτη, με -0,87% ο CAC 40 στο Παρίσι, με -0,78% ο FTSE MIB στο Μιλάνο και με -0,80% ο IBEX στη Μαδρίτη. Ο Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος αναλαμβάνει επισήμως καθήκοντα την 20ή Ιανουαρίου 2025, σχεδιάζει να επιβάλει δασμούς στις τάξεις του 25% στα εισαγόμενα προϊόντα από τον Καναδά και το Μεξικό, καθώς και 10% επιπλέον επιβάρυνση πέραν οποιασδήποτε άλλης στις κινεζικές εισαγωγές. Κι αυτό έπληξε το θετικό κλίμα, το οποίο είχε διαμορφωθεί

στις κεφαλαιαγορές με αφορμή την επιλογή του διοικητικού συμβουλίου διαχειριστή κεφαλαίων Σκοτ Μπίσεεντ ως υπουργού Οικονομικών των ΗΠΑ. Το δολάριο χθες ανήλθε έναντι άλλων νομισμάτων, ενώ οι δείκτες των μεγαλύτερων χρηματιστηρίων υποχώρησαν. «Είναι αλήθεια πως έχουμε ξαναδεί αυτή την ταβία και στο παρελθόν, ξέруουμε, δηλαδή, πως οι δασμοί θα λειτουργήσουν ως διαπραγματευτικό εργαλείο. Ωστόσο δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το γεγονός ότι θα ληφθεί αυτή η απόφαση και αυτή τη φορά υπάρχει η πλήρης στήριξη του Ντόναλντ Τραμπ και από τη Γερουσία και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων», τόνισε χαρακτηριστικά ο Κрис Μπισσάμ, διευθυντής του τμήματος ανάλυσης αγορών της IG Group. «Έχουν πάρει το μάθημά τους οι επενδυτές από την προηγούμενη προεδρία Τραμπ, οπότε ξέρουν πως το να αντιδρούν πανικόβλητοι σε κάθε είδηση, που τον αφορά, δεν τους ωφελεί». Ο κλάδος που υπολογίζεται να δεχθεί και το δραστηκότερο πλήγμα από τους δασμούς, και έχει έκθεση στην Κίνα, είναι αυτός του αυτοκινήτου. Ο δείκτης υποχώρησε 1,6% και τις μεγαλύτερες απώλειες είχαν μεταξύ άλλων οι Stellantis και VW κατά 4,8% και 2,4% αντίστοιχα, ενώ πτώση εμφάνισαν το λιανεμπόριο κατά 1% και ο τομέας των ομίλων εξόρυξης κατά 1,9% λόγω υποχώρησης των τιμών των μετάλλων.

REUTERS, BLOOMBERG

(Τηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

<

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.408,05	1.406,20	1,85	0,13%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.409,42	3.404,45	4,97	0,15%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΔΕΛΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	14.102,53	14.089,90	12,63	0,09%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.896,47	3.877,82	18,65	0,48%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.261,53	2.262,56	-1,03	-0,05%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	813,72	812,39	1,33	0,16%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.600,87	1.598,37	2,50	0,16%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.011,99	2.007,54	4,45	0,22%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.661,35	2.657,85	3,50	0,13%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.191,73	1.186,99	4,74	0,40%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΘΛΗΠΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.485,53	5.504,65	-19,12	-0,35%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.596,33	5.572,86	23,47	0,42%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.758,66	4.774,22	-15,56	-0,33%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.938,18	4.899,90	38,28	0,78%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	6.601,41	6.603,74	-2,33	-0,04%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6.900,79	6.843,12	57,67	0,84%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	4.762,53	4.734,63	27,90	0,59%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.679,53	4.698,96	-19,43	-0,41%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	30.428.041,80
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	5.236.046,28
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.310.174,77
ΠΟΛΥΠΛΑΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	2.782.648,10
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΧΥΝΔΙΑ	2.716.762,30
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	2.428.097,13
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	2.412.938,12
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	2.391.534,20
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1.942.410,91
ΔΥΝΑΜΙΣΤΗΡΙΑ	1.311.931,47
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.127.948,18
ΔΥΝΑΜΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	1.096.558,57
ΕΝΔΕΛΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	909.410,14
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	817.341,34
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	782.991,84
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	782.502,36
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	685.290,36
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	674.426,97
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	523.765,21
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	264.043,79
ΤΡΟΦΙΜΑ	252.525,80
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	208.893,39
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	197.566,62
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΔΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	166.339,60
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	163.396,50
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	159.663,17
Α.Ε.Α.Π. ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	132.548,61

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΑΒΛΕ (ΚΟ)	1,480	5,87%	ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	0,570	-5,00%
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	1,734	3,21%	ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK Α.Ε. (ΚΟ)	12,740	-2,15%
ΑΥΕ Α.Ε. (ΚΟ)	0,466	2,87%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	8,440	-1,86%
IDEAL HOLDINGS (ΚΟ)	5,850	2,63%	ΒΙΟΚΑΡΠΙΕΤ (ΚΟ)	1,760	-1,68%
FLEXORACK (ΚΟ)	8,200	2,50%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	2,710	-1,63%
QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	1,088	2,45%	KPI - KPI (ΚΟ)	14,100	-1,40%
ΙΥΔΑ (ΚΟ)	1,900	2,15%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	2,510	-1,38%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	4,400	2,09%	ΔΕΗ (ΚΟ)	11,550	-1,37%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6,990	1,57%	BANK OF CYPRUS HOLDINGS PLC	4,390	-1,13%
EKTER (ΚΟ)	1,512	1,48%	PERFORMANCE TECHNOLOGIES (ΚΟ)	5,400	-1,10%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	12.089.624,93
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	7.068.432,39
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	4.992.792,46
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	4.785.382,56
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	3.293.936,28
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	2.782.648,10
ΔΕΗ (ΚΟ)	2.628.930,40
ΟΤΕ (ΚΟ)	2.428.097,13
JUMBO (ΚΟ)	2.412.938,12
TITAN CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)	2.391.534,20
SUNRISEMEZZ PLC (ΚΟ)	0,46%
ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,45%
ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	0,39%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,29%
REAL CONSULTING (ΚΟ)	0,27%
AUSTRIACARD HOLDINGS AG (ΚΑ)	0,27%
A.S. COMPANY (ΚΟ)	0,26%
PHOENIX VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)	0,25%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,19%
MEDITERRA (ΚΟ)	0,17%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	89	445	6.188
FTSE/Χ.Α. Τρόπεζες	0	0	1.598
FTSE/Χ.Α. Large Cap	89	445	4.589
MSCI GREECE REBASED	0	0	1
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	829	11.503	433.266
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	4	137	25.172
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	11	17	3.025
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	117	3.806	154.483
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	2	3	431
AUTOHELLAS (ΚΟ)	2	2	128
ΑΒΛΕ Α.Ε. (ΚΟ)	29	31	1.192
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	0	0	0
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	1	5	115
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	42	165	5.784
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	47	221	4.479
ΕΛΒΑΧΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	15	166	4.203
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	46	1.504	18.040
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	0	0	4.004
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	7	25	998
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	45	278	10.874
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	29	119	3.887
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	25	134	5.210
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	7	15	7.230
INTRAKAT (ΚΟ)	6	13	1.865
JUMBO (ΚΟ)	6	6	178
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	0	0	5.752
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	19	76	4.724
MIG (ΚΟ)	0	0	101
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	11	32	6.929
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	117	1.099	25.981
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	8	24	853
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	0	0	89
ΟΤΕ (ΚΟ)	3	11	2.606
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	128
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	124	3.078	93.855
ΔΕΗ (ΚΟ)	42	247	18.870
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	1	167
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	0	0	16.612
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	19	47	418
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	44	241	4.883
Δικαιώματα σε Δείκτες	5	68	705
FTSE/Χ.Α. Large Cap	5	68	705
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	306
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	202
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	92
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	0
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	12
Συνολική Δραστηριότητα	923	12.016	440.465

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	5,27	1,15
CENER (CENERGY HOLDINGS SA)	8,44	-1,86
TITC (ΤΙΤΑΝ)	38,4	1,05
ΕΕΕ (COCA COLA HBC)	33,7	-0,35
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	14,98	-0,99
ΑΡΑΓΓ (ΑΕΓΕΑΝ AIRLINES)	9,66	-1,02
TENERGT (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	19,81	0,05
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	10,78	0,94
ΔΑΑ (ΔΙΕΘΝ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘ.)	8,15	1,12
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΕΛΛΑΚΤΟΡ)	1734	3,21
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	18,36	0,88
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	31,4	-0,38
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	7,15	-0,28
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΧΧΑΛΚΟΡ)	1852	0,33
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1515	-0,49
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	24,84	0,57
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	6,99	1,57
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	3599	-0,44
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	2058	0,64
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	6765	0,82
ΟΤΟΕΛ (ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ)	10,2	0,79
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	5,74	-0,69
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	15,78	1,41
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	19,37	0,1
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	11,55	-1,37

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 26 Νοεμβρίου 2024

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	4,6300	4,6800	4,6592	5,0900	401.862	4,6300	4,6500	4,6400	0,22
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	4,4000	4,4800	4,4356	-0,1170	217.516	4,4100	4,4300	4,4100	-0,90
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1,6500	1,7600	1,7099	21,3590	202.425	1,7000	1,7100	1,7000	9,68
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,1260	0,1260	0,1260	-0,4510	4.876	0,1260	0,1400	0,1260	-10,00

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0490	0,0500	0,0494	-0,0120	12.392	0,0500	0,0510	0,0490	-1,01

Τεχνολογία										
ΛΟΥΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,0600	3,2800	3,1459	16,7940	146.339	3,1400	3,1800	3,2400	8,00

ΕΝΔΕΛΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2,3400	2,3400	2,3400	0,0000	3.760	2,3400	0,0000	2,3400	0,00
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0,1880	0,1880	0,1880	1,7000	1.000	0,1560	0,1880	0,1880	9,94
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0,0190	0,0190	0,0190	0,0000	1.758	0,0190	0,0200	0,0190	0,00
ΑΙΕΠ	ΑΙΛΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0500	0,0530		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0210		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)	0,0600	0,0600	0,0600	-0,1500	1.000	0,0600	0,0000	0,0600	-2,44
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,4720		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ, Σ)						0,0310	0,0360		
ΙΣΕΠ	ΙΣΚΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0360	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0100	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0030	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0030	0,0030	0,0030	0,0000	19.426	0,0030	0,0035	0,0030	0,00
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC						0,0210	0,0235		
ΑΓΡΟ	“ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΣ ΑΓΡΟΥ “Η ΠΡΟΟΔΟΣ” ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ -						1,4700	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0995		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0495	0,0000		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,8050	0,8250		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	4,2000	4,2000	4,2000	0,0000	9.000	4,2000	4,2200	4,2000	0,00
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,1630	0,0000		

Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0500		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΑ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)	0,1650	0,1650	0,1650	-1,2000	1,156	0,1650	0,1800	0,1650	-6,78
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						1,0000	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,7350	0,7400	0,7356	0,0630	8,000	0,7300	0,7450	0,7400	0,68
ΚΥΡΒ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	0,2800	0,2800	0,2800	-2,5270	1,250	0,2800	0,3280	0,2800	-9,09
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΔΑΣΙΝΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	3,2400	3,2800	3,2569	-2,4960	1,818	3,2400	3,2800	3,2600	-1,21

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Οι αυξήσεις τιμών
εμπορευμάτων
προκαλούν ανησυχία

Η κλιμακούμενη σύγκρουση Ρωσίας - Ουκρανίας τις τελευταίες ημέρες οδήγησε σε σημαντική άνοδο των τιμών των εμπορευμάτων, εντείνοντας τις πληθωριστικές ανησυχίες σε μια περίοδο που οι επενδυτές είχαν ήδη αρχίσει να αναλογίζονται το ενδεχόμενο αναζωπύρωσης των πληθωριστικών πιέσεων σε περίπτωση εφαρμογής συγκεκριμένων πολιτικών από τον νεοεκλεγέντα πρόεδρο των ΗΠΑ (μεταξύ αυτών, υψηλότεροι δασμοί στα εισαγόμενα προϊόντα, πιο υποστηρικτική δημοσιονομική πολιτική, αυστηρότερη μεταναστευτική πολιτική).

Τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης του αργού πετρελαίου τύπου μπρεντ ενισχύθηκαν σε υψηλό δύο εβδομάδων την Παρασκευή, στα 74,87 δολ./βαρέλι, καταγράφοντας άνοδο περίπου 6% από το χαμηλότερο επίπεδο του τελευταίου 1,5 μήνα που σημειώθηκε στα μέσα Νοεμβρίου.

Ανοδικά κινήθηκαν και οι τιμές του φυσικού αερίου, με τα ευρωπαϊκά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης να αυξάνονται στα 48,90 ευρώ ανά μεγαβατώρα, το υψηλότερο επίπεδο από τον Νοέμβριο του 2023, επηρεασμένες επίσης από τις προβλέψεις για ψυχρότερες καιρικές συνθήκες, γεγονός που είναι πιθανό να οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης και επιτάχυνση της μείωσης των αποθεμάτων στην Ευρώπη, τα οποία βρίσκονταν στο 91% της χωρητικότητάς τους την Παρα-

σκευή, έναντι 94,6% στις αρχές Νοεμβρίου.

Οι αυξημένες πληθωριστικές ανησυχίες αποτυπώνονται στα σχετικά προθεσμιακά συμβόλαια (USD 2y2y inflation swap forward σε υψηλό 18 μηνών, στο 2,71%), δικαιολογώντας την υποχώρηση της τιμολογούμενης πιθανότητας από τις αγορές στην προοπτική νέας μείωσης της τάξης των 25 μ.β. στα επιτόκια από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα (Fed) στην επόμενη συνεδρίαση νομισματικής πολιτικής στις 17-18 Δεκεμβρίου (στο 60% από 97% στις αρχές Νοεμβρίου).

Στο ενδεχόμενο, αν και περιορισμένες πιθανότητας, η Fed να διατηρήσει αμετάβλητα τα επιτόκια τον επόμενο μήνα παρόλο που παραμένει σε πορεία σταδιακής χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής της, συνέβαλαν επίσης πρόσφατες δημοσιεύσεις οικονομικών στοιχείων που υποδηλώνουν ότι η γενικότερη οικονομική δραστηριότητα διατηρεί δυναμική, η αγορά εργασίας παραμένει ισχυρή παρά τα σημάδια μερικής αποδυνάμωσης τους τελευταίους μήνες, ενώ ο ρυθμός αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού έχει πιθανώς υποχωρήσει.

Οι ανωτέρω εξελίξεις, καθώς και η στροφή των επενδυτών στα λεγόμενα ασφαλή καταφύγια εν μέσω αυξημένων γεωπολιτικών ανησυχιών, ενέτειραν τη διατήρηση ιδιαίτερα θετικού κλίματος για το αμερικανικό δολάριο.

EUROBANK RESEARCH

Οι εισηγμένες διατηρούν
την υψηλή κερδοφορία τους

Γιατί τα θετικά αποτελέσματα 9μήνου δεν αποτυπώνονται στον Γενικό Δείκτη

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Το story των οικονομικών επιδόσεων των ελληνικών εισηγμένων ολόενα και ενισχύεται, με το 2024 να οδεύει προς το να αποτελέσει άλλη μία εξαιρετική χρονιά στο μέτωπο της κερδοφορίας, έπειτα από τα ρεκόρ των δύο προηγούμενων χρήσεων. Αυτό ωστόσο δεν αποτυπώνεται στο ταμπίλο του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Η ασάφεια από τις εκλογές στις ΗΠΑ, οι πρόωρες εκλογές που ανακοινώθηκαν στη Γερμανία, η αλλαγή της στάσης των επενδυτών από τα ευαίσθητα στα επιτόκια assets, καθώς τα επιτόκια αρχίζουν να μειώνονται, οι συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις, αλλά και τα εσωτερικά πολιτικά δρώμενα εξηγούν, σύμφωνα με τους αναλυτές, τους λόγους που τα θετικά νέα περνούν και δεν... ακουμπούν το Χ.Α. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις των 36 εισηγμένων που έχουν έως τώρα δημοσιεύσει στοιχεία εννεαμήνου, τα οποία επεξεργάστηκε η Beta Securities, τα καθαρά κέρδη διαμορφώνονται κοντά σε αυτά του αντίστοιχου διαστήματος του 2023, στα 6,811 δισ. ευρώ έναντι 6,823 δισ. ευρώ.

Τα λειτουργικά κέρδη

Η συνολική εικόνα της λειτουργικής κερδοφορίας είναι επίσης παρόμοια με αυτή του προηγούμενου έτους, καθώς τα συνολικά EBITDA κινούνται στα 7,425 δισ. ευρώ έναντι 7,394 δισ. ευρώ για τις ίδιες εισηγμένες στο εννεάμηνο του 2023. Επίσης, άνοδο της τάξης του 4% καταγράφει ο συνολικός κύκλος εργασιών, καθώς διαμορφώνεται στα 46,006 δισ. ευρώ έναντι 44,304 δισ. ευρώ στο εννεάμηνο του περυσινού έτους. Αξίζει να σημειώσουμε πως η χρήση του 2023 χαρακτηρίστηκε ιστορικά, καθώς στο σύνολό τους οι εισηγμένες – συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών, των επενδυτικών και των ασφαλιστικών εταιρειών – εμφάνισαν καθαρά κέρδη 10,81 δισ. ευρώ, ενώ και τα λειτουργικά κέρδη εκτινάχθηκαν επίσης σε ιστορικά υψηλά και στα 14,93 δισ. ευρώ.

Οι τράπεζες, με τις εξαιρετικές επιδόσεις τους έχουν λειτουργήσει ως ανάχωμα στις έκτακτες αρνητικές εγγραφές και εξελίξεις, κυρίως από βιομηχανικές εταιρείες και ειδικά του ενεργειακού κλάδου, διατηρώντας έτσι τη θετική εικόνα στο σύνολο. Συνολικά οι τράπεζες (Alpha Bank, Εθνική Τράπεζα, Eurobank, Optima Bank, Τράπεζα Πειραιώς, Τράπεζα Κύπρου) σημείωσαν καθαρά κέρδη 4 δισ. ευρώ, με άνοδο 22% σε σχέση με το περυσινό εννεάμηνο. Τα προ προβλέψεων κέρδη διαμορφώθηκαν στα 6,25 δισ. ευρώ, 11% υψηλότερα από το περυσινό διάστημα, ενώ τα καθαρά έσοδα από τόκους αυξήθηκαν 7%, στα 7,194 δισ. ευρώ.

Αν εξαιρεθούν οι τράπεζες (και ο χρηματοοικονομικός κλάδος γενικότερα), τα καθαρά κέρδη των εισηγμένων που έχουν δημοσιεύσει έως τώρα αποτελέσματα εννεαμήνου καταγράφουν πτώση 21% και διαμορφώνονται στα 2,809 δισ. ευρώ έναντι 3,559 δισ. ευρώ το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Ωστόσο, η πτώση αυτή οφείλεται

Η εικόνα των αποτελεσμάτων εννεαμήνου 2024 των εισηγμένων στο Χ.Α. εταιρειών

	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ		EBITDA		ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	
	ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
METLEN	482,0	4%	763,0	6%	4.205,0	3%
OTE	414,3	4%	1.009,2	-2%	2.685,5	5%
ΟΠΑΠ	352,0	14%	586,9	13%	1.648,3	9%
TITAN	224,6	13%	437,0	10%	1.984,5	5%
MOTOR OIL	220,3	-69%	768,4	-34%	9.368,8	-6%
ΔΑΑ	195,1	3%	351,2	9%	509,0	9%
AEGEAN	132,0	-23%	329,9	-10%	1.379,9	3%
ΔΕΗ	122,0	-54%	1.260,0	38%	6.582,4	16%
CENERGY	100,3	113%	196,9	44%	1.260,2	7%
INTEAL	90,4	660%	37,7	263%	265,0	68%
AUTOHELLAS	76,0	2%	219,7	3%	749,1	-2%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	75,2	198%	160,7	21%	294,1	-126%
ΕΑΒΑΛΧΑΛΚΟΡ	70,9	113%	173,2	20%	2.590,5	1%
ΟΛΠ	70,2	7%	103,3	3%	174,9	6%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ	48,1	30%	63,0	32%	452,0	22%
QUEST	32,7	3%	65,1	9%	925,9	11%
PREMIA	23,1	204%	28,2	152%	15,7	12%
AUSTRIACARD	16,8	16%	43,1	18%	298,3	12%
HELLENIQ ENERGY	12,0	-97%	622,0	-31%	9.744,0	3%
BRIQ	11,7	98%	16,5	126%	11,2	40%
MERMEREN COMBINAT	11,6	24%	14,7	25%	22,7	12%
MOTOΔΥΝΑΜΙΚΗ	10,7	1%	26,2	4%	144,7	13%
LAVIPHARM	9,2	339%	9,1	20%	41,3	13%
TRADE ESTATES	9,2	55%	20,8	61%	30,3	40%
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ	6,0	-10%	13,1	6%	168,1	12%
MIG	5,2	36%	1,0	516%	6,4	10%
ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ	3,9	41%	8,1	21%	49,6	4%
ΙΚΤΙΝΟΣ	-1,7	49%	3,2	189%	22,4	19%
LAMDA DEVELOPMENT	-14,1	-131%	94,0	22%	376,4	45%

ΠΗΓΗ: Beta Χρηματιστηριακή

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

κυρίως στον κλάδο της ενέργειας. Έτσι, εάν εξαιρεθούν και οι ενεργειακές εταιρείες, τότε η καθαρή κερδοφορία των εισηγμένων εμφανίζει άνοδο 20%, στα 1,973 δισ. ευρώ από 1,65 δισ. ευρώ πέρυσι. Ο κλάδος της ενέργειας έχει δεχθεί πιέσεις φέτος από την έκτακτη εισφορά στα κέρδη, τις διενθείς τιμές του πετρελαίου και την πίεση που ασκήθηκε στα περιθώρια διύλισης. Οι HELLENIQ ENERGY, Motor Oil και ΔΕΗ κατέγραψαν από τις μεγαλύτερες πτώσεις καθαρής κερδοφορίας στο εννεάμηνο με ταξύ των εισηγμένων. Τα μεγαλύτερα καθαρά κέρδη στο εννεάμηνο σημείωσε η Metlen, τα οποία ενισχύθηκαν σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, ακολουθούμενη από τον ΟΤΕ, τον ΟΠΑΠ και τον Titan.

Παρά το γεγονός ότι οι εταιρείες αυτές αποτελούν το ένα τέταρτο περίπου του συνόλου των εισηγμένων στο Χ.Α., αντιπροσωπεύουν περίπου το 70% της κεφαλαιοποίησης της αγοράς, δίνοντας έτσι ένα δυνατό μήνυμα ανθεκτικότητας. Το μήνυμα, ωστόσο, δεν έχει περάσει στο ταμπίλο του

Χ.Α. Ο Γενικός Δείκτης υποχωρεί 7,5% από τα υψηλά έτους του Μαΐου και αδυνατεί να τα προσεγγίσει.

Τι πέζει τον Γενικό Δείκτη

Η δύσκολη συγκυρία είναι κατά τους αναλυτές ο λόγος που η εικόνα των αποτελεσμάτων δεν αντανακλάται στο ταμπίλο της Λεωφόρου Αθηνών. Η διαφαινόμενη αναζωπύρωση του γεωπολιτικού ρίσκου στην ανατολική Ευρώπη, το «ξεθώριασμα» του μετοχικού «Τραμπ ράλι», τα καταφανή σημάδια αδυναμίας της ευρωπαϊκής οικονομίας πιέζουν τη διάθεση ανάληψης επενδυτικού ρίσκου διεθνώς. Οι «γνωστοί άγνωστοι» είναι τέτοιοι για το Χ.Α. δεν μπορεί να μείνει ανεπηρέαστο από τις κινήσεις όσον ψάχνουν την «πόρτα διαφυγής», σημειώνει ο τεχνικός αναλυτής Πέτρος Στεριώτης.

«Τα αποτελέσματα είναι καλά και έχουν τάση για ρεκόρ χρήσης, αλλά το κλίμα είναι μέτριο προς κακό», όπως επισημαίνει στην «Κ» ο Μάνος Χατζηδάκης, υπεύθυνος του τμήματος ανάλυσης της Beta Securities. «Η

συγκυρία είναι ατυχής, δεδομένων τόσο των διεθνών γεωπολιτικών εξελίξεων όσο και των πολιτικών εξελίξεων εντός Ελλάδας, οι οποίες δεν βοηθούν την αγορά», προσθέτει ο αναλυτής αναφερόμενος στο ρωσικό πυραυλικό χτύπημα, καθώς και στις εξελίξεις στο κυβερνών κόμμα με την αποχώρηση του Αντώνη Σαμαρά. Παράλληλα επισημαίνει πως καθώς είμαστε κοντά στο τέλος της χρονιάς που οι περισσότεροι θεσμικοί επενδυτές δεν κάνουν τοποθετήσεις και κλείνουν ουσιαστικά τα βιβλία τους για το έτος, είναι κάτι που συνέβαλε και αυτό στο ότι τα περισσότερα αποτελέσματα των εισηγμένων πέρασαν και δεν ακούμπησαν την αγορά.

Σε κάθε περίπτωση, κατά τον αναλυτή, το 2024 «είναι μια χρονιά που κλείνει με λιγότερες εκκρεμότητες από αυτές που άνοιξε, πολλές επενδύσεις προχωράνε, το θέμα των DTCs των τραπεζών έχει μπει σε έναν δρόμο να φύγει ως ρίσκο από την αγορά». «Αυτή η χρονιά αφήνει παρακαταθήκες ώστε να τα πάει καλά η επόμενη», όπως σημειώνει χαρακτηριστικά.

Κέρδη κατέγραψε
την Τρίτη το ΧΑΚ

Κέρδη κατέγραψε στη χρηματιστηριακή συνάντηση της Τρίτης το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 210,49 μονάδες,

Ο Γενικός Δείκτης
έκλεισε στις 210,49
μονάδες, σημειώνον-
τας άνοδο σε ποσο-
στό 2,08%.

σημειώνοντας άνοδο σε ποσοστό 2,08%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €3.804.177,30.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 128,21 μονάδες, καταγράφοντας κέρδη σε ποσοστό 2,14%.

Όσον αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη κατέγραψαν ο δείκτης των Επενδυτικών σε ποσοστό

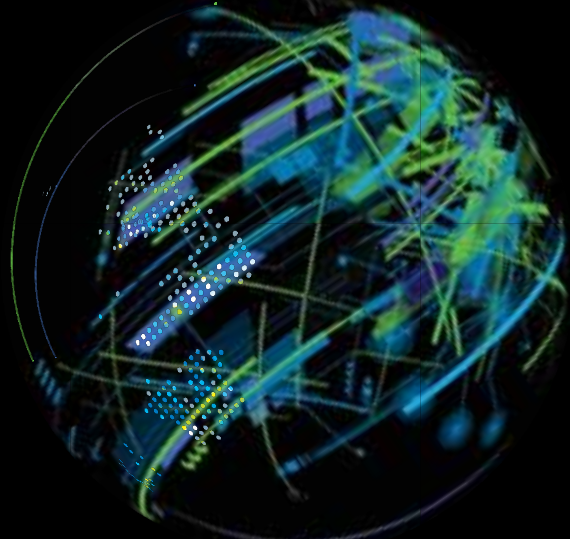
9,52% και της Κύριας Αγοράς 3,08%, ενώ πτώση σε ποσοστό 0,22% σημείωσε ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς. Ο δείκτης των Ξενοδοχείων δεν παρουσίασε μεταβολή.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Ελληνικής Τράπεζας με €1.872.335,89 (τιμή κλεισίματος €4.6400 – άνοδος 0,22%), της Τράπεζας Κύπρου με €964.817,96 (τιμή κλεισίματος €4.4100 – πτώση 0,90%), της Logicom με €460.373,86 (τιμή κλεισίματος €3.2400 – άνοδος 8%), της Demetra Holdings με €346.124,03 (τιμή κλεισίματος €1.7000 – άνοδος 9,68%) και της Μιτισίδης με €87.985,1 (τιμή κλεισίματος €0.3500 – χωρίς μεταβολή).

Από τις μετοχές που έτχχαν διαπραγματεύσεις, 6 κινήθηκαν ανοδικά, 10 κινήθηκαν καθοδικά και 5 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 435.

Deloitte.
Private

Αναγνωρίζουμε και κατατάσσουμε τις
50 ταχύτερα αναπτυσσόμενες εταιρείες
από τη Κύπρο και τη Μέση Ανατολή.

50 | Technology Fast 50
DME

Μάθετε περισσότερα
και δηλώστε συμμετοχή

